

6 OHKOLAN ETELÄOSA

6.1 Soidinsuo

Maakunnallisesti arvokas, pinta-ala 37,1 ha

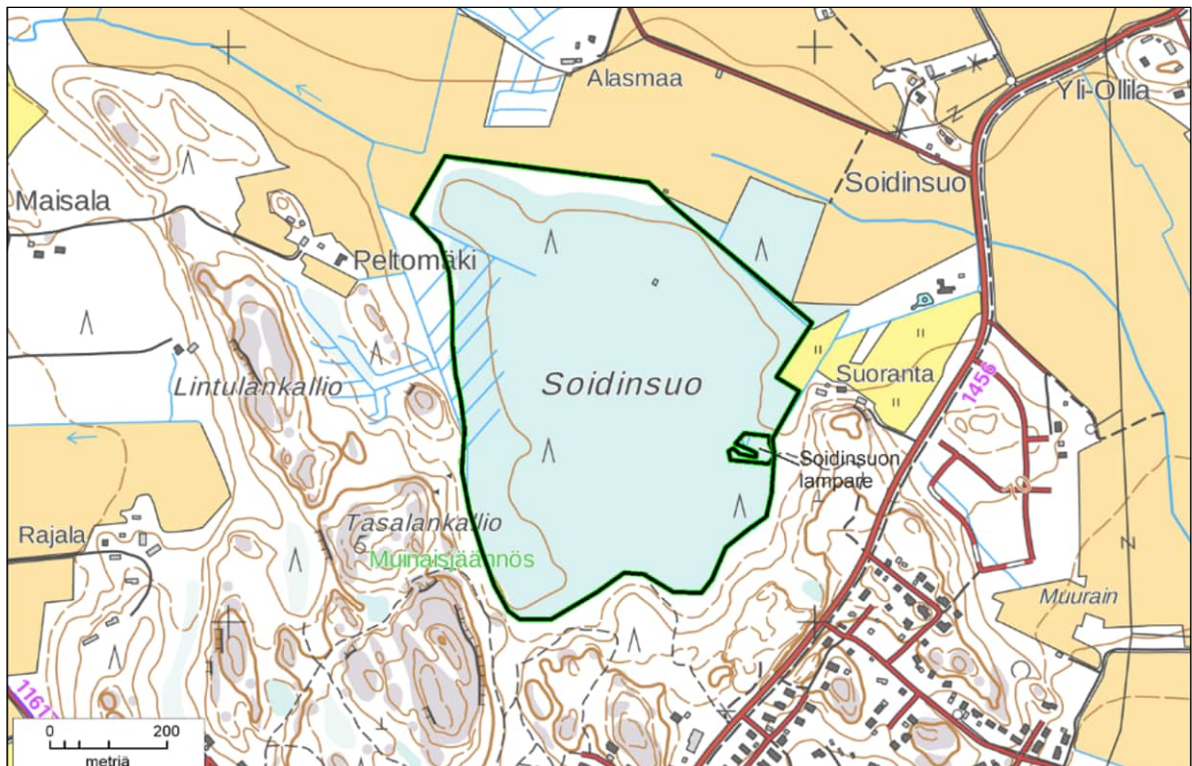
Sijainti

Soidinsuo sijaitsee Hyökännummen taajaman pohjoispuolella.

Yleiskuvaus

Soidinsuo on melko luonnontilaisena säilynyt keidassuo. Sen laitoja on aikanaan ojitettu ja niistä on nostettu turvepehkuu. Suon keskiosassa on vain muutama vanha oja, jotka eivät ole sitä mainittavasti kuivattaneet. Suon reunaosat ovat metsäisiä ja niissä on vaihtelevasti mm. mustikkakorpea, metsäkortekorpea ja ruohoturvekangasta. Lahopuuta on paikoin melko runsaasti. Reunaosien tyypillisiä kasvilajeja ovat mm. metsäalvejuuri, metsäkorte, metsätähti sekä iso- ja pikkutalvikki.

Muuta suota korkeammalla oleva suon keskusta on isovarpurämettä ja rahkarämettä, pohjoisreunassa ja muuallakin on laikuittain tupasvillarämettä. Keskusrämeet reunat ovat hieman vankkapuustoisempia muuttumia. Suon keskiosan tyypillisiä kasveja ovat suopursu, puolukka, juolukka ja mustikka. Tupasvillavaltaisilla aloilla kasvaa tupasvillan lisäksi mm. suomuurainta, juolukkaa, vaivaiskoivua ja isokarpalaa. Puusto on koko alueella noin 15 metrin korkuiseksi varttunutta mäntyä.

Soidinsuon rajaus. Suon itäreunassa oleva lampareesta on Metsäkeskuksen rajauspäätös.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Keidassuot ovat Etelä-Suomessa uhanalaisia. Soidinsuon arvoa lisää suon kohtuullisen hyvä luonnontila. Soidinsuo oli vuonna 2015 ehdolla soidensuojelun täydennysohjelmaan valtakunnallisesti arvokkaaksi arvioituna kohteena. Soidinsuo täyttää myös Uudellamaalla maakunnallisesti arvokkaan LAKU-kohteen kriteerit (pinta-ala ja luonnontilaisuus).

Metsäkortekorvet ja varpukorvet on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi sekä lähimmän 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella. Isovarpurämeet on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Suon itäreunassa oleva turvekaivantoon syntynyt lampi lähiympäristöineen on rajattu metsälain arvokkaaksi elinympäristöksi. Suolla on lisäksi huomattava virkistysarvo. Keskusrämeen laiteita kiertää paljon käytetty polku, josta on yhteys vilkkaassa virkistyskäytössä olevalle Porakallion metsäalueelle.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan. Reunaojien tukkiminen ja muut ennallistamistoimet ovat suotavia.

Soidinsuon keskiosaa.

Soidinsuon itäreunan lampi on syntynyt turvekaivannon täytyttyä vedellä.

Suon länsireunan metsäkortkorpea.

6.2 Tasalankallio

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 2,55 ha

Sijainti

Tasalankallio sijaitsee Hyökännummen taajaman pohjoispuolisella metsäalueella.

Yleiskuvaus

Tasalankallio on melko jyrkäpiirteinen, porrastunut kallioalue, jonka itäreunassa on matala jyrkäne. Kallion laella kasvaa varttuvaa 6–7 metrin korkuista männikköä. Eri puolilla aluetta on pieniä avokallioita, joissa on tavanomaista, karujen kalliomaastojen kasvillisuutta, runsaimpina kanerva, puolukka ja poronjäkälet. Jyrkänteen alla kasvaa varttuvaa haapaa ja koivua. Osa kallioalueesta on rajattu metsälain arvokkaaksi elinympäristöksi (karukkokankaita vähätuottoisemmat alueet).

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Kallio täyttää metsälain erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit. Kallioalue on lähinnä karua poronjäkäle-sammalkalliota, joka on luontotyypin säilyvä.

Tasalankallion rajaus. Metsäkeskuksen rajauspäätös (punainen viiva) kattaa kallion pohjoispuoliskon.

Kallion kasvillisuus on tavanomaista, mutta puusto on hyvin säilynyttä ja kenttäkerroksen kasvillisuus on välttynyt liialta kulutukselta. Kallioalue on osa vilkkaassa

ulkoilukäytössä olevaa Hyökännummen metsäalueen parhaiten säilyneitä kohteita.

Tasalankallion lakea.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajauksessa on mukana koko kasvillisuudeltaan hyvin säilynyt kallioalue.

6.3 Hetesaran kasvupaikka (Hyökännummi)

Paikallisesti arvokas, pinta-ala <0,01 ha

Sijainti

Keravanjoen sivuhaara Nummelantien kohdalla.

Yleiskuvaus

Uhanalaista hetesaraa kasvoi elokuussa 2019 harvakseltaan muun kasvillisuuden seassa noin 20 metrin matkalla Keravanjoen suoraksi kaivetussa latvahaarassa. Kasvupaikka on lähes pensaaton ja sitä reunustavat pellot.

Eritysisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Hetesara on vaarantunut kasvilaji.

Suosituks

Hetesara on alun perin lähteikköjen ja kirkasvetisten purovarsien kasvi, mutta nykyisin suurin osa kasvustoista on ojen varsilla. Kasvustot ovat pitkäikäisiä. Ojanvarsiesiintymät voivat säilyä vuosikymmeniä, jos kasvupaikka ei häiriinny ojituksesta tai muista kaivutöistä. Hetesaran kasvupaikka tulisi säilyttää nykytilassaan.

Hetesaran kasvupaikka Hyökännummella (vihreä rajaus).

6.4 Vienansaran ja hetesaran kasvupaikka (Hyökännummi)

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,01 ha

Sijainti

Tienvarsoja Hyökännummen itäpuolella.

Yleiskuvaus

Hiekkatien ja pellon välisessä ojassa on noin 50 metrin pituinen, melko yhtenäinen kasvusto vienansaraa. Lisäksi paikalla kasvaa yksittäisinä tuppaina hetesaraa, joka on vienansaran tavoin harvinainen kasvi.

Alueen rajaus ks. alaluku 6.5.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Vienansara ja hetesara ovat vaarantuneita kasvilajeja.

Suosituks

Vienansaran ja hetesaran kasvustot ovat hyvin pitkäikäisiä, ellei niitä häiritä esimerkiksi ojittamalla tai läjittämällä maa-ainesta. Kasvupaikka tulisi säilyttää nykytilassaan. Kumpikaan lajeista ei häiriinny mahdollisesta puuston tai pensaikon poistamisesta, mutta ojan auki kaivaminen saattaisi hävittää esiintymän.

Vienansaran ja hetesaran kasvupaikka on matala pellon reunustama tienvarsoja.

6.5 Hyökänpuron metsä

Paikallisesti arvokas, noro valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala 1,1 ha

Sijainti

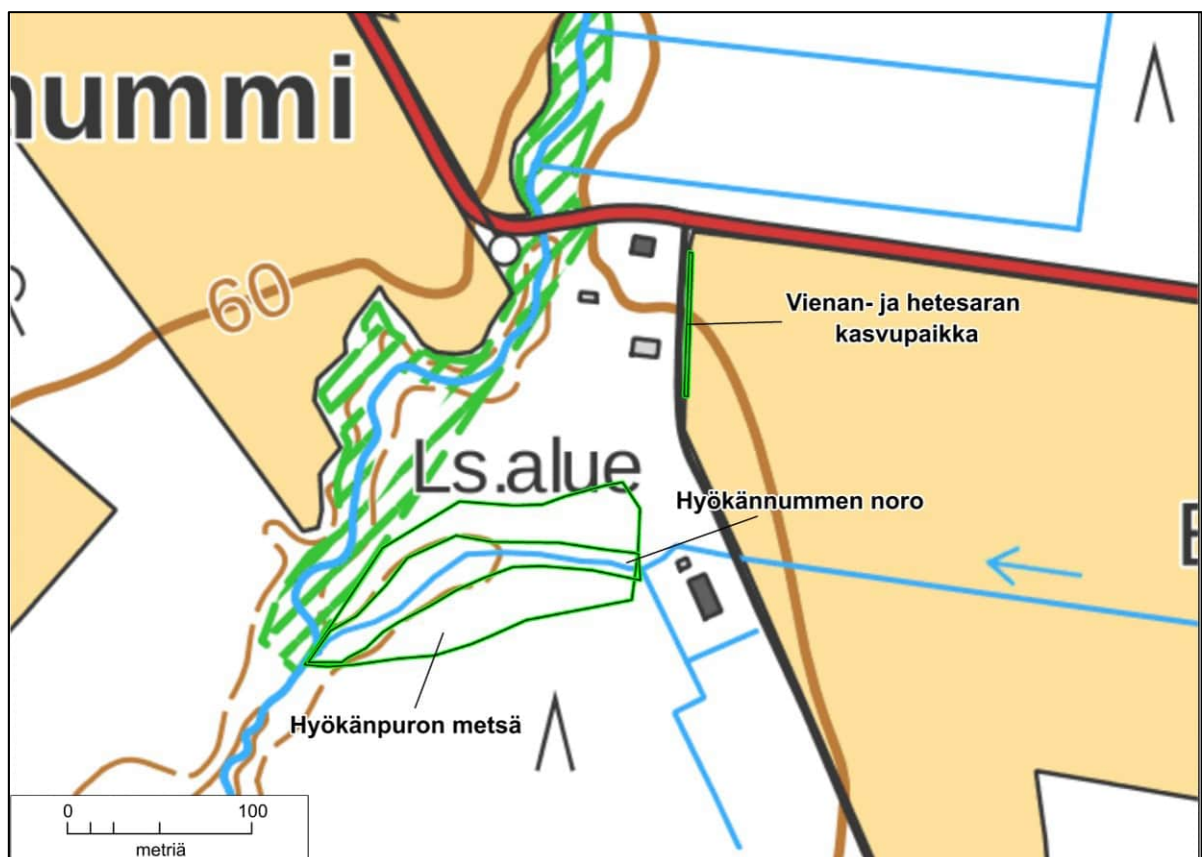
Keravanjen latvahaara Hyökännummen itäpuolella. Kohde rajautuu Puro-Nummelan luonnonsuojelualueeseen.

Yleiskuvaus

Varttunutta ja iäkstä kuusilehtoa kasvava alue Hyökänpuron varrella. Puustossa on myös haapoja ja mäntyjä. Lahopuustoa on kohtalaisen paljon. Lehtokasvillisuus on monipuolista. Lajistossa on mm. kielo, käenkaali, metsäorvokki, kevätlinnunherne, lillukka, ahomansikka, metsäkurjenpolvi, jänönsalaatti, taikinamarja sekä tesma, lehtonurmikka ja mäkilehtoluste.

Alueelle laskee idästä jyrkkärinteisessä laaksopainanteessa oleva noro, jonka varrella kasvaa hiirenporrasta, rönsyleinikkiä ja leskenlehteä. Rinteiden puusto on varttunutta ja vanha kuusikko, noron varrella on myös nuoria koivuja ja harmaaleppiä.

Hyökänpuro on metrin levyinen. Sen varrella on tavanomaista kosteiden purovarsien kasvillisuutta, mm. mesiangervoa, rönsyleinikkiä ja koiranvehnää.

Keravanjoen latvahaaran luontokohteet Hyökännummen itäpuolella.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Alue on lähes kokonaan käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa. Tuoreet keskiravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi. Kuviolla oleva noro on vesilain suojaama luontotyyppi. Noro lähiympäristöineen on rajattu metsälain arvokkaaksi elinympäristöksi. Se on myös ympäristötukialuetta. Alue täyttää METSO-ohjelman valintakriteerit.

Vesilain mukaiset kohteet ovat Södermanin (2003) tulkinnan mukaan valtakunnallisesti arvokkaita. Luontokohteena Hyökännummen noro on paikallisesti arvokas.

Kohteen virkistyskäyttöarvo on huomattava. Luonnonsuojelualueen eteläpäässä on laavu. Hyökännummen koulu on käyttänyt aluetta opetuskohteena.

Suosituks

Alue säilytetään luonnontilaisena. Alueen rauhoittaminen täydentäisi vieressä olevaa luonnonsuojelualueutta. Luontoarvojen puolesta suojeluun olisi mahdollista hakea METSO-rahoitusta.

Rajausmuutokset

Alueen rajaus ulottuu hieman arvokkaan elinympäristörajausten itäpuolelle.

Hyökännummen noro.

6.6 Vienansaran kasvupaikka (Hyökänpuro)

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,27 ha

Sijainti

Hyökänpuron sivuhaara Kellokosken itäpuolella.

Yleiskuvaus

Hyökänpuron varrelta löydettiin vuonna 2002 vienansaran kasvupaikka. Lajia kasvoi usean aarin alueella. Kasvusto alkoi pellonreunasta ja jatkui harvenevana Hyökänpuroon asti (Nironen & Lammi 2002). Esiintymä tarkistettiin elokuussa 2019. Kasvusto vaikutti entistäkin elinvoimaisemmalta. Etenkin pellonreunassa saraa oli laajalla alueella lähes muun kasvillisuuden peittävänä ”mattona”. Runsas esiintymä jatkui pelloilta laskevan noron varrella yli 50 metrin matkan. Hyökänpuron varrella noron pohjoispuolella on pieni, erillinen esiintymä.

Kasvupaikka on nuorta haavikkoa kasvavaa rinnettä, jossa muuta lajistoa ovat mm. runsaana esiintyvä kielo, metsäapila ja mäkilehtoluste. Pellonreunassa vienansaraa on ojanvarressa ja niittymäisellä pientareella.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Vienansara on uhanalainen laji. Hyökänpuron esiintymä on poikkeuksellisen laaja.

Vienansaran kasvupaikka (vihreä rajaus).

Suosituks

Vienansaran esiintymä säilytetään ja huolehditaan siitä, että pellolta tuleva vesi pääsee edelleen virtaamaan nykyistä noroa pitkin.

Tiheää vienansarakasvustoa pellonpientareella.

Alempana rinteessä vienansaraa on pellolta laskevassa noropainanteessa (kasvustoa kuvan keskiosassa).

6.7 Sandberginpellon metsä

Maakunnallisesti arvokas, pinta-ala 9,5 ha

Sijainti

Sandberginpelto sijaitsee Mäntsälän eteläosassa Ohkolanjoen varrella. Sandberginpellon metsäalue rajautuu Ohkolanjoen Natura 2000 -alueeseen.

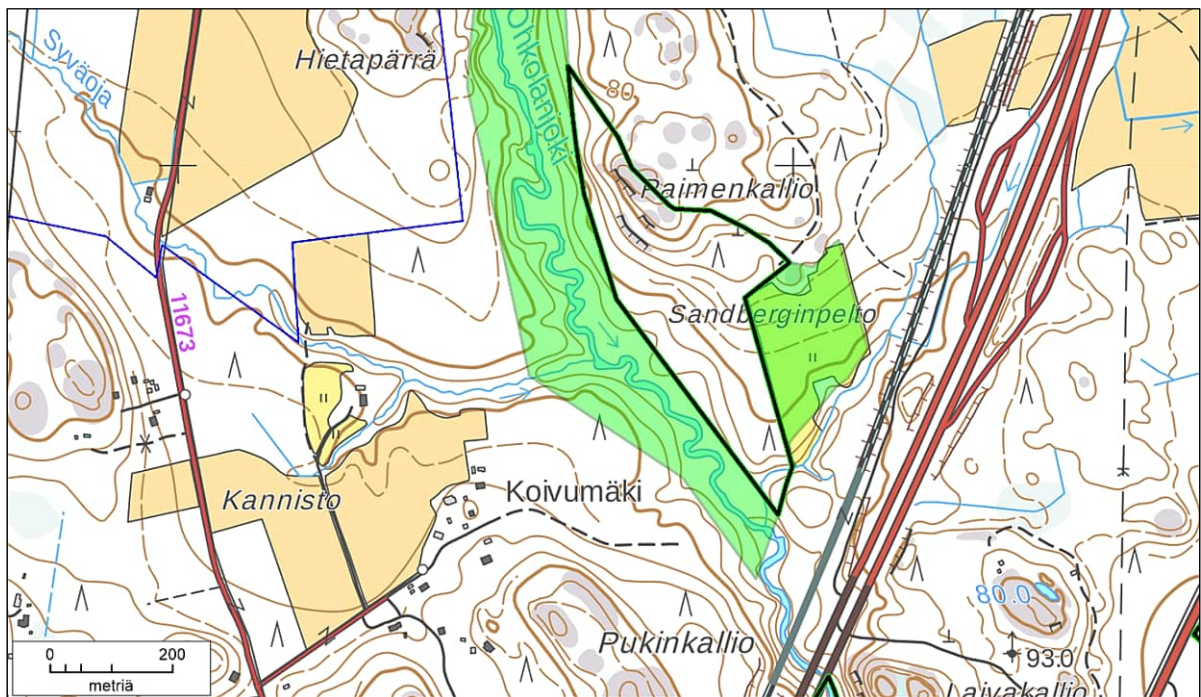
Yleiskuvaus

Ohkolanjoen Natura 2000 -alue koostuu jokivarren lehdosta ja Sandbergin pellostä, joka on perinneympäristö. Natura-alueen kohteiden välissä oleva metsäalue on varttunutta, lehtomaisen kankaan kuusisekametsää. Puusto on käsittelemättöä ja lahpuuta on paljon, vaikka ylispuusto ei ole vielä vanhaa. Kookkaita haapoja kasvaa siellä täällä. Ylärinteessä on ylispuina myös järeitä kuusia ja mäntyjä. Metsäkuvion pohjoisreunassa Paimenkalliolla on pikkujyrkänteitä, jäkäläpeitteistä kalliota ja hyvin säilynyttä varttunutta kalliomännikköä. Kalliopinnoilla on peittävinä kasvustoina palleroporonjäkälää, puolukkaa ja kanervaa.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat on arvioitu Etelä-Suomessa silmäläpidettäväksi luontotyyppiä laadun historiallisen heikkenemisen perusteella.

Metsäalue täyttää METSO-ohjelman kriteerit. Paimenkallion länsirinne alusmetsineen on metsälain mukainen tärkeä elinympäristö. Kohde on sekä pinta-alansa puolesta (yli 5 ha:n laajuinen varttunut lahpuustoinen metsä) että ympäröiviä Natura-alueita täydentävänä metsäalueena maakunnallisesti arvokas LAKU-kohde.

Sandberginpellon metsä (vihreä rajaus) ja Ohkolanjoen Natura-alueen kohteet (vihreä varjostus).

Suosituksset

Sandberginpellon metsä rauhoitetaan luonnonsuojelualueeksi.

Sandberginpellon metsää.

Näyttävää poronjäkälikköä Paimenkallion länsirinteellä.

6.8 Ohkolanjoen varsi I

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 5,0 ha

Sijainti

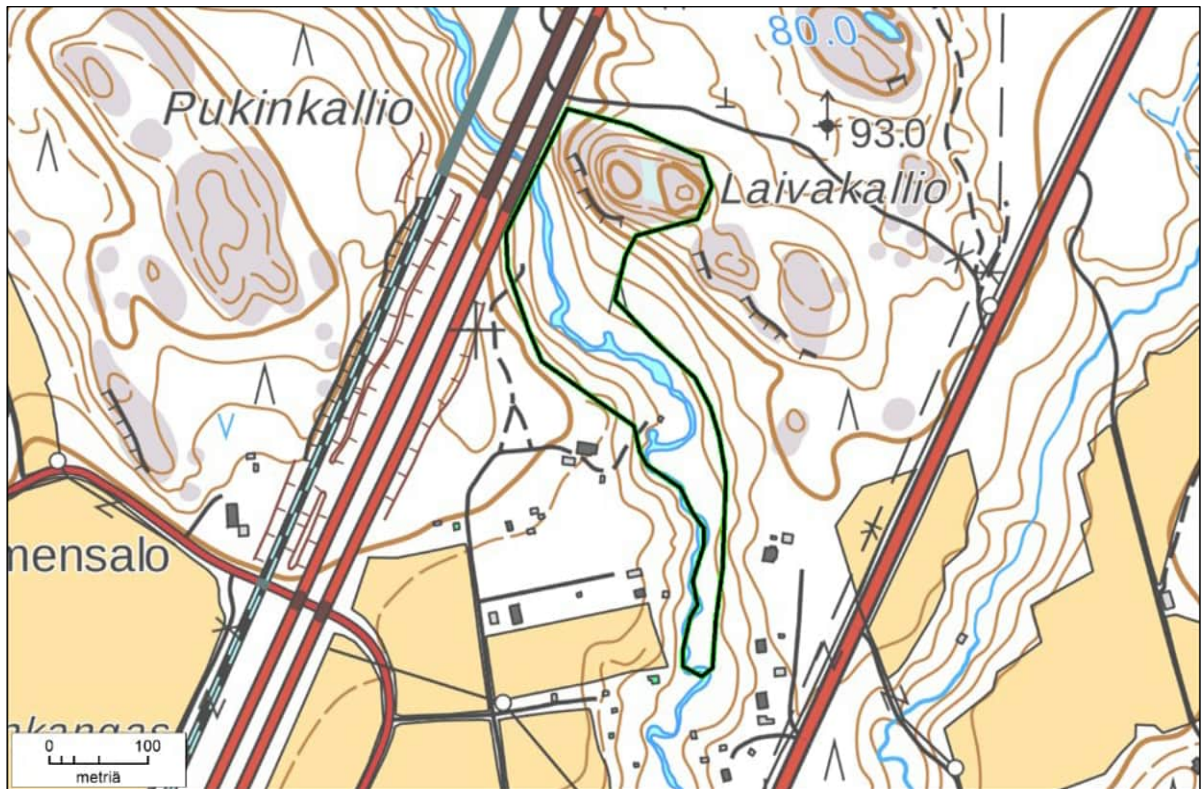
Ohkolanjoen varsi Helsingin moottoritien ja Eteläisen Pikatien välissä.

Yleiskuvaus

Jokivarren metsä ja sen pohjoispuolella oleva luonnontilainen kallioalue. Jokivarren puusto on varttunutta haapaa ja kuusta. Jokivarren pohjoisosa on lehtomaista kangasta ja eteläosa tuoretta käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa. Joen tulvasanteilla on myös kosteaa lehtoa. Alueelle tyypillisiä kasveja ovat metsäkorte, koiranvehnä, kielo, mustakonnanmarja, mäkilehtoluste, lehtokuusama ja näsiä. Joki on runsaan viiden metrin levyinen ja mutkittellee näyttävästi. Joen pohjoispuolelle oleva Laivakallion läntinen osa on vanhaa kalliomännikköä, jossa runsaasti tuoretta lahoppua. Kallion laet ovat jäkälä- ja puolukkapeitteisiä, etelärinne on jyrkkä ja kivikkoinen.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Jokivarren metsä ja Laivakallion länsiosa täyttävät METSO-ohjelman kriteerit. Lehdot ovat luontotyyppinä uhanalaisia. Jokivarren metsä on liito-oravan elinympäristöä ja myös metsälain mukaan säilytettävää ympäristöä Tuoret keskiravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi.

Ohkolankokivarsi I:n rajaus.

Ohkolanjoki on keskisuuri savimaiden joki, joka on luontotyyppinä erittäin uhanalainen pitkällä aikavälillä tapahtuneiden abioottisten laatumuutosten vuoksi. Osa kallioalueesta on puustoltaan vajaatuottoista metsälain arvokasta elinympäristöä.

Suosituksset

Jokivarsi ja kallioalue säilytetään luonnontilassaan.

Jokivarren rehevää kasvillisuutta.

Myrskytuulten riepottelemaa puustoa Laivakalliolla.

6.9 Ohkolanjoen varsi II

Maakunnallisesti arvokas, pinta-ala 7,1 ha

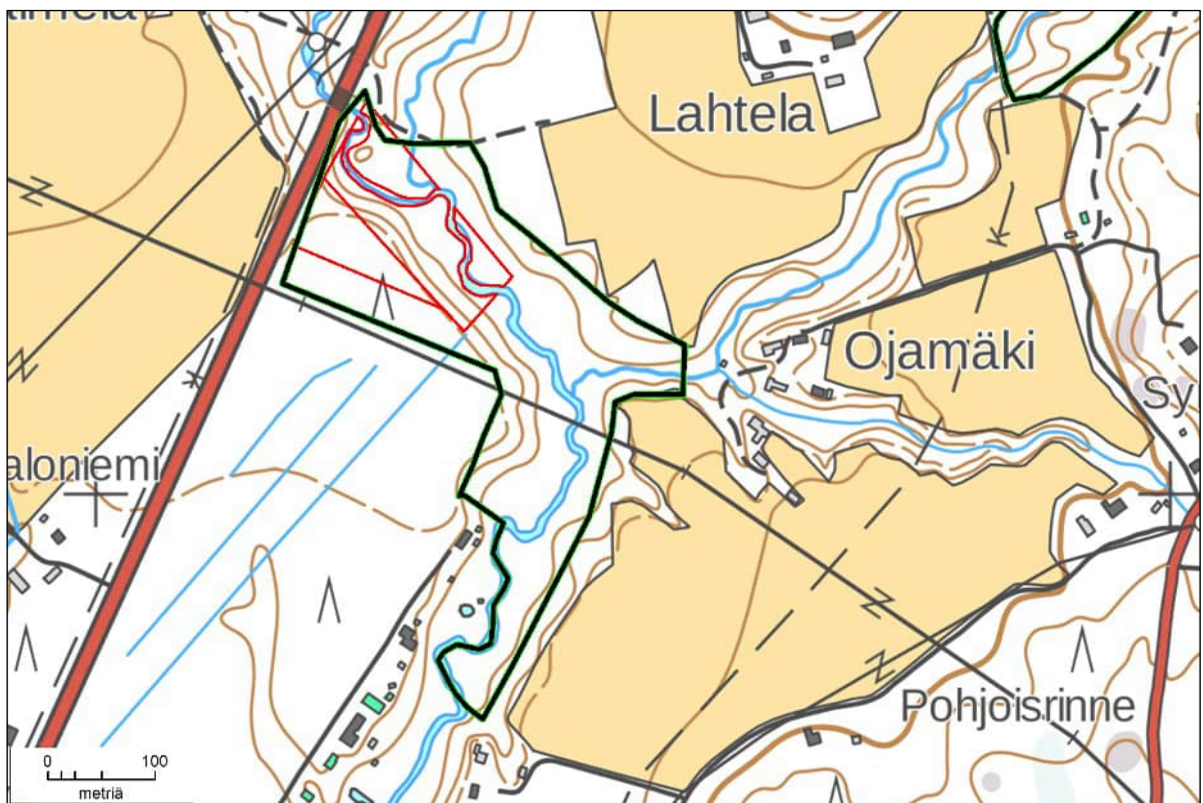
Sijainti

Ohkolanjoen ympäristö Eteläisen Pikatien itäpuolella.

Yleiskuvaus

Syvässä laaksossa virtaava viiden metrin levyinen Ohkolanjoki laskee Eteläisen Pikatien itäpuolella vanhan kuusimetsän läpi. Jokea reunustaa enimmillään parinkymmenen metrin levyinen tulvatasanne, jonka puusto on harmaaleppää, tuomea ja pajuja. Aluskasvillisuudessa vallitsevat mesiangervo, hiirenporras ja lehtokorte. Muuta kosteiden rantalehtojen lajistoa ovat mm. terttualpi, ojalpapakko, rantaminttu, peltopähkämö, ranta-alpi, koiranvehnä ja amerikanhorsma. Uoma on paikoin sorapohjainen.

Uoman eteläpuolella on vanhaa, noin sadan vuoden ikäistä kuusikkoa, jossa on sekapuuna kookkaita haapoja. Puusto on ollut pitkään käsittelemättä, joten laho puuta on runsaasti. Aluskasvillisuudessa on tuoreen lehdon lajistoa, mm. käenkaalia, valkovuokkoa, ahomansikkaa, kieloa, nuokkuhelmikkää, mustakonnanmarjaa ja lehtokuusama. Jokeen viettävä rinne on jyrkkä.

Ohkolanjokivarsi II:n rajaus. Pohjoispäästä on tehty metsälain erityisen tärkeän elinympäristön rajauspäätöksiä (punaiset rajaukset).

Uoman pohjoispuolella on vanha tukkitienpohja ja joitakin oja. Metsä on varttunut, takavuosina harvennettua kuusisekametsää. Lehtokasvillisuutta on koko alueella. Runsaimpia lajeja ovat käenkaali, oravanmarja, tesma, kielo, ahomansikka ja tiheitä kasvustoja muodostava mäkilehtoluste. Lahopuuta on takavuosina tehtyjen metsänhoitotöiden jäljiltä vain niukasti.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Ohkolanjokivarren metsä muodostaa pohjoisesta laskevan Hakkarinojan kanssa maakunnallisesti arvokkaan luontokohteen. Ohkolanjoki on keskisuuri savimaiden joki, joka on luontotyyppinä erittäin uhanalainen pitkällä aikavälillä tapahtuneiden abioottisten laatumuutosten vuoksi. Metsä täyttää maakunnallisesti arvokkaan vesialueeseen rajautuvana kohteena sekä pinta-alansa perusteella maakunnallisesti arvokkaan LAKU-kohteen kriteerit. Tuoreet keskiravinteiset lehdot ovat luontotyyppinä vaarantuneita. Kohde täyttää myös METSO-ohjelman kriteerit. Kohteen pohjoispäässä on tehty metsälain erityisen tärkeän elinympäristön rajauspäätöksiä (rehevät lehtolaikut). Metsä on myös liito-oravan elinympäristöä.

Suosituks

Alue tulisi säilyttää luonnontilaisena. Kohde täyttää myös luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset.

Rajausmuutokset

Rajauksessa on mukana Metsäkeskuksen rajauksista poiketen koko hyvin säilynyt metsäalue.

Ohkolanjoen eteläpuolista lehtorinnettä.

6.10 Hakkarinoja

Maakunnallisesti arvokas, noro valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala 12,35 ha

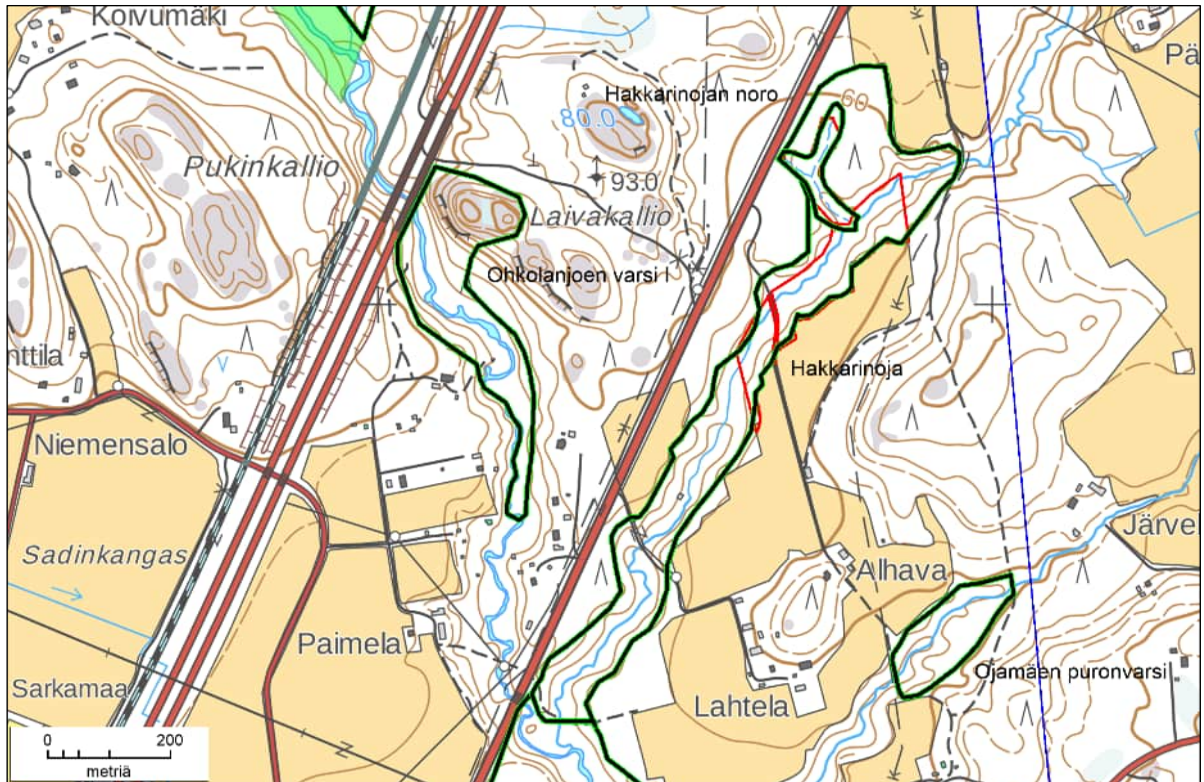
Sijainti

Ohkolanjoen latvahaara Eteläisen Pikatien itäpuolella.

Yleiskuvaus

Hakkarinoja on kuuden kilometrin mittainen puro, jonka alkaa Hakkarin kylän pohjoispuolelta. Puron alajuoksusta lähes puolentoista kilometrin osuus sijaitsee Ohkolan rekisterikylän puolella, jossa puro yhtyy Ohkolanjokeen. Uoma on parin metrin levyinen ja mutkittelee näyttävästi syvällä metsän reunustamassa purolaaksossa. Purolaakson itäpuolella on peltoa, länsipuolella on pieni peltokuvio, hakkuuaukko ja vaihtelevia talousmetsäkuvioita.

Purolaakson luonnontila on säilynyt erinomaisena, ja puro on koko matkan luonnontilaisessa uomassaan. Purolaakson yli menee kaksi pikkutietä, mutta muualla rinteet ovat varttunutta ja vanhaa kuusisekametsää. Puro on 2–3 metrin levyinen, paikoin sora- ja kivipohjainen, syvälle maahan uurtunut ja kauniisti mutkitteleva. Puron varrella on pieniä tulvatasanteita, mutta monin paikoin uoma rajautuu suoraan jyrkkiin rinteisiin. Tulvatasanteilla kasvaa mm. mesiangervoa, hiirenporrasta, isoalvejuurta, metsäalvejuurta, lehtotähtimöä, nokkosta, jänönsalaattia ja muita vaateliaita kosteiden lehtojen ja lehtokorpien lajeja.

Hakkarinoja ja lähiympäristön muut luontokohteet. Punaisella metsälain erityisen tärkeän elinympäristön rajoitukset Hakkarinojan pohjoispäässä.

Purolaakson rinteet ovat pääosin tuoretta kuusivaltaista lehtoa, mutta siellä täällä on myös kuivan lehdon piirteitä, esimerkiksi runsaasti kieloa ja puolukkaa. Puusto on iäkästä, mutta vanhoja, yli satavuotiaita runkoja on vain vähän. Lahopuuta on vaihtelevasti. Idän puoleiselta pellolta tulee purolaaksoon useita noromaisia painanteita, jotka tuovat vaihtelua pinnanmuotoihin. Pohjoispäässä on pidempi, kaksihaarainen vesilain mukainen noro, joka rajattiin omaksi kohteekseen. Norohaa-rojen välissä ja niiden ympäristössä on iäkästä lehtomaisen kankaan kuusikkoa, jossa on melko paljon lahopuuta ja runsaasti järeitä haapoja. Puronvarren ja norojen rinteiden kasvillisuus on täälläkin lehtoa.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Alueella olevat tuoreet keskiravinteiset lehdot ovat luontotyyppinä vaarantuneita. Hakkarinoja on havumetsävyöhykkeen latvapuro, joka on Etelä-Suomessa luontotyyppinä vaarantunut pitkällä aikavälillä tapahtuneiden abioottisten laatumuutosten perusteella. Kohde täyttää pinta-alansa puolesta maakunnallisesti arvokkaan LAKU-kohteen kriteerit (vähintään 5 ha laajuinen, luonnontilaisen kaltainen, runsaslehtipuustoinen varttunut metsä, jossa on lahoa lehtipuuta yli 5 m³/ha). Kohteen pohjoispää on rajattu metsälain erityisen tärkeäksi elinympäristöksi (pienveistöjen välittömät lähiympäristöt). Hakkarinojan ympäristö (selvimmin pohjoispää) täyttää METSO-ohjelman kriteerit. Osa pohjoispäästä on metsälain ympäristötukialuetta. Noro on vesilain mukaan säilytettävä kohde ja puro vesilain 3 luvun 2 §:n mukainen kohde, jota koskee vesitaloushankkeiden luvanvaraisuus. Alueelta on löydetty liito-oravan jätöksiä.

Hakkarinoja.

Suosituks

Alue tulisi säilyttää luonnontilaisena ja perustaa luonnonsuojelualueeksi yhdessä eteläpuolella olevan Ohkolanjoen metsäalueen (Ohkolanjoen varsi 2) kanssa. Myrskytuhojen välttämiseksi Hakkarinojan ja Eteläisen Pikatien välisiä metsäkuvioita ei tulisi avohakata.

Pohjoispään noro, joka on myös metsälain ja vesilain mukainen säilytettävä ympäristö.

Metsää puronvarren pohjoispäässä.

6.11 Ojamäen purovarsilehto

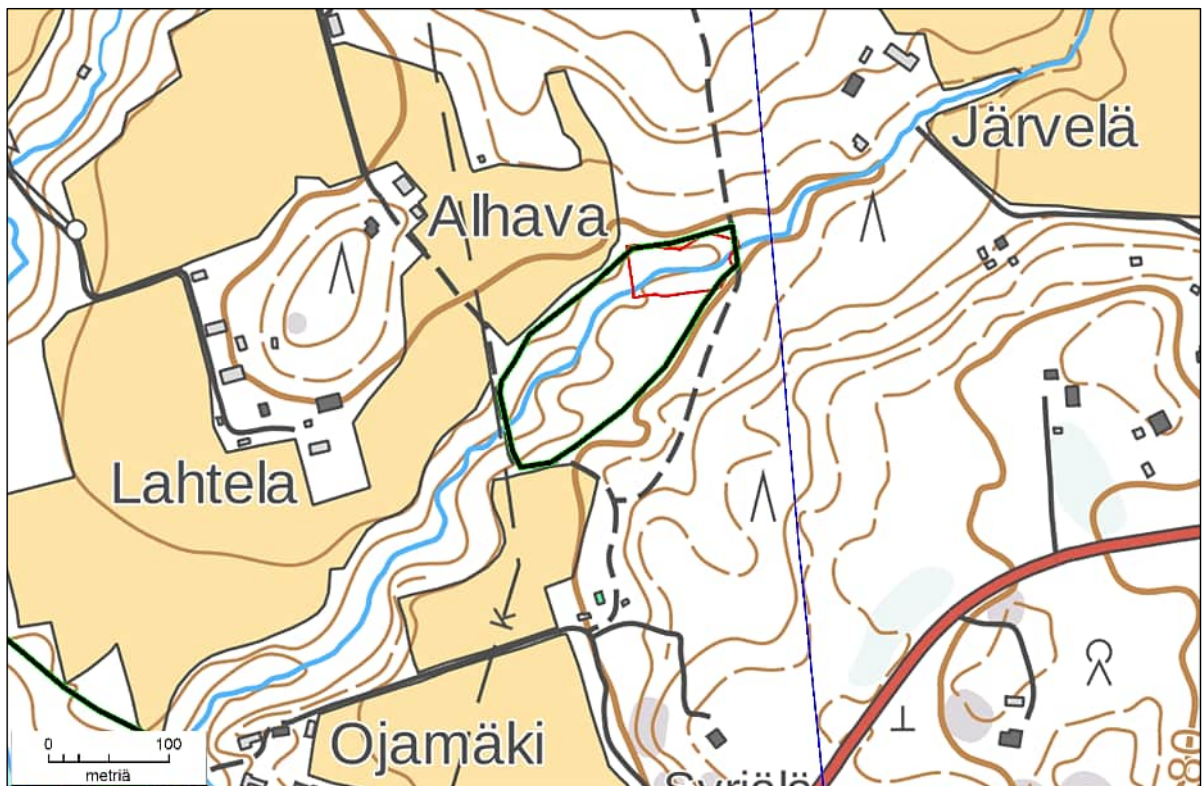
Paikallisesti arvokas, pinta-ala 1,9 ha

Sijainti

Ojamäen puro sijaitsee Ohkolan rekisterikylän kaakkoisosassa Jokelanseudun pohjoispuolella.

Yleiskuvaus

Pelloilta tulevan pikkupuron varrella oleva metsäkohde, jota ympäröivät hakkuu-
alat ja eri-ikäiset nuoret metsät. Puronvarren lähiympäristö on säilynyt hakkuilta
noin 200 metrin matkalla. Puro on metrin levyinen, paikoin sorapohjainen ja sa-
teettomina jaksoina lähes kuiva. Puroa reunustavilla kapeilla tulvatasanteilla on
melko vaateliasta purovarsilehtojen lajistoa, mm. kotkansiipeä, hiirenporrasta,
lehtopalsamia, lehtotähtimöä, mesiangervoa, korpinurmikkaa ja koiranvehnää.
Muita runsaita lajeja ovat leskenlehti, käenkaali ja kookkaiksi varttuneet harmaa-
lepät. Purontkelman rinteillä on varttunutta ja paikoin vanhaakin kuusikkoa, jota
on takavuosina harvennettu. Rinteet ovat tuoretta lehtoa, joka kauempana pu-
rosta muuttuu lehtomaiseksi kankaaksi. Rinteiden kasvilajistoon kuuluvat käen-
kaali, mäkilehtoluste, nuokkuhelmikkä, mustakonnanmarja, imikkä, lehto-orvokki
ja lehtokorte.

Ojamäen purovarsilehto (vihreä rajaus) ja metsälain erityisen tärkeän elinympäristöksi rajattu alue (punainen rajaus).

Alueen itäpäästä on tehty metsälain arvokkaan elinympäristön rajauspäätös (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt). Rajaus käsittää kotkansiipeä kasvavan saniaislehdon lähiympäristöineen.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Alueella on tuoretta keskiravinteista lehtoa ja saniaislehtoa. Tuore keskiravinteinen lehto on uhanalainen (vaarantanut) ja saniaislehto silmälläpidettävä luontotyyppi viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi. Ojamäen puro havumetsävyöhykkeen latvapuro, joka on Etelä-Suomessa luontotyyppinä vaarantunut pitkällä aikavälillä tapahtuneiden abioottisten laatumuutosten perusteella. Osa alueesta (saniaislehto) on rajattu metsälain mukaiseksi elinympäristöksi (Metsäkeskus).

Suosituks

Kohde säilytetään luonnontilaisena.

Rajausmuutokset

Kohde on inventoitu aiemmin vuonna 2004, jolloin hyvin säilynyt puronvarsilehto jatkui nykyistä idemmäksi (Ympäristösuunnittelu Enviro 2005). Rajausta on muutettu vastaamaan nykytilaa.

Tiheä kasvillisuus peittää Ojamäen puron paikoin kokonaan.

6.12 Pirkkalankallio

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,54 ha

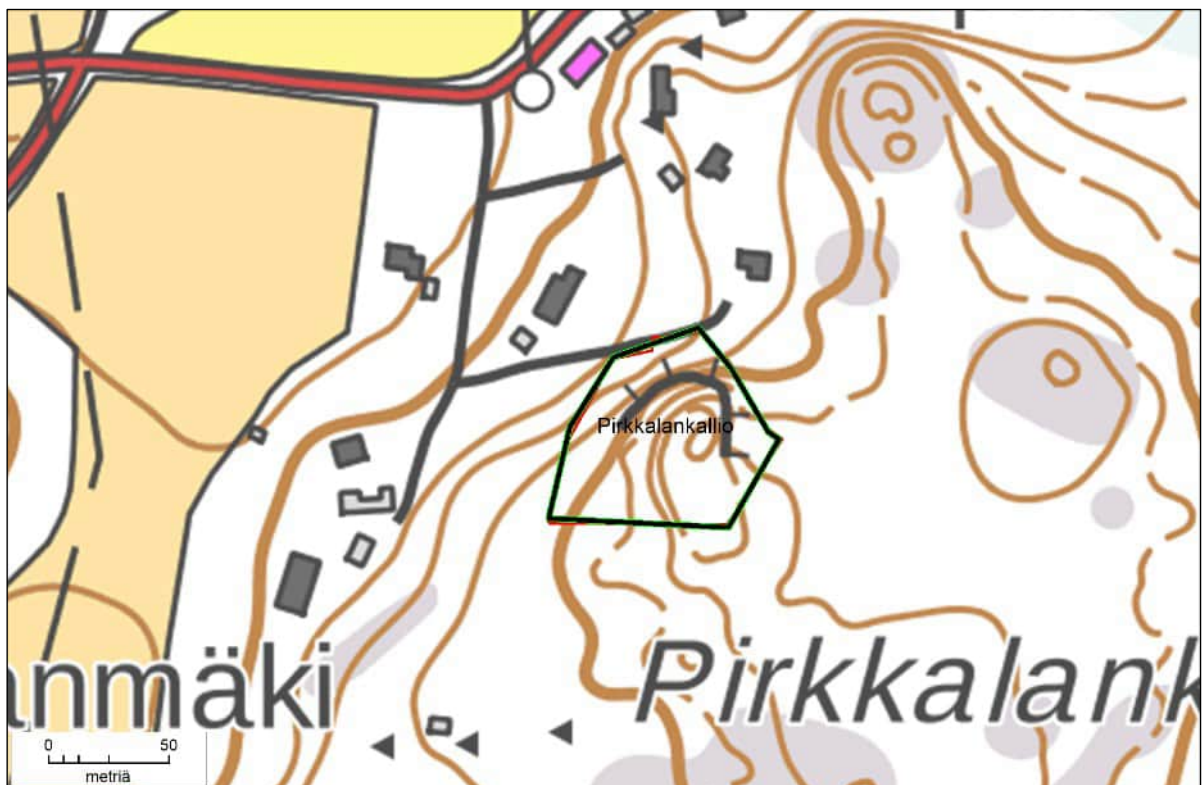
Sijainti

Pirkkalankallio sijaitsee Ohkolan rekisterikylän kaakkoisosassa Jokelanseudun pohjoisosassa.

Yleiskuvaus

Pirkkalankallio on laajahko, tehokkaassa talouskäytössä ollut kalliometsäalue, jonka luoteisosassa oleva avokallio ja jyrkäne on rajattu metsälain mukaiseksi arvokkaaksi elinympäristöksi. Kallion länsireuna on jyrkästi viettävää silokalliota. Avokallion pohjoisreunassa on matala jyrkäne ja itäreunassa muutaman metrin korkuisia pikkujyrkänteitä ja kallionhalkeamia. Jyrkänteen alle on loukkoista, varttunutta sekametsää, josta on otettu kotitarvepuuta.

Kallioalueen puusto on varttunutta, enimmäkseen kymmenmetristä männikköä. Kallio on laajalti jäkälä- ja sammalpeitteistä. Tyypillisiä kasvilajeja ovat kanerva, metsälauha ja puolukka. Vähälukuisemmista kalliokasveista tavataan kalliohatikkaa. Kasvillisuus on hyvin säilynyttä, sillä alueella on liikuttu vähän.

Pirkkalankallion rajaus.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Pirkkalankallio on karua poronjäkälä-sammalkalliota, joka on luontotyyppinä silmäilläpidettävä. Kalliomuodostuma on pieni, mutta geologisen muodostumana melko näyttävä. Alueesta on tehty metsälain mukainen rajauspäätös. Kalliolta on hyvä näkymä lännen suuntaan.

Suosituks

Kohde säilytetään luonnontilaisena.

Pirkkalankalliota.

6.13 Vienansaran kasvupaikka (Jokelanseutu)

Paikallisesti arvokas, pinta-ala <0,01ha

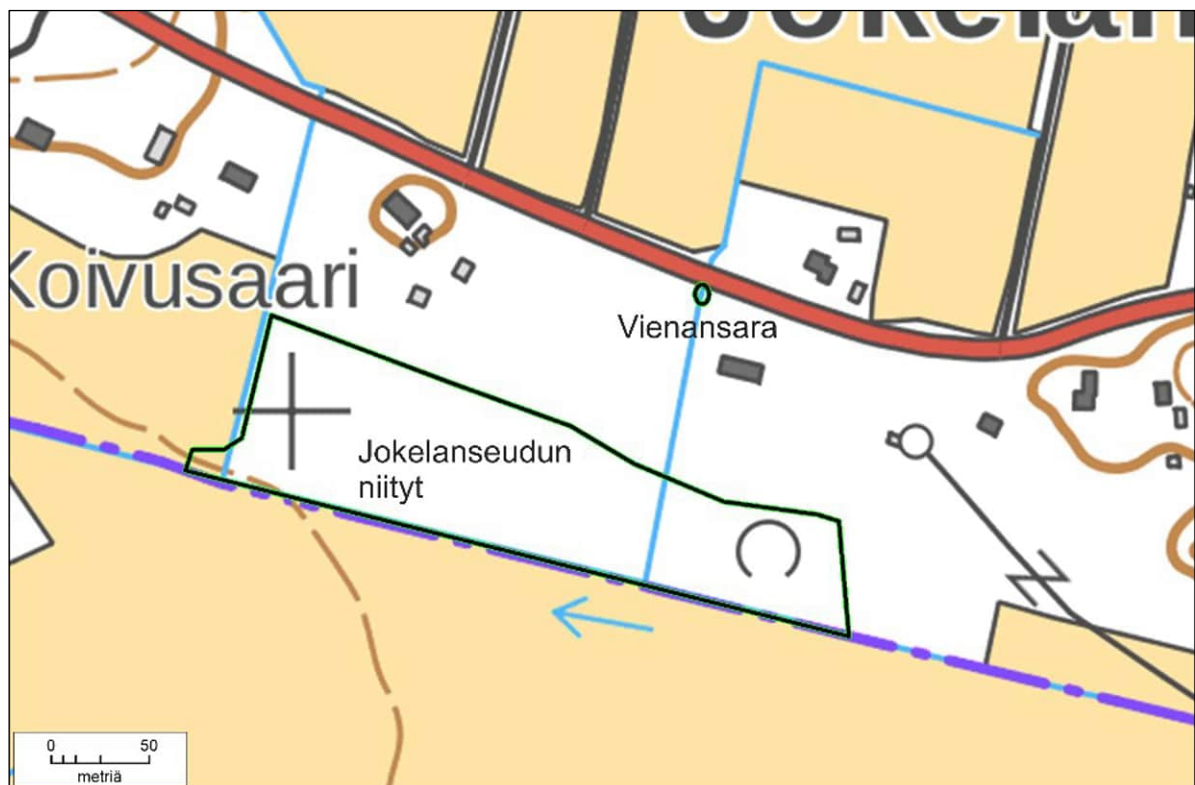
Sijainti

Pelloilta laskeva oja Halkiantien varrella kunnan etelärajalalla.

Yleiskuvaus

Jokelanseutu tunnetaan vanhastaan usean uhanalaisen ja silmälläpidettävän saralajin merkittävänä kasvupaikkana (Ympäristösuunnittelu Enviro 2005). Esiintymiä on sekä ojissa että entisillä niityillä. Lajistoon kuuluvat hetesara, kahtaissara, vienansara ja vankkasara. Alueelta tavatuille lajeille on tyypillistä, että ne viihtyvät lähdevaikutteisilla kasvupaikoilla. Jokelanseudun esiintymät ovat jäänteitä aiemmasta letto- tai rantakasvillisuudesta.

Uhanalaista vienansaraa löydettiin elokuussa 2019 pieni kasvusto (n. 10 m²) Halkiantien varresta. Kasvusto on pelloilta tulevan, kuivillaan olevan ojan pohjalla pihateliittymän vieressä. Ojan varrella tien pohjoispuolella kasvoi silmälläpidettävää vankkasaraa, mutta vienansaraa ei sieltä tavattu. Pienet vienansarakasvustot jäävät helposti huomaamatta. Laji löytyi Jokelanseudulta kolmesta eri paikasta, mutta on todennäköistä, että sitä kasvaa muuallakin.

Vienansaran kasvupaikka Halkiantien varressa.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Pieni uhanalaisen kasvilajin esiintymä.

Suositukset

Kohde säilytetään luonnontilaisena. Vienansara ei kärsi mahdollisesta pensaikon tai puuston harvennuksesta, mutta kasvupaikan kaivaminen saattaa hävittää esiintymän.

Kuivahtaneella ojanpohjalla puiden alla kasvava vienansara erottuu kuvassa muuta kasvillisuutta tummempana.

6.14 Jokelanseudun niityt

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 2,2 ha

Sijainti

Mäntsälän eteläraja Halkiantien ja kunnanrajan välissä.

Yleiskuvaus

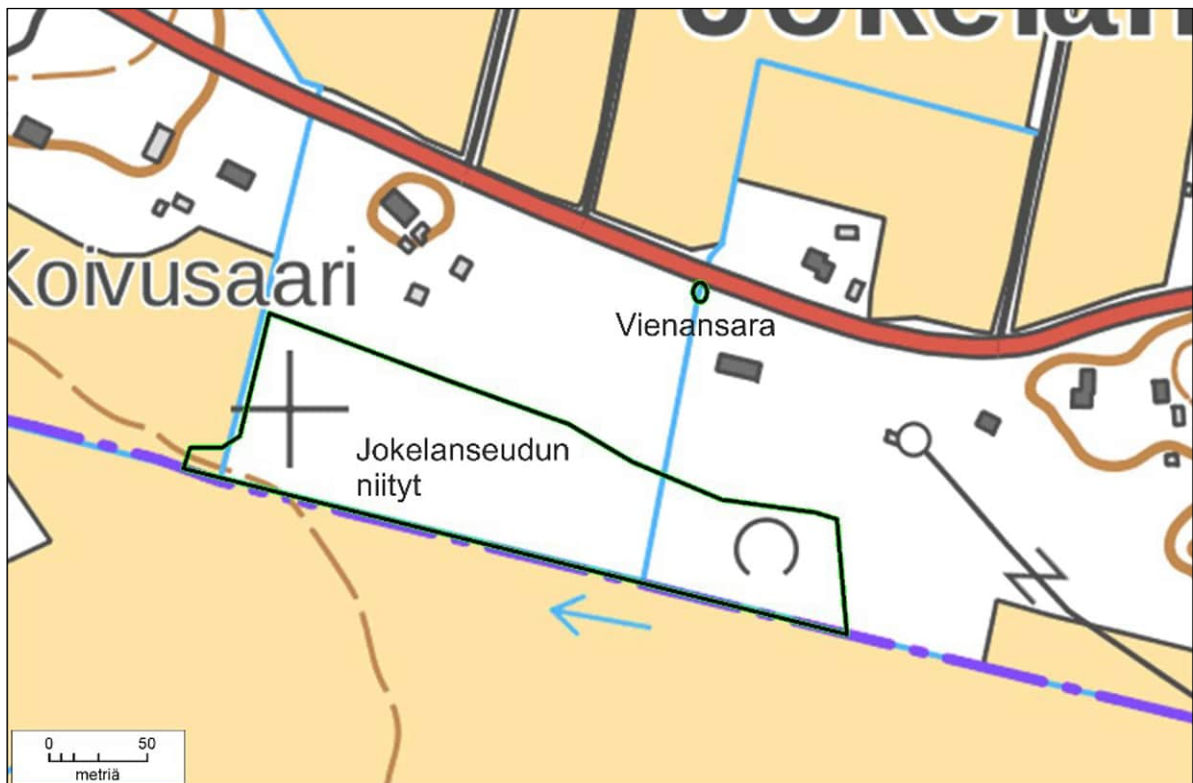
Peltoaukean ja Halkiantien pientaloasutuksen välissä oleva niittyalue, joka on metsittymässä. Alueella vuorotteleva pienet niittyaukukset, pajukkoiset kuviot ja alle kymmenmetristä koivikkoa kasvavat alat. Alueen kasvilajistoon kuuluvat vienansara (runsas esiintymä länsipäässä), hetesara (runsain pellonreunusojissa) ja kahtaissara (niittyaukuilla muun kasvillisuuden seassa).

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Uhanalaisten (vienansara, hetesara) ja Uudellamaalla harvinaisen (kahtaissara) kasvilajien esiintymä.

Suosituks

Kohteen umpeenkasvu tulisi estää puustoa ja pensaikkoa raivaamalla. Uhanalaisten lajien esiintymät olisi ennen hoitotoimia hyvä inventoida mahdollisimman tarkoin.

Jokelanseudun niityt ja erillinen vienansaran kasvupaikka.

Metsittyminen uhkaa kasvilajistoltaan arvokasta niittyä. Joutomaaksi jäänyt niitty on entistä peltoa, mutta sitä on ehkä käytetty myös laidunalueena.

Vienansara ja hetesara Jokelanseudun niityllä.

6.15 Vienansaran kasvupaikka (Paippistentie)

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,1ha

Sijainti

Paippistentien varsi Halkiantien eteläpuolella.

Yleiskuvaus

Halkiantien ja Paippistentien risteuksen ojanvarsilla kasvaa kahta huomionarvoista saralajia. Paippistentien itäpuolella oli elokuussa 2019 tiheä, muutaman kymmenen metrin mittainen kasvusto uhanalaista vienansaraa. Etelämpänä Paippistentien itäpuolella on runsas esiintymä silmälläpidettävää vankkasaraa. Lajia kasvaa myös Halkiantien varrella risteuksen länsipuolella.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Uhanalaisen ja silmälläpidettävän kasvilajin esiintymä.

Suosituks

Vienansaran ja vankkasaran kasvustot ovat hyvin pitkäikäisiä ja säilyvät, ellei kasvupaikkana olevia ojia kaiveta kokonaan auki. Vankkasaraa on myös idempänä halkiantien varrella. Tiealueen reunassa olevat kasvustot tulisi ottaa huomioon ojia mahdollisesti kunnostettaessa.

Halkiantien ja Paippistentien varrella oleva sarojen kasvupaikka.

Vienansaraa ojan pientareella Paippistentien varrella.

Heleänvihreä vankkasara peittää ojanpohjan Paippistentien risteyksen länsipuolella.

7 SÄÄKSJÄRVI

7.1 Feelenkoski

Paikallisesti arvokas, noro valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala 1,3 ha

Sijainti

Feelenkoski on Onkimaanjoen koskijakso Sääksjärven alueen eteläosassa.

Yleiskuvaus

Rajauksen länsipuolelta purouomaa on louhittu. Muu osa uomasta on luonnontilainen, kivikkoinen ja paikoin kallioinen. Puro virtaa paikoin melko jyrkkärinteissä kanjonissa. Kasvillisuus puron varrella on tuoretta ja kosteaa keskiravinteista lehtoa. Lajistoon kuuluvat lehtokuusama, taikinamarja, tuomi, käenkaali, oravamarja ja sinivuokko. Puron varrella esiintyy lisäksi korpikaislaa, myrkkyykeisoa, mesiangervoa ja soreahiirenporrasta.

Onkimaanjoki sivunoroineen on myös arvokas luontokohte (ks. kohteet 7.2 ja 7.3).

Onkimaanjoen luontokohteet.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Onkimaanjoki on vesilain 3 luvun 2 §:n mukainen puro. Noro on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde.

Tuoret keskiravinteiset lehdot on Etelä-Suomessa arvioitu vaarantuneeksi ja kosteat keskiravinteiset lehdot silmälläpidettäväksi luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi.

Alueella on myös liito-oravalle soveltuvaa metsää.

Kivikkoista Feelenkoskea.

Suosituksset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Feelenkosken yläosaa.

7.2 Onkimaanjoki + norot

Paikallisesti arvokas, noro valtakunnallisesti arvokas, pituus 2,6 km

Sijainti

Onkimaanjoki on Sääksjärvenjoen sivupuro, joka saa alkunsa Isojärvestä (ks. kohde 7.1).

Yleiskuvaus

Onkimaanjoen rajattu osuus on uomaltaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista. Puro laskee tällä osuudella noin 30 metriä, suurin pudotus on osuuden alussa. Loppujakson puro mutkittelee tasamaalla. Alkuosaa lukuun ottamatta puron ympäristössä on nuorta talousmetsää ja hakkuualueita. Pohjoisesta tulevan noron ympärillä on puustoltaan varttunutta haapavaltaista tuoretta lehtoa.

Porvoontien alituksen molemmin puolin uomaa on ruopattu.

Puron varrelta on rajattu kaksi luontokohdetta (ks. alaluvut 7.1 ja 7.3).

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Puro on vesilain 3 luvun 2 §:n ja norot vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia kohteita.

Tuoreet keskiravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi.

Onkimaanjoen pohjoinen noro.

Suositukset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Onkimaanjoen ruopattua uomaa Porvoontien tuntumassa.

7.3 Onkimaanjoki

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,1 ha

Sijainti

Onkimaanjoen varrelta rajattu alue sijaitsee Porvoontien tuntumassa.

Yleiskuvaus

Porvoontien lähellä Onkimaanjoen varrella on nuorta kuusikkoa ja kuusivaltaista sekametsää. Purouoman reunoilla on suuruoholehtoa, jonka lajistoon kuuluvat mesiangervo, koiranvehnä, harmaaleppä ja kiiltopaju. Uomassa kasvaa isoulpukkaa, ranta-alpia, rantakukkaa, ratamosarpiota, järvikortetta ja järviruokoa. Puron uoma on luonnontilaisen kaltainen.

Rajaus ks. alaluku 7.1.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Puron varrella on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö.

Puro on vesilain 3 luvun 2 §:n mukainen kohde.

Kosteat runsasravinteiset lehdot on arvioitu vaarantuneeksi luontotyyppiä koko maassa luontotyyppin laadussa viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen heikentymisen vuoksi.

Onkimaanjoen kasvillisuutta.

Suositukset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajaus noudattaa Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta.

7.4 Pivansuo

Maakunnallisesti arvokas, pinta-ala 26,0 ha

Sijainti

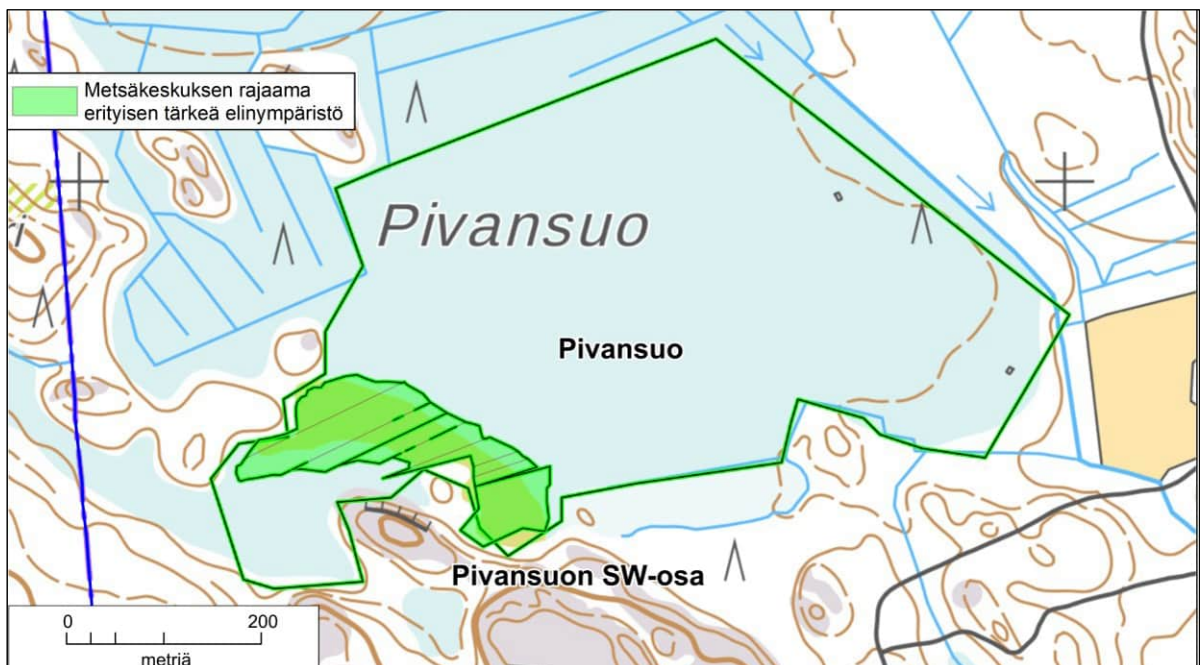
Pivansuo sijaitsee Sääksjärven alueen etelärajalla.

Yleiskuvaus

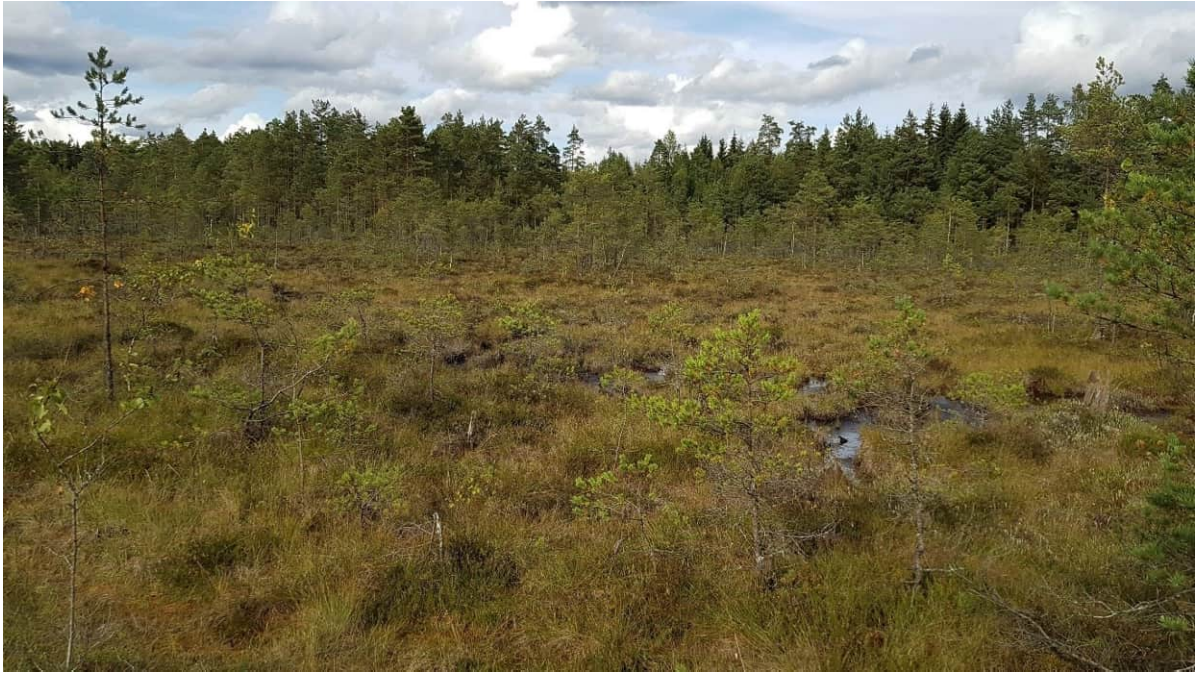
Pivansuon pohjoisosassa on harvaa matalaa männikköä kasvavaa rahkarämettä. Sitä reunustaa isovarpuräme, jossa puusto on kookkaampaa. Suon reunaosissa on vanhoja umpeenkasvaneita turpeenottokuoppia, jotka ovat nykyään tupasvillavaltaisia. Pivansuon itä- ja kaakkoisosassa on tupasvillarämettä, jolla kasvaa hyvin harvaa männikköä. Lajistoon kuuluvat tupasvillan lisäksi mm. suokukka, suomuurain, kanerva ja vaivaiskoivu.

Pivansuon eteläosassa on puuton neva-alue, joka on lähinnä lyhytkorsinevaa. Tupasvilla ja leväkkö ovat runsaita tällä alueella. Nevan eteläpuolella on isovarpurämettä, jolla kasvaa 5–7 metriä korkeaa männikköä. Rämeellä kasvaa mm. suopursua, juolukkaa, tupasvillaa, isokarpaloo, vaivaiskoivua ja suomuurainta. Pivansuon eteläisimmässä osassa on lähinnä tupasvillarämettä, jonka puusto on 5–7-metristä männikköä. Kenttäkerroksen lajeja ovat raate, maariankämme, suokukka, vaivaiskoivu, juolukka, tupasvilla ja kanerva.

Metsäkeskus on rajannut avointa nevaa erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Pivansuon rajaus.

Pivansuon pohjoisosaa.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Lounaisosan neva-alue on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö. Tupasvillarämeet ja isovarpurämeet on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneiksi luontotyypeiksi sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Pivansuon eteläosan lyhytkorsinevaa.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta on laajennettu kattamaan koko hyvin säilynyt suoalue.

Pivansuon eteläosan rämettä.

7.5 Pivansuon kalliot

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,7 ha

Sijainti

Kallioalue sijaitsee Pivansuon eteläpuolella.

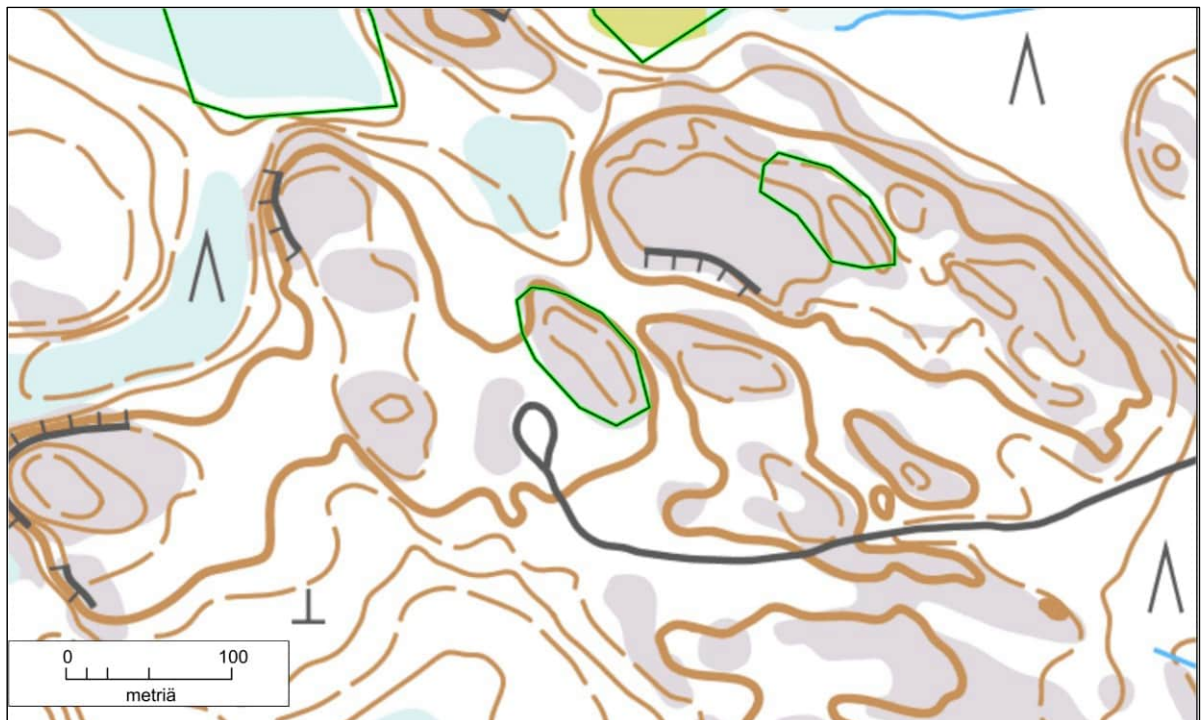
Yleiskuvaus

Pivansuon kalliot ovat hyvin harvaa männikköä kasvavia, pääosin jäkäläpeitteisiä kallioita. Niiden niukka lajisto käsittää kanervaa, metsälauhaa ja jäykkärölliä. Kallioiden ympäristö on pääosin hakattu.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Kalliot täyttävät metsälain 10 §:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Karut poronjäkälä-sammalkalliot on arvioitu Etelä-Suomessa silmälläpidettäväksi luontotyyppiä biotottiseen laatuun liittyvien muutosten vuoksi.

Pivansuon kallioiden rajaus.

Pivansuon kallioita.

Suositukset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

7.6 Lakeakallio

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 1,3 ha

Sijainti

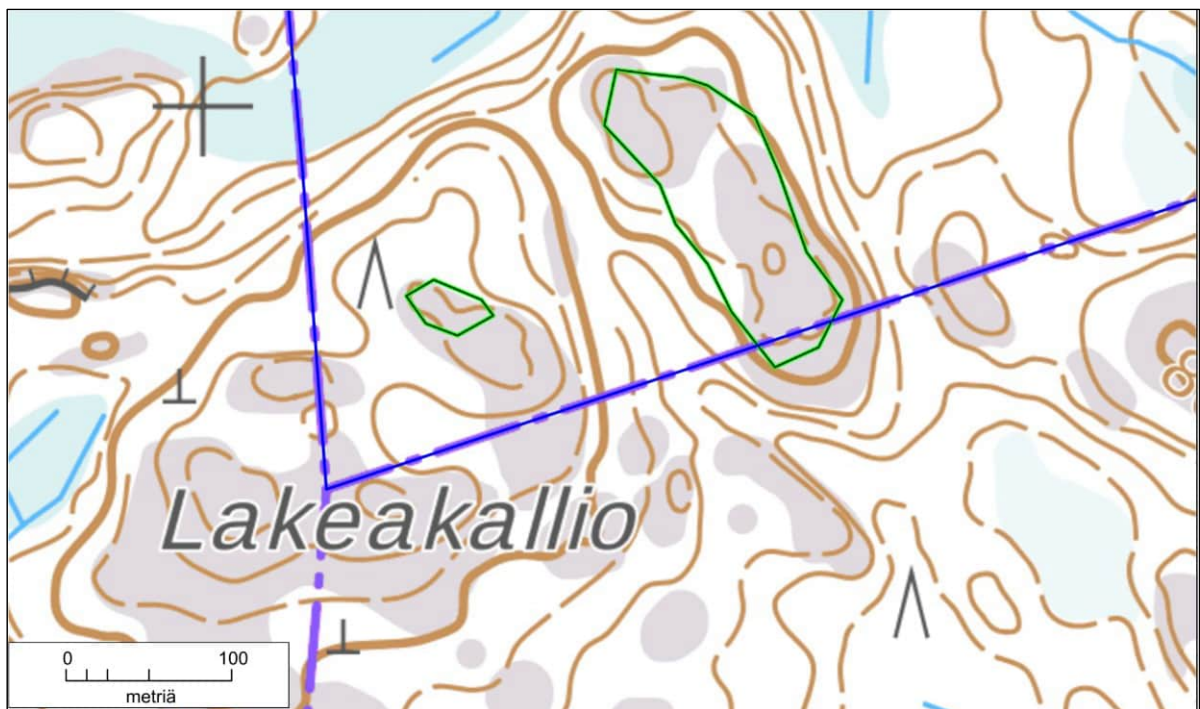
Lakeakallio sijaitsee Sääksjärven eteläosassa Pornaisten ja Askolan kuntien rajalla.

Yleiskuvaus

Lakeakallion rajatuilla kallioalueilla kasvaa hyvin harvaa männikköä, kalliot ovat pääosin jäkäläpeitteisiä. Lajistoon kuuluvat kanerva, metsälauha, jäykkäröllä ja kangasmaitikka. Kallioiden ympäristö on pääosin nuorta talousmetsää.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Kalliot täyttävät metsälain 10 §:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit. Karut poronjäkäla-sammalkalliot on arvioitu Etelä-Suomessa silmälläpidettäväksi luontotyyppiä biotiseen laatuun liittyvien muutosten vuoksi.

Lakeakallion kallioalueiden rajaus.

Lakeakallion kasvillisuutta.

Suositukset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

7.7 Silakkasuon metsä ja noro

Paikallisesti arvokas, noro valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala 6,2 ha

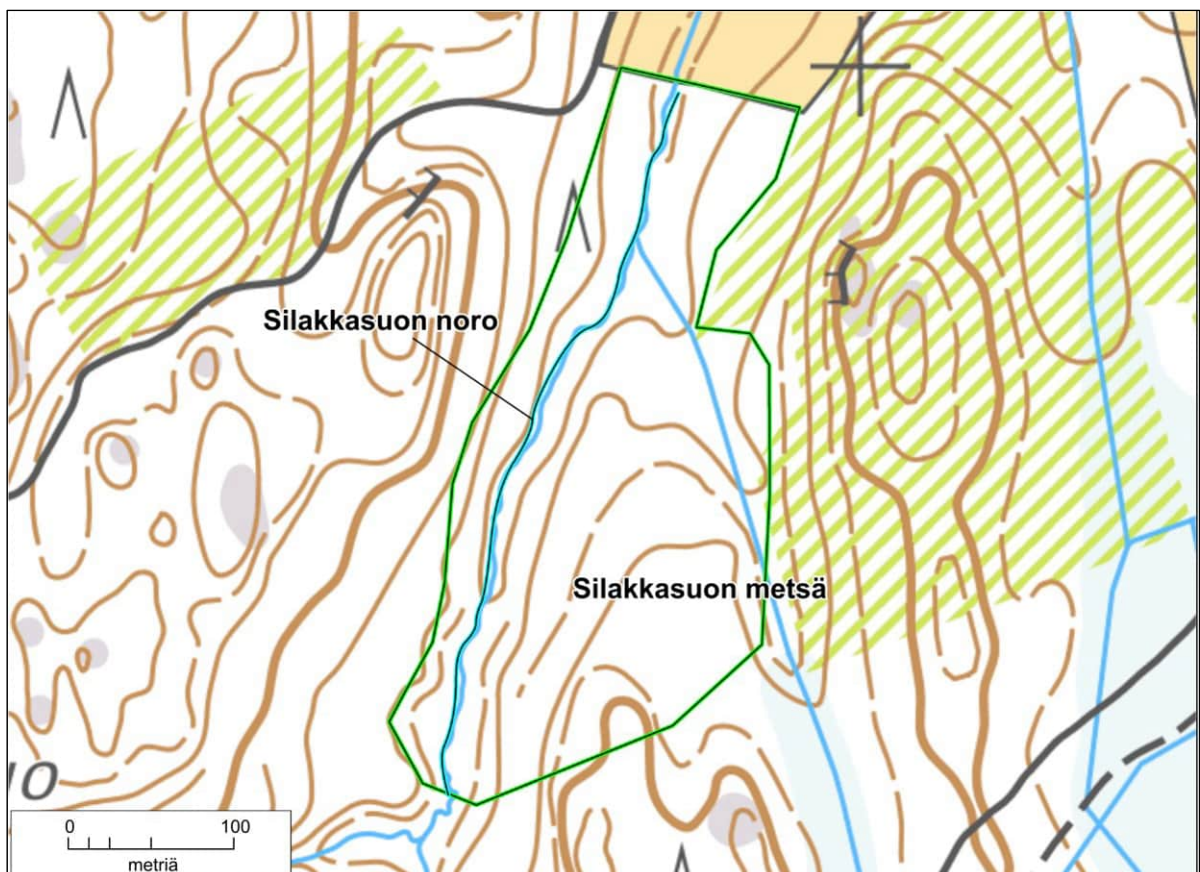
Sijainti

Silakkasuon metsä sijaitsee Sääksjärven etelärajalla.

Yleiskuvaus

Silakkasuon metsän puusto on varttunutta kuusta ja koivua. Tervaleppää kasvaa noron varrella ja itäosassa on paljon haapaa. Tuoreen lehdon kenttäkerroksessa esiintyy käenkaalia, oravanmarjaa, mustakokkonmarjaa, soreahiirenporrasta, kieloa, jänönsalaattia, metsäkortetta, sinivuokkoa ja kevätlinnunhernettä. Lisäksi on lehtokuusamaa ja kosteilla paikoilla myös mesiangervoa.

Noro on uomaltaan luonnontilaisen kaltainen, pääosin savipohjainen ja paikoin kivikoinen. Uoman varrella on paikoin kosteaa runsasravinteista lehtoa, jonka lajistoon kuuluu mm. kotkansiipi.

Silakkasuon metsä ja noro.

Silakkasuon metsää.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Noro on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde.

Kosteat runsasravinteiset lehdot sekä tuoreet keskiravinteiset lehdot on arvioitu koko maassa vaarantuneiksi luontotyypeiksi, luontotyyppin laadussa viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen heikentymisen vuoksi

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Kotkansiipiä Silakkasuon noron varrella.

7.8 Koppimäki

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,9 ha

Sijainti

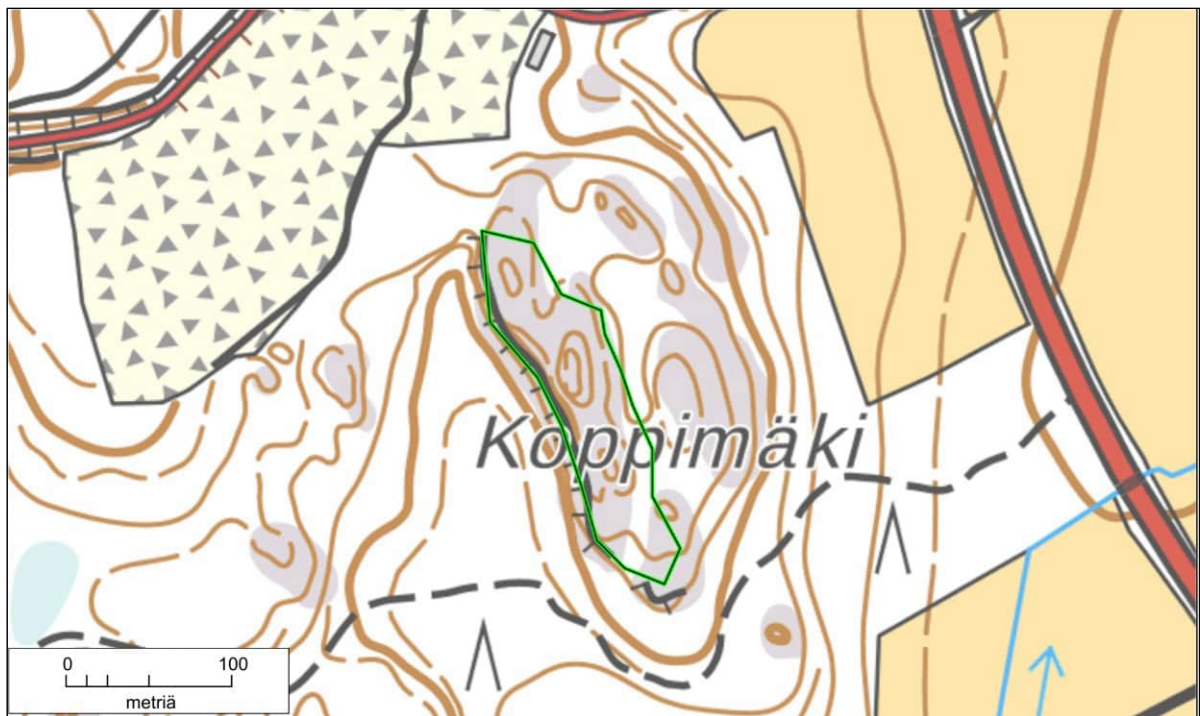
Koppimäki sijaitsee Sääksjärven eteläosassa Porvoontien varrella.

Yleiskuvaus

Koppimäen kallion lakialue on pääosin puutonta tai kasvaa hyvin harvaa männikköä. Jäkäläpeitteiset kalliot ovat vallitsevia, lisäksi esiintyy kanervaa. Kallion länsipuolisen, noin 10 metriä korkean jyrkanteen alusmetsä on pääosin hakattu.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Kallion lakialue ja länsipuolinen jyrkänne täyttävät metsälain 10 §:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Koppimäen kallion rajaus.

Koppimäen kalliolta.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

7.9 Myllyniityn lehto ja noro

Paikallisesti arvokas, noro on valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala 0,4 ha

Sijainti

Myllyniityn metsäalue sijaitsee Sääksjärven eteläosassa Porvoontien ja Onkimaan tien risteuksen länsipuolella.

Yleiskuvaus

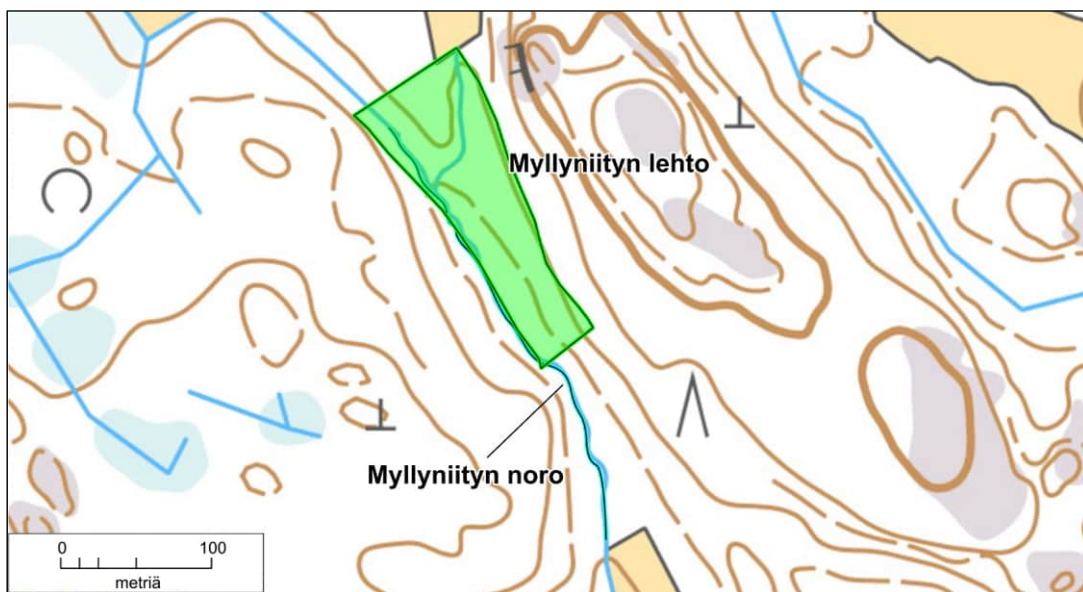
Myllyniityn lehtoalueen puusto on noron varrella varttunutta tervaleppää ja nuorta kuusikkoa. Kostean runsasravinteisen lehdon lajistoon kuuluvat mesiangervo, korpikaisla, ranta-alpi, soreahiirenporras, metsäkorte, ojakellukka ja rönsyleinikki. Noron itäpuolella on nuorta-varttunutta ja kuusivaltaista lehtomaisen kankaan sekametsää. Kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. käenkaali ja mustikka. Noron länsipuolinen metsä on hakattu.

Noro on uomaltaan luonnontilainen, noin metrin levyinen ja puoli metriä syvä. Maastokäynnin aikaan uomassa ei ollut vettä.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Metsäalue on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö. Noro on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde.

Kosteat runsasravinteiset lehdot sekä tuoreet keskirasvinteiset lehdot on arvioitu koko maassa vaarantuneiksi luontotyypeiksi, luontotyyppin laadussa viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen heikentymisen vuoksi.

Myllyniityn rajaukset.

Myllyniityn noro.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Metsäalueen rajaus noudattaa Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta.

7.10 Kuusitien kallio

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,4 ha

Sijainti

Kallioalue sijaitsee Sääksjärven alueen länsiosassa Kuusitien länsipuolella.

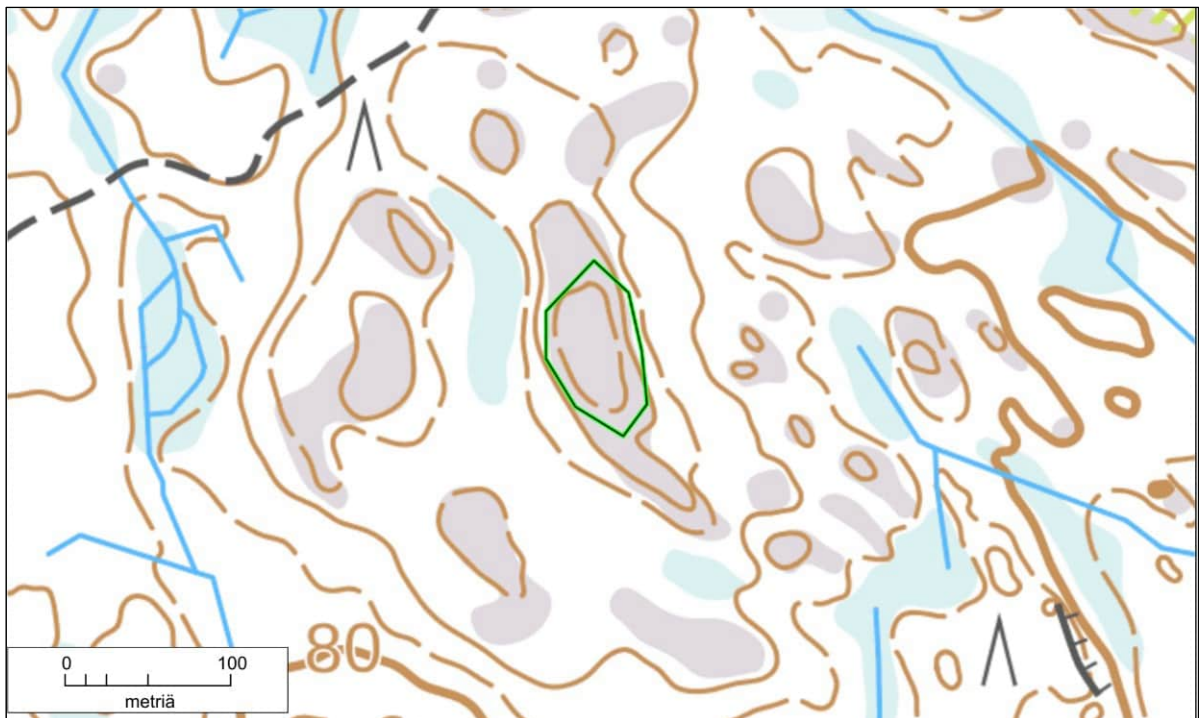
Yleiskuvaus

Kallioalueella kasvaa harvaa männikköä, jota on paikoin harvennettu; lisäksi tava-
taan vähän kuusta ja koivua. Kuivahkon kankaan kenttäkerroksessa esiintyy kaner-
vaa, metsälauhaa ja jäykkärölliä. Alue on hakkuiden ympäröimä.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Kallioalue täyttää metsälain 10 §:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Nuoret kuivahkot kankaat on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaiseksi luon-
totyypiksi laadun historiallisen heikkenemisen perusteella.

Kuusitien kallion rajaus.

Kuusitien kallion kasvillisuutta.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

7.11 Puiston suot

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,4 ha

Sijainti

Puiston suot sijaitsevat Sääksjärven alueen länsiosassa Puiston talon eteläpuolella.

Yleiskuvaus

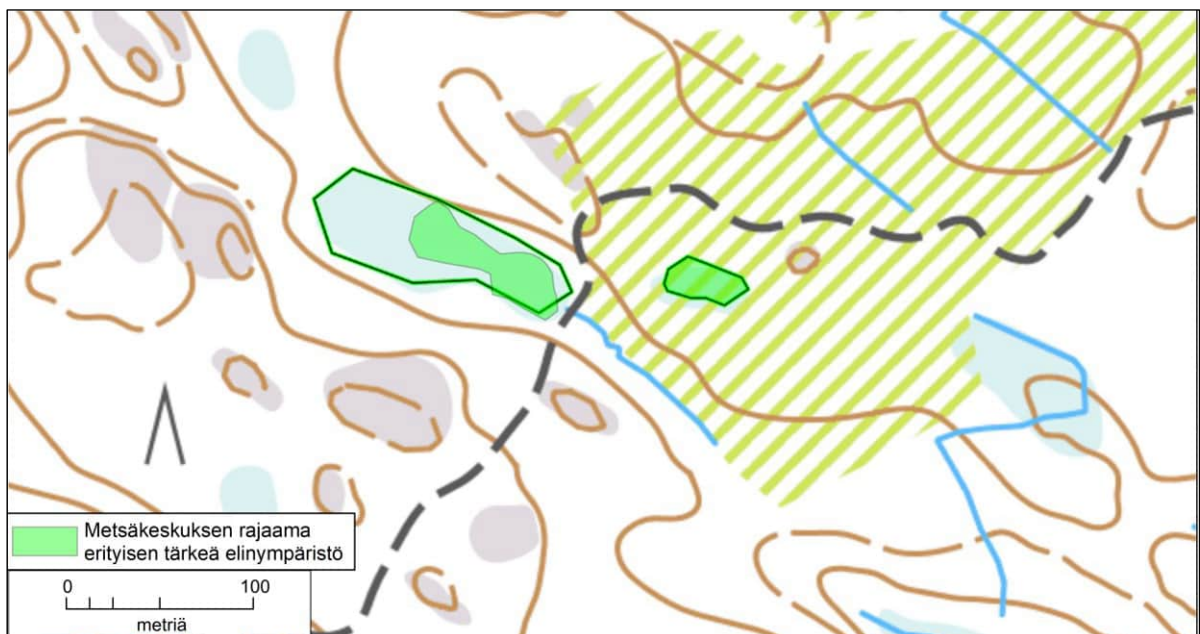
Itäisin soista on hakkuualueen keskellä sijaitseva pieni saraneva, jota reunustava puusto on säästetty. Suon lajistoon kuuluvat pullosara, juolasara, tupasvilla, jouhivihvilä ja isokarpalo. Suon länsiosassa on pieni kuivahtanut allikko.

Läntisempi suo on itäosaltaan saranevaa, jolla kasvaa pullosaraa, raatetta, kurjenjalkaa, isokarpaloa, jouhivihvilää, juolasaraa, pyöreälehtikihokkia ja riippasaraa. Suon länsiosa on isovarpurämettä, jolla kasvaa noin 10-metristä mäntyä. Muuta lajistoa edustavat suopursu, kanerva, suomuurain ja tupasvilla. Suon länsireunalla on kuusta, koivua ja mäntyä kasvavaa kangaskorpea, jonka kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. mustikka ja puolukka.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Osa soista on metsäkeskuksen rajaamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

Saranevat ja isovarpurämeet on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneiksi sekä viimeisen 50 vuoden että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella. Kangaskorvet on arvioitu Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalaisiksi pitkän aikavälin määrän muutoksen perusteella.

Puiston soiden rajaus.

Itäisempi Puiston suo.

Suosituksset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Itäisemmän suon rajaus noudattaa Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta. Läntisemmän suon rajausta on laajennettu kattamaan myös länsiosan räme- ja korpiosa.

Läntisempi Puiston suo.

7.12 Puiston lehto

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,4 ha

Sijainti

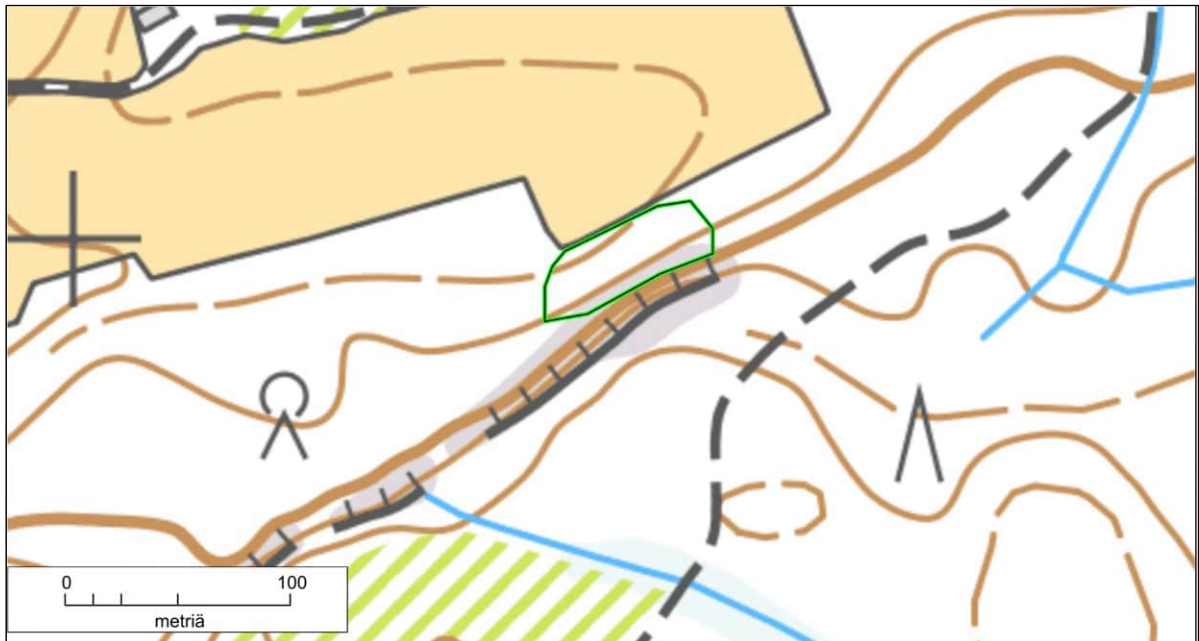
Puiston lehto sijaitsee Sääksjärven alueen länsiosassa Puiston talon itäpuolella.

Yleiskuvaus

Puiston lehto sijoittuu kalliojyrkäntein ja pellon väliin. Tuoreen lehdon puusto on nuorta–varttunutta kuusta ja haapaa. Lisäksi on useita metsälehmäksi, joista viiden suurimman läpimitta on yli 40 cm. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. käenkaalia, oravanmarjaa, kieloa, kivikkoalvejuurta ja sinivuokkoa. Lajistoon kuuluvat myös lehtokuusama ja tuomi.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Tuoreet keskiravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi.

Puiston lehdon rajaus.

Puiston lehdon puustoa.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

7.13 Paavolan suo

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,1 ha

Sijainti

Paavolan suo sijaitsee Sääksjärven alueen länsiosassa Porvoontien tuntumassa Paavolan talon länsipuolella.

Yleiskuvaus

Pienen saranevan lajistoon kuuluvat pullosara, kurjenjalka, jousivihvilä, raate, kiil-topaju ja tupasvilla. Alueella kasvaa myös muutama pieni koivu, mänty ja kuusi. Suo on kuivahtanut ja hirvet ovat myllänneet sammalia.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Suo on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö.

Saranevat on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneiksi luontotyypeiksi sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Paavolan suon rajaus.

Paavolan suo.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajaus noudattaa Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta.

7.14 Koivumäen suo

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,4 ha

Sijainti

Koivumäen suo sijaitsee Sääksjärven alueen luoteisrajalla Porvoontien varrella.

Yleiskuvaus

Suo on pullosaraa kasvavaa saranevaa; kurjenjalka ja isokarpalo kuuluvat myös lajistoon. Reunaosissa kasvaa tupasvillaa, raatetta ja jouhivihvilää. Suon ympäristö on avohakattua, reunoille on jätetty yksittäisiä puita. Alueen lounaiskulmassa on oja, mutta niistä huolimatta suo ei vaikuttanut kuivahtaneelta.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Suo on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö.

Saranevat on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Koivumäen suon rajaus.

Koivumäen suo.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajaus noudattaa Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta.

7.15 Suojalanmäen suo

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,4 ha

Sijainti

Suojalanmäen suo sijaitsee Sääksjärven alueen pohjoisosassa Sudenpesänkallion metsäalueen länsiosassa Suojalanmäen talon eteläpuolella.

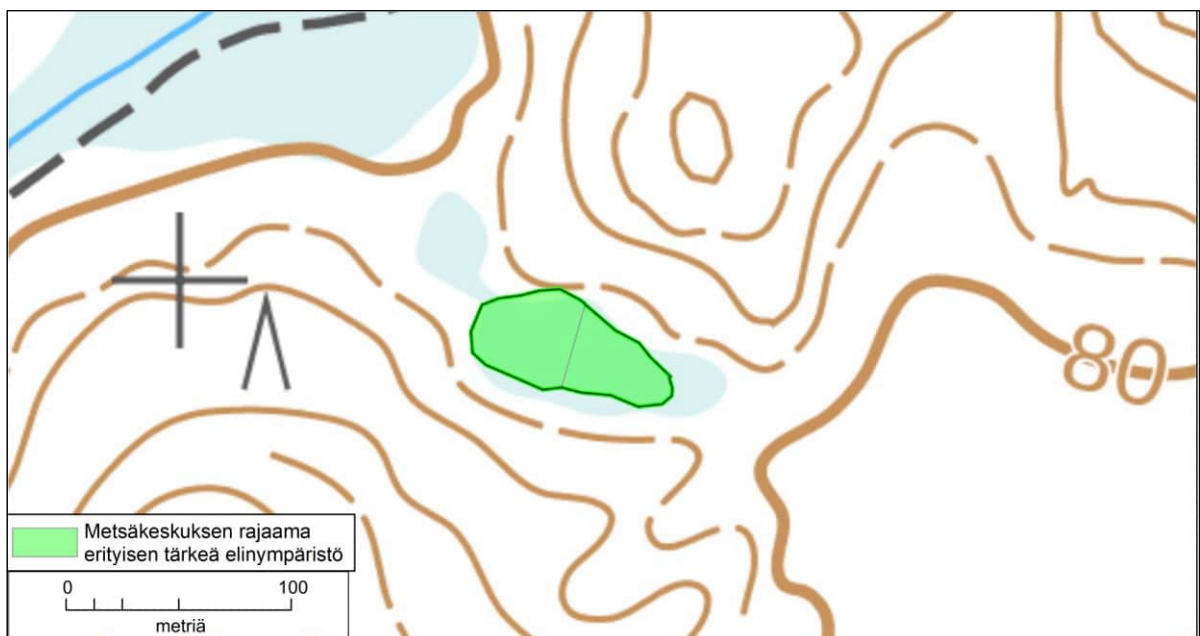
Yleiskuvaus

Suon keskiosa on paikoin kuivahtanutta saranevaa. Pullosara, pyöreälehtikihokki, isokarpalo ja mutasara ovat yleisiä. Nevaa ympäröi kapeahko koivua ja nuorta kuusta kasvava tupasvillakorpi, jossa mättäillä kasvaa suopursua ja puolukkaa. Länsipuolella avohakkuu ulottuu aivan suon reunaan.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Suo on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö.

Saranevat ja tupasvillakorvet on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneiksi luontotyypeiksi sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Suojalanmäen suon rajaus.

Suojalansuon nevaa.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajaus noudattaa Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta.

Suojalanmäen suon tupasvillakorpea.

7.16 Lietolammi

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 1,2 ha (sisältäen myös vesialueen)

Sijainti

Lietolammi sijaitsee Sääksjärven alueen pohjoisosassa Sudenpesänkallion metsäalueen länsiosassa Suojalanmäen talon luoteispuolella.

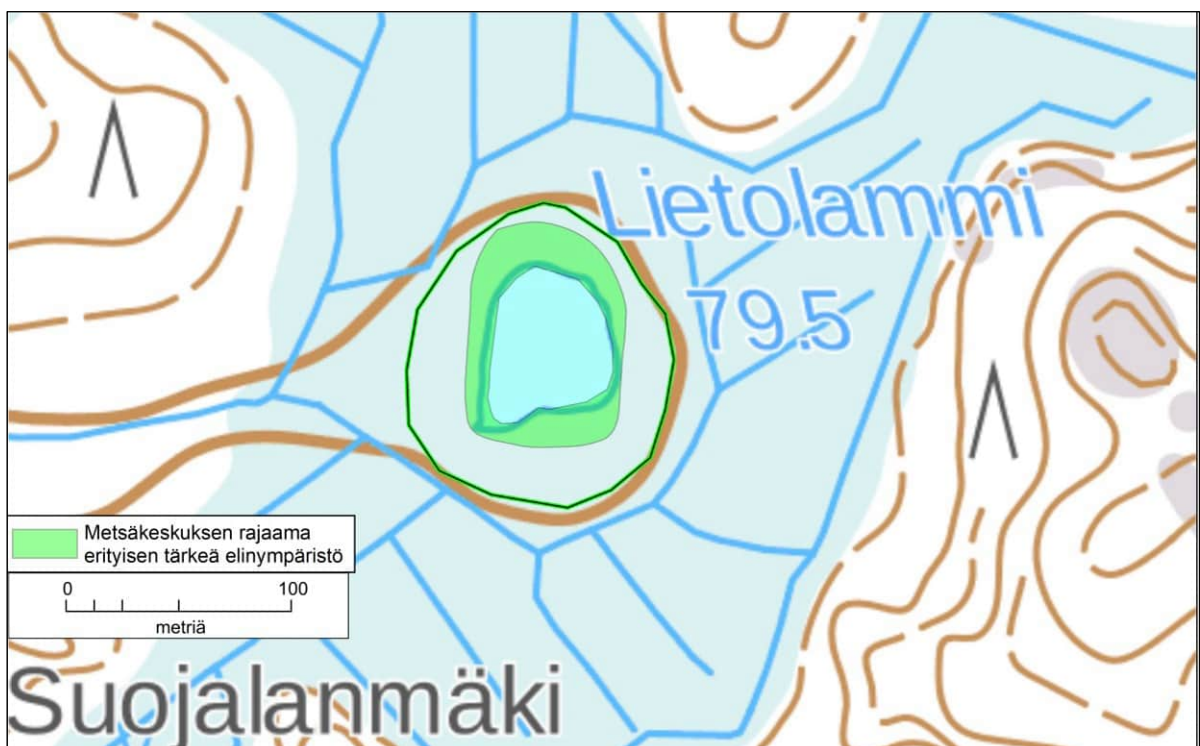
Yleiskuvaus

Lampea ympäröi kapeahko nebareunus, joka on lyhytkorsi- ja saranevaa. Nevalueen lajistoon kuuluvat mm. tupasvilla, leväkkö, isokarpalo, suokukka ja vaivaiskoivu. Nevan ulkopuolella on tupasvillarämettä, joka vaihettuu isovarpurämeeksi ja turvekankaaksi. Rämellä esiintyy tupasvillaa, suomuurainta, kanervaa, pyöreälehtikihokkia, vaivaiskoivua, suopursua ja variksenmarjaa.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Suon nebareunus on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö.

Saranevat sekä tupasvilla- ja isovarpurämeet on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneiksi luontotyypeiksi sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella. Alle hehtaarin kokoiset lammet ovat myös vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia kohteita.

Lietolammin rajaukset.

Lietolampi.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta on laajennettu käsittämään myös lampea ympäröivä ojittamaton räme.

Lietolammia ympäröivää tupasvillärämettä.

7.17 Metsolan lehto

Maakunnallisesti arvokas, pinta-ala 0,6 ha

Sijainti

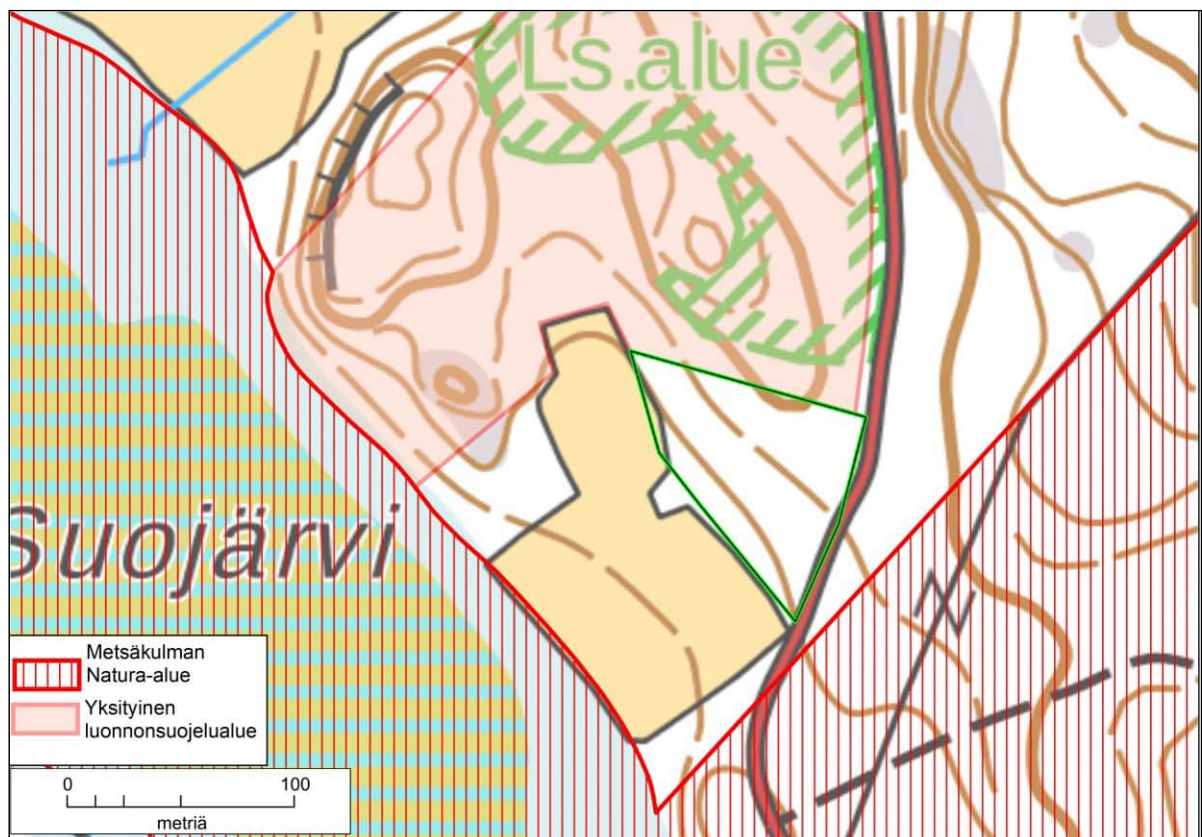
Metsolan lehto sijaitsee Sääksjärven alueen pohjoisosassa Metsäkulman Natura 2000 -alueen tuntumassa Metsiköntien varrella. Se rajoittuu Metsola-nimiseen luonnonsuojelualueeseen.

Yleiskuvaus

Luonnonsuojelualueen ja pellon välissä olevan tuoreen lehdon puusto on nuorta-varttunutta kuusta sekä varttuvaa koivua ja haapaa. Lisäksi nuoria metsälehmuksia on paljon. Lajistoon kuuluvat myös mm. lehtokuusama ja taikinamarja. Kenttäkerroksessa esiintyy kevätlinnunhernettä, sudenmarjaa, sinivuokkoa, lillukkaa, oravanmarjaa, nuokkuhelmikkää, metsäkastikkaa ja kieloa.

Pellon lähellä kasvaa varttunutta koivua ja kuusta. Lehtomaisen kankaan kenttäkerroksessa on mustikkaa, käenkaalia, kieloa, kevätlinnunhernettä ja mäkilustetta.

Alueella on jonkin verran lahoppuustoa.

Metsolan suon rajaus.

Metsolan lehtoa.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Kohde täyttää METSO-ohjelman luokan II kriteerit.

Metsolan lehto täyttää maakunnallisesti arvokkaan kohteen yhdistelmäkriteerit (LAKU):

- vähintään maakunnallisesti arvokkaisiin metsiin, metsälaitumiin tai puustoihin soihin läheisesti kytkeytyneet, luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset metsät

Tuoreet keskiravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi. Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat arvioitiin Etelä-Suomessa silmäpidettäväksi luontotyyppiä laadun historiallisen heikkenemisen perusteella.

Suosituks

Kohde tulisi liittää läheiseen luonnonsuojelualueeseen.

7.18 Venunjärven rantasuot

Maakunnallisesti arvokas, pinta-ala 2,5 ha (sisältää vesialuetta)

Sijainti

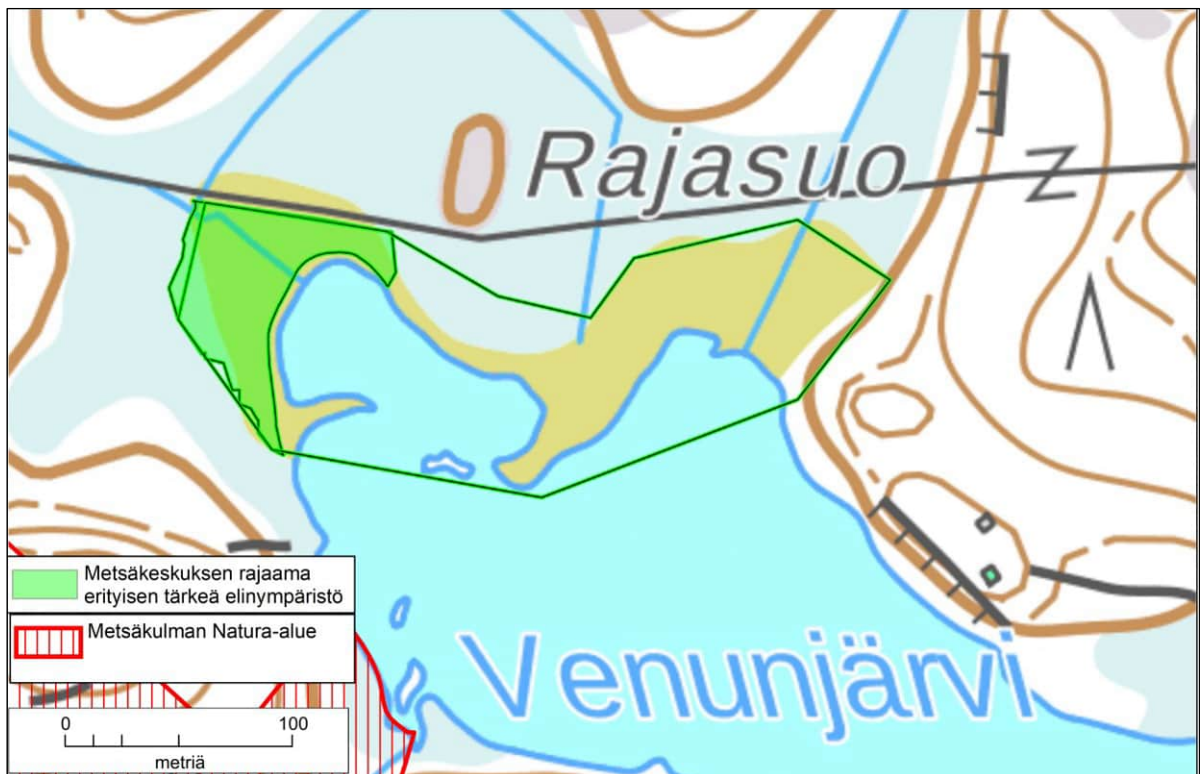
Venunjärvi sijaitsee Sääksjärven alueen pohjoisosassa Metsäkulman Natura 2000 -alueen tuntumassa. Etäisyyttä Natura-alueeseen on alle 100 metriä.

Yleiskuvaus

Venunjärven pohjoisosassa ojittamattomat rantasuot on rajattu arvokkaaksi luontokohteeksi.

Itäisempi suoalue on kauempana rannasta tupasvillarämettä, joka vaihettuu lyhytkorsinevaksi ja järviruokoa kasvavaksi ruokoluhdaksi. Suon lajistoon kuuluvat lisäksi tupasvilla, pyöreälehtikihokki, suokukka, valkopiirtoheinä, somuurain ja raate.

Läntisessä osassa on vanhoja umpeutuneita oja. Kauempana rannasta on isovarpurämettä, sitten tupasvillarämettä ja rannassa saranevaa. Vesirajassa kasvaa viiltosaraa ja valkopiirtoheinää, muuta lajistoa ovat mm. suopursu, kanerva, juulukka, vaivaiskoivu, tupasvilla, mutasara, pullosara ja isokarpalo. Siellä täällä kasvaa matalaa mäntyä.

Venunjärven rantasoiden rajaus.

Venunjärven läntinen suo.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Suoalueen länsiosa on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö, myös muu osa suoalueesta täyttää metsälain 10 §:n kriteerit.

Venunjärven rantasuot täyttävät maakunnallisesti arvokkaan kohteen yleisen sijaintikriteerin (LAKU):

- Kuuluminen suurempaan, erilaisten luontotyyppien muodostamaan yhdistelmään lisää luontotyyppin esiintymän arvoa.

Saranevat sekä tupasvilla- ja isovarapurämeet on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneiksi luontotyypeiksi sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta on muutettu kattamaan koko suoalue.

Venunjärven itäisempi suo.

7.19 Rauhoitettu kuusi

Paikallisesti arvokas luonnonmuistomerkki

Sijainti

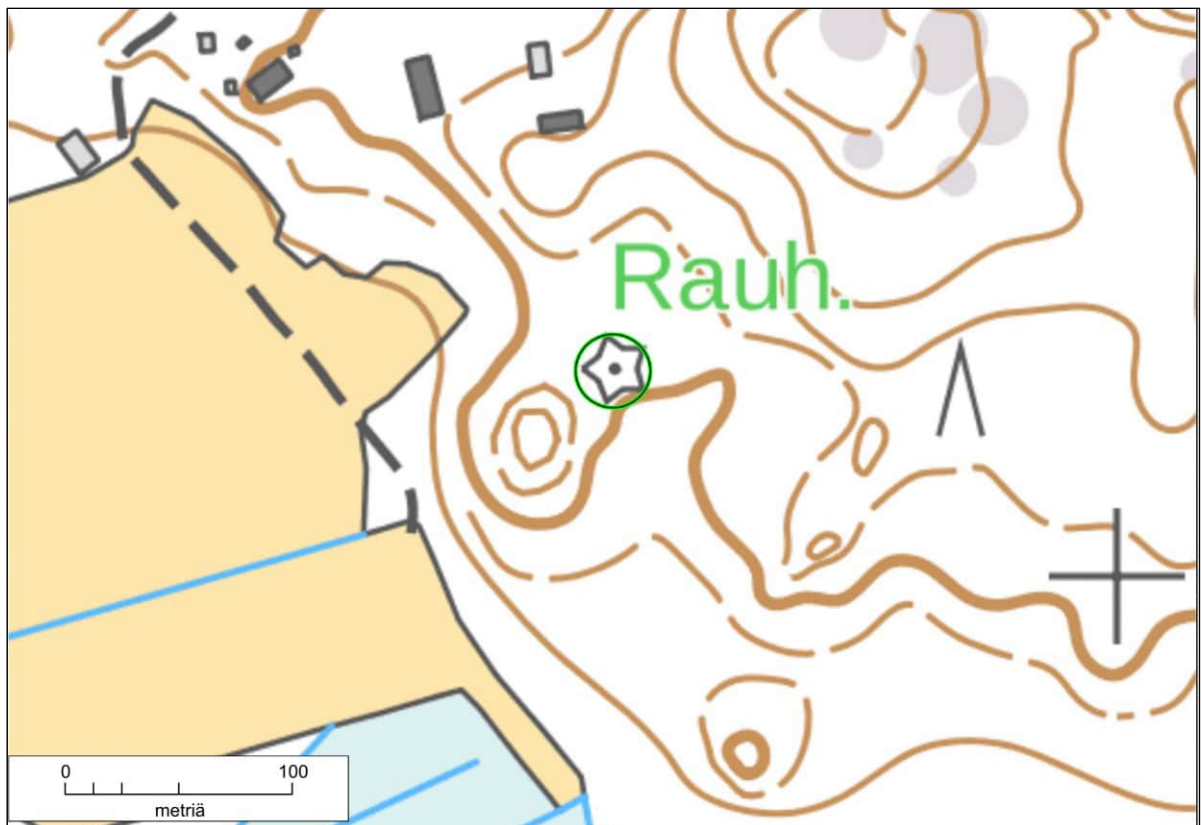
Rauhoitetun kuusen kasvupaikka on Sääksjärven koillispuolella.

Yleiskuvaus

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonmuistomerkki on pylväskuusi, joka on rauhoitettu vuonna 1956. Kuusi on edelleen hyväkuntoinen, joskin sen läheisyydessä oli tehty maansiirtotöitä. Ympäröivä metsä on nuorta kuusivaltaista talousmetsää.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Kuusi on rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla.

Rauhoitetun kuusen sijainti.

Luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu kuusi.

Suosituks

Kohde tulee säilyttää nykytilassaan.

7.20 Kutinsuon metsä

Maakunnallisesti arvokas, pinta-ala 1,3 ha

Sijainti

Kutinsuon metsäalue sijaitsee Sääksjärven itäpuolella lähellä Peltolan vanhan metsän Natura 2000 -aluetta.

Yleiskuvaus

Metsäalueen puusto on varttunutta–vanhaa tuoreen kankaan kuusikkoa, koivua ja etenkin haapaa on runsaasti sekapuuna. Kenttäkerros on vähälajinen: mustikka on vallitsevana, sen lisäksi esiintyy metsäalvejuurta. Alueella on hyvin paljon lahoppua, lahoppuujatkumo on hyvä eli eri-ikäistä ja -kokoista lahoppua esiintyy.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Kutinsuon metsä täyttää maakunnallisesti arvokkaan kohteen yleisen sijaintikriteerin (LAKU):

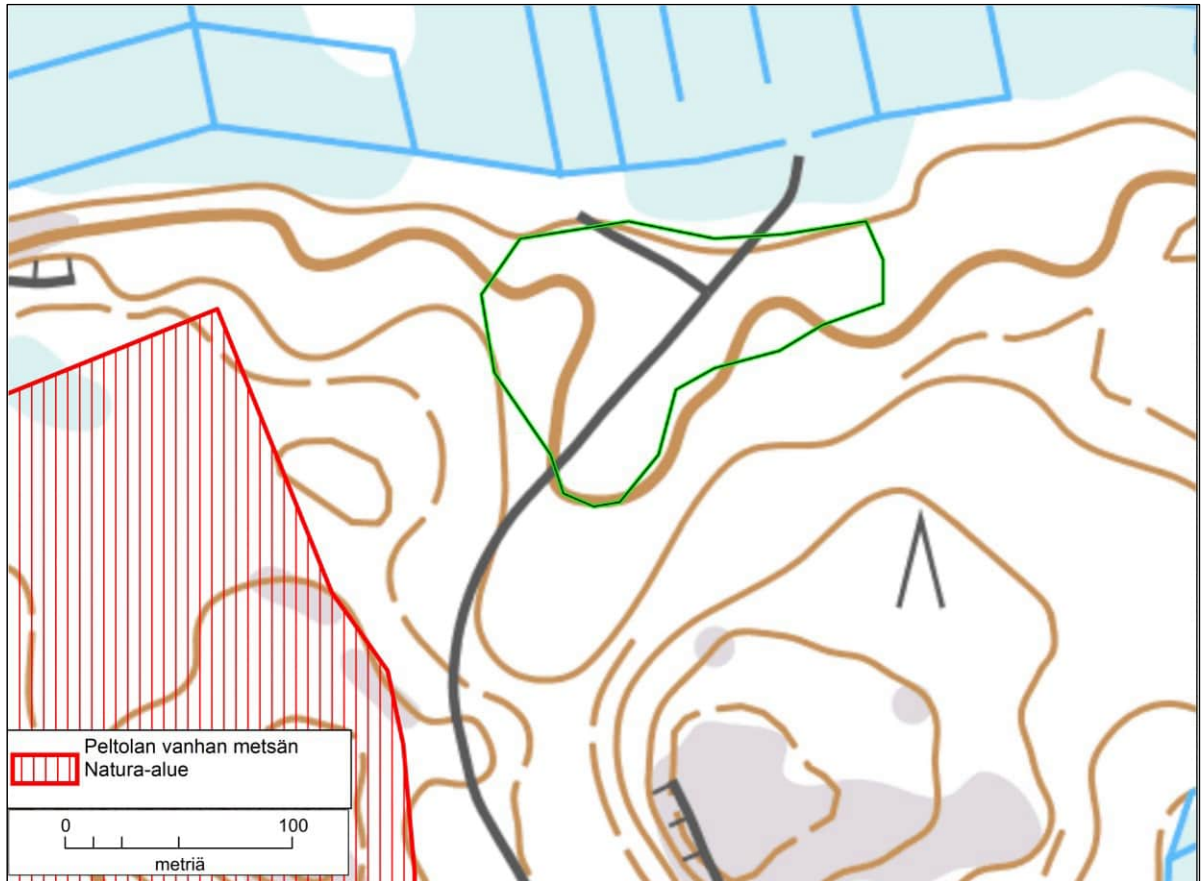
- Läheinen sijainti muihin saman luontotyyppin esiintymiin nähdessä yksittäisen esiintymän arvoa.

Alue täyttää myös metsien yhdistelmäkriteerin:

- vähintään maakunnallisesti arvokkaisiin metsiin, metsälaitumiin tai puustoihin soihin läheisesti kytkeytyneet, luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset metsät.

Kutinsuon metsää.

Kutinmäen metsän rajaus.

Kohde täyttää METSO-ohjelman luokkien I ja II kriteerit. Varttuneet havupuuvallaisiset tuoreet kankaat on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä laadun historiallisen heikkenemisen perusteella. Vanhat havupuuvallaisiset tuoreet kankaat on arvioitu koko maassa erittäin uhanalaiseksi luontotyyppiä pinta-alan historiallisen vähenemisen perusteella.

Valmistelussa olevassa maakuntakaavassa Peltolan vanha metsä -nimisen Natura 2000 -alueen itäpuolinen metsäalue on merkitty luonnonsuojelualueeksi.

Alueen metsä on myös liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä.

Suositukses

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

7.21 Saarenniitynojan lehto

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 1,7 ha

Sijainti

Saarenniitynojan lehto sijaitsee samannimisen puron varrella Pukkilantien eteläpuolella.

Yleiskuvaus

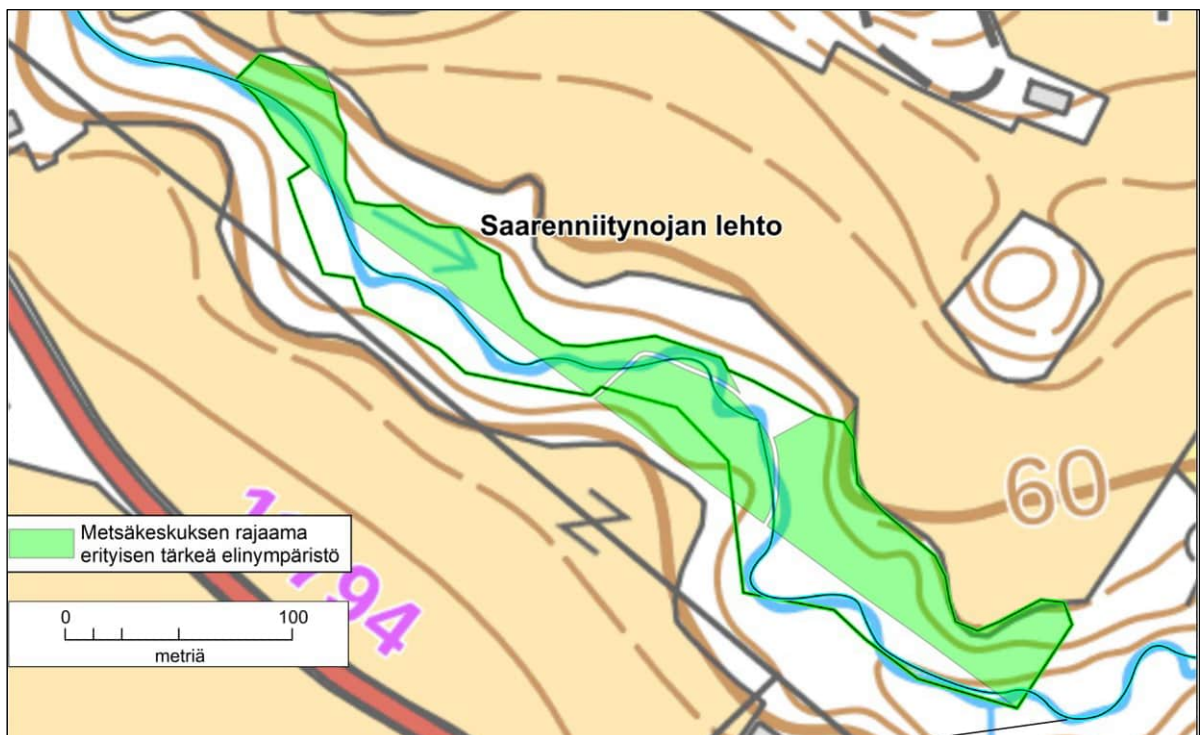
Rajatun lehdon kohdalla purouoma on kivikko-, sora- ja hiekkapohjainen. Puron ympärillä on varttunutta ja vanhaa puustoa: kuusta ja haapaa sekä harmaaleppää ja tuomea. Tuoreen lehdon kenttäkerroksessa esiintyy käenkaalia, oravanmarjaa, ieloa, sinivuokkoa ja mustakonnanmarjaa. Lisäksi taikinamarja on melko runsas. Puron reunoilla on kosteaa runsasravinteista lehtoa, jossa kasvaa mesiangervoa, nokkosta, vuohenputkea, lehtotähtimöä, soreahiirenporrasta ja ranta-alpia.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Metsäkeskus on rajannut osan alueesta erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Saarenniitynoja on vesilain 3 luvun 2 §:n mukainen kohde.

Tuoreet keskirasvanteiset lehdot sekä kosteat runsasravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneiksi luontotyypeiksi viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi.

Saarenniitynojan lehdon rajaus.

Saarenniitynojan lehdon kasvillisuutta ylärinteellä.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta on laajennettu.

Saarenniitynojan kivikkoista uomaa.

7.22 Luoteen lehto

Paikallisesti arvokas, noro on valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala 1,9 ha

Sijainti

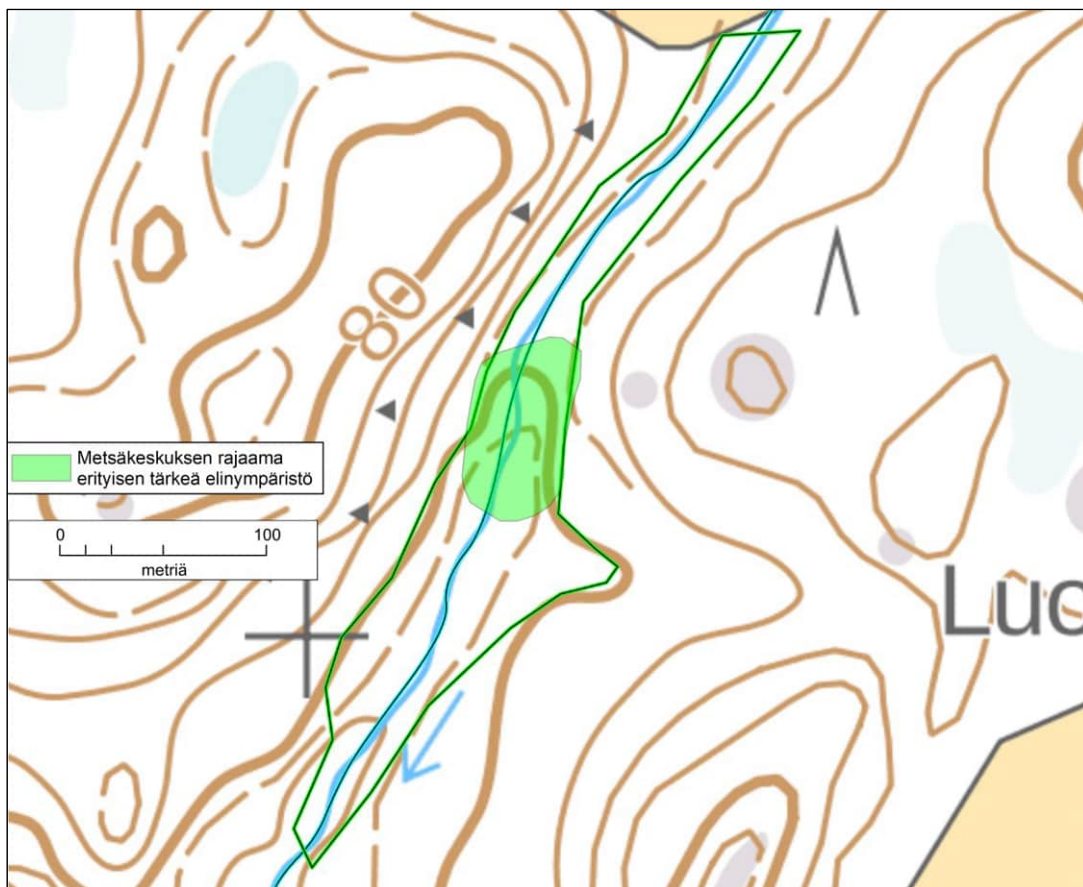
Luoteen lehto sijaitsee Sääksjärven alueen keskiosassa Pukkilantien eteläpuolella.

Yleiskuvaus

Saarennittynojaan laskevan noron ympärillä on kapealti tuoretta keski- ja runsasravinteista lehtoa. Puusto on varttunutta kuusta, nuoria metsälehmäksiä on paljon. Suurimman lehmuksen läpimitta on noin 40 cm. Lisäksi on tuomea, harmaaleppää, lehtokuusamaa, näsiää, taikinamarjaa, koiranheittä ja sinivuokkoa. Noron uomassa kasvaa rentukkaa ja rönsyleinikkiä.

Eteläosassa noron ympärillä on saniaislehtoa, jossa kasvaa kotkansiipeä, soreahii-renporrasta, mesiangervoa, metsäkortetta, rönsyleinikkiä ja korpi-imarretta.

Noron uoma on yläosassa savipohjainen ja alempana kivikkoinen. Kauempana norosta on varttunutta–vanhaa tuoreen kankaan kuusikkoa, jota on paikoin harvennettu.

Luoteen lehdon rajaustus.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Osa noron varresta on metsäkeskuksen rajaamaa erityisen tärkeää elinympäristöä.

Noro on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde.

Tuoreet keskiravinteiset lehdot ja kosteat runsasravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiksi ja tuoreet runsasravinteiset lehdot erittäin uhanalaiseksi viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta on muutettu kattamaan koko noroa ympäröivä lehtoalue.

Luoteen lehdon kasvillisuutta.

7.23 Ratiojan lehto

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,4 ha

Sijainti

Ratiojan lehto sijaitsee Sääksjärven alueen keskiosassa Sääksjärventien ja Porvoontien välissä.

Yleiskuvaus

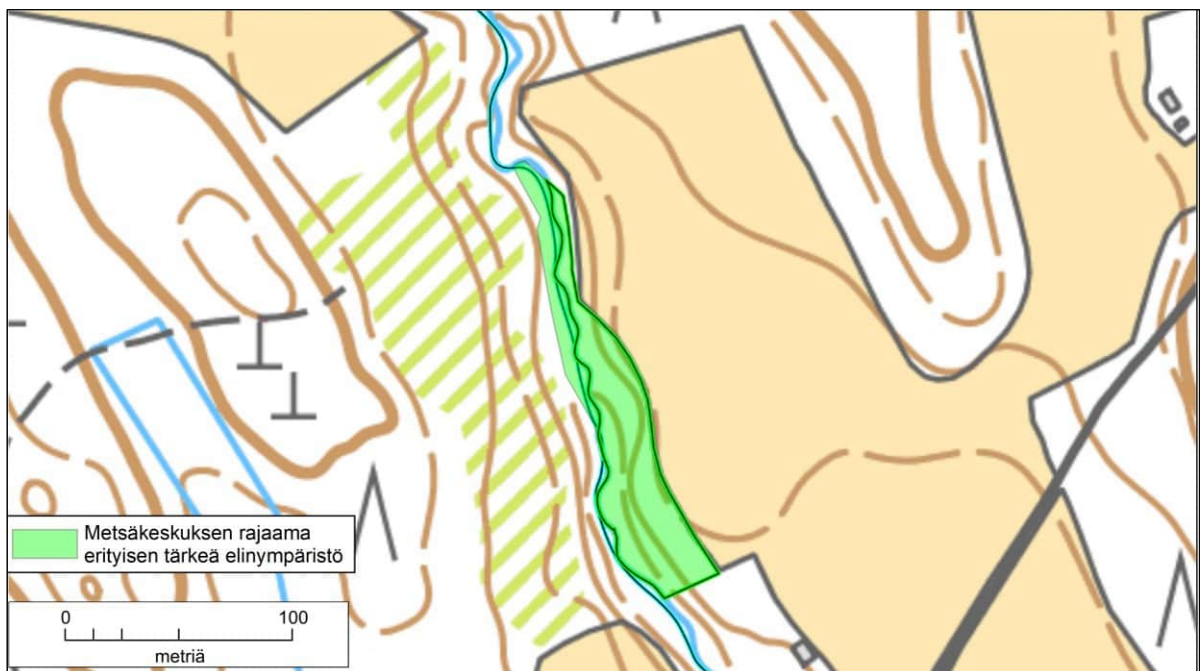
Ratiojan lehdon puusto on pääosin nuorta kuusta ja harmaaleppää. Länsipuolella avohakkuu ulottuu lähes noron uomaan asti. Rajauksen eteläosassa myrsky on kaatanut valtaosan puista uoman päälle. Tuoreen runsasravinteisen lehdon lajistoon kuuluvat nokkonen, jänönsalaatti, rönsyleinikki ja vuohenputki sekä taikina-marja. Hakkuun reunassa on lehtokuusamaa ja mäkilustetta.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Lehtoalue on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö.

Noro on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde.

Tuoreet keskirasvinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiksi ja tuoreet runsasravinteiset lehdot erittäin uhanalaiseksi luontotyyppiksi viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi.

Ratiojan lehdon rajaous.

Ratiojan lehtoa.

Suosituksset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajaus noudattaa Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta.

Ratiojan eteläosan tuulenkaatoja.

7.24 Kukkuranmäen lehto

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 1,0 ha

Sijainti

Kukkuranmäen lehto sijaitsee Sääksjärvenjoen varrella Kukkuranmäen länsiosassa.

Yleiskuvaus

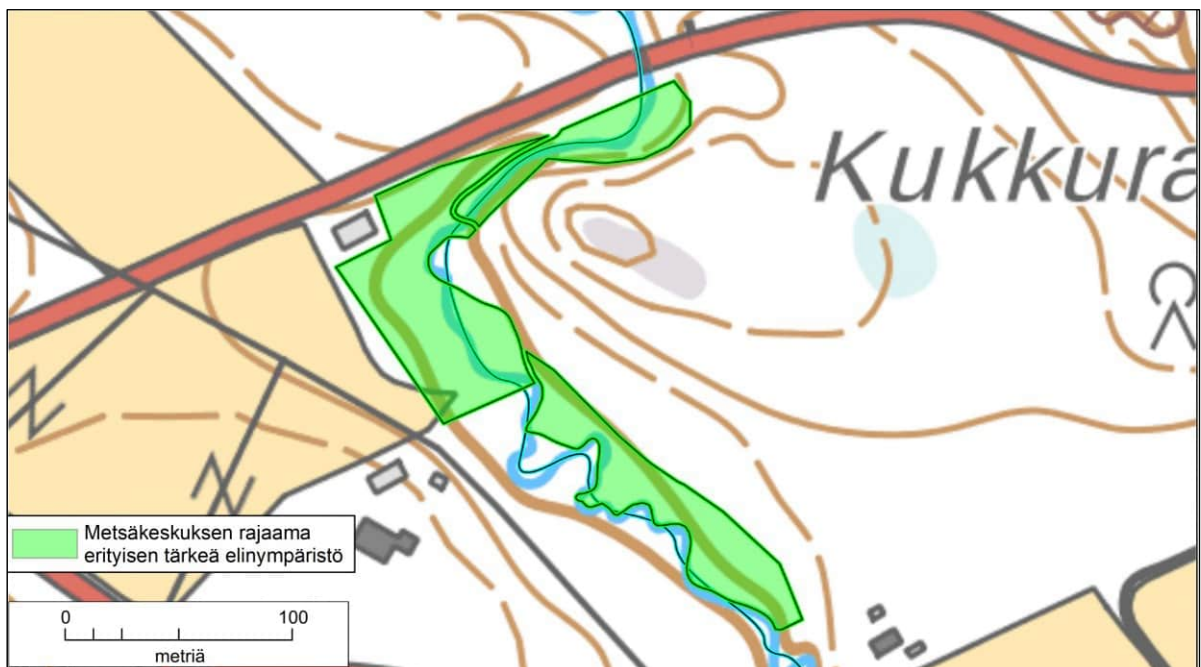
Sääksjärvenjoen varrella on kapealti kosteaa keskiravinteista lehtoa. Puusto on pääosin nuorta harmaaleppää ja tuomea, kauempana purosta on varttuvaa kuusta. Kenttäkerroksessa on mm. korpikaislaa, rentukkaa, mesiangervoa, rön-syleinikkiä, soreahiirenporrasta, viitakastikkaa ja koiranvehnää. Purouoma osittain savipohjainen, osittain kivikkoinen.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Lehto on metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö.

Sääksjärvenjoki on vesilain 3 luvun 2 §:n mukainen puro.

Kosteat keskiravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi sekä myös tulevan 50 vuoden aikana ennustetun heikkenemisen perusteella.

Kukkuranmäen lehdon rajaus.

Kukkuranmäen lehtoa Sääksjärvenjoen varrella.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajaus noudattaa Metsäkeskuksen erityisen tärkeän elinympäristön rajausta.

7.25 Sääksjärvenjoen latvanorot

Valtakunnallisesti arvokas, pituus 4,8 km

Sijainti

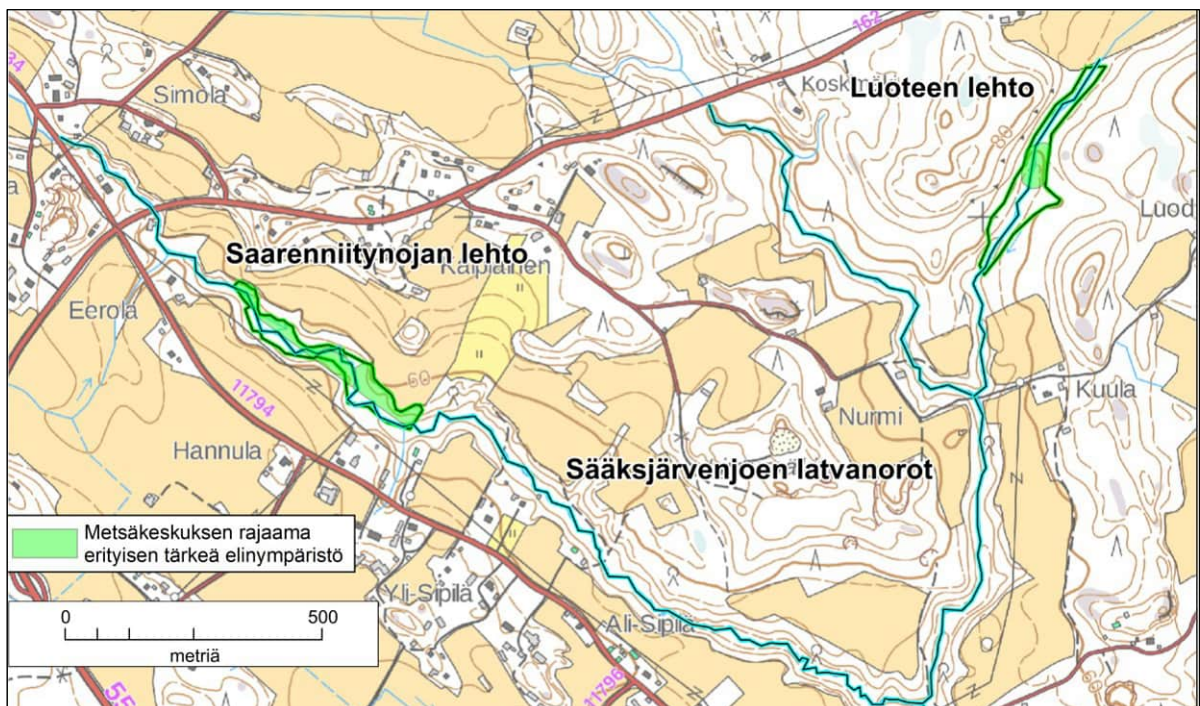
Sääksjärvenjoen latvanorot sijoittuvat Sääksjärven keskiosiin lähinnä Pukkilantien ja Sääksjärventien väliselle alueelle.

Yleiskuvaus

Norot virtaavat pääosin metsäisessä maastossa ja pelloillakin niitä reunustaa leveähkö puustoinen alue. Norojen uomat ovat ilmeisesti luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia. Uomien varrella on usein kapea vyöhyke tuoretta tai kostea lehtoa. Tuoreen lehdon lajistoon kuuluu mm. oravanmarja, lehtokuusama, mustakannonmarja, mäkiluste, taikinamarja, sinivuokko ja käenkaali. Puusto on pääosin kuusta, haapaa on yleisesti ja paikoin myös metsälehmusta.

Kosteat lehdot sijoittuvat yleensä peltojaksoille, missä norojen virtaus on vähäisempää. Näillä alueilla mesiangervo, nokkonen, soreahiirenporras, korpikaisla ja paikoin myös kotkansiipi kuuluvat lajistoon. Puusto on useimmiten lehtipuuvallista, lähinnä harmaaleppää ja tuomea, ylärinteillä myös kuusta.

Noroja ei ole inventoitu kattavasti.

Sääksjärvenjoen latvanorot ja niiden varrelta rajatut luontokohteet (alaluvut 7.21 ja 7.22).

Noron uomaa Luoteentien pohjoispuolella.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Norot ovat vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia kohteita. Norojen varrella on myös metsäkeskuksen rajaamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä (ks. alaluvut 7.21 ja 7.22).

Kosteat keskiravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa silmälläpidettäväksi luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi sekä myös tulevan 50 vuoden aikana ennustetun heikkenemisen perusteella. Tuoreet keskiravinteiset lehdot on arvioitu Etelä-Suomessa vaarantuneeksi luontotyyppiä viimeisen 50 vuoden aikana tapahtuneen laadun heikentymisen vuoksi.

Savimaiden latvapurot on arvioitu erittäin uhanalaisiksi pitkällä aikavälillä tapahtuneiden abiottisten laatumuutosten perusteella.

Suosituks

Kohteet tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Vain norojen uomat rajattu.

7.26 Sääksjärvenjoki

Paikallisesti arvokas, pituus 6,3 km

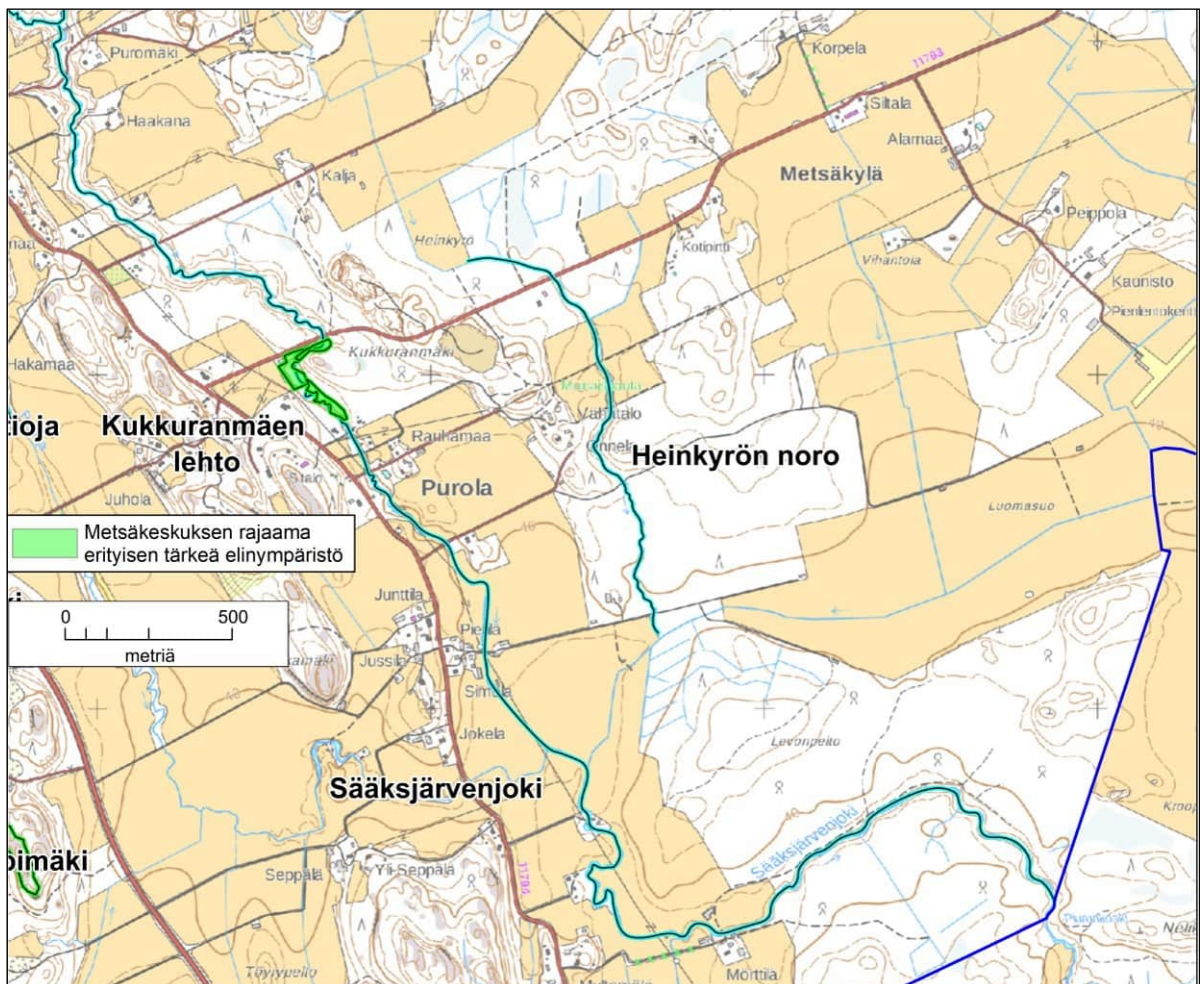
Sijainti

Sääksjärvenjoki laskee Askolan kunnan puolelle ja yhtyy Piurunjokena Porvoonjokeen.

Yleiskuvaus

Sääksjärvenjoki on pohjoisosassa pääosin metsän ympäröimänä. Laajemmat metsäalueet on hakattu. Purolan peltoympäristössä joki virtaa mutkitteleva uomana, pellot ulottuvat lähes uoman reunaan. Kunnan rajan tuntumassa jokiuoma on hakuiden ympäröimä.

Sääksjärvenjokea ei ole inventoitu kattavasti.

Sääksjärvenjoki ja sen varrelta rajattu luontokohde (alaluku 7.24).

Sääksjärvenjoki Purolan alueella Lehtimäentien kohdalla.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Sääksjärvenjoki on vesilain 3 luvun 2 §:n mukainen puro. Puron varrella on myös Metsäkeskuksen rajaama erityisen tärkeä elinympäristö.

Savimaiden purot ja pikkujoet on arvioitu äärimmäisen uhanalaisiksi pitkällä aikavälillä tapahtuneiden abioottisten laatumuutosten vuoksi.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

7.27 Heinkyrön noro

Valtakunnallisesti arvokas, pituus 1,6 km

Sijainti

Heinkyrön noro yhtyy Sääksjärvenjokeen Purolan peltoalueella.

Yleiskuvaus

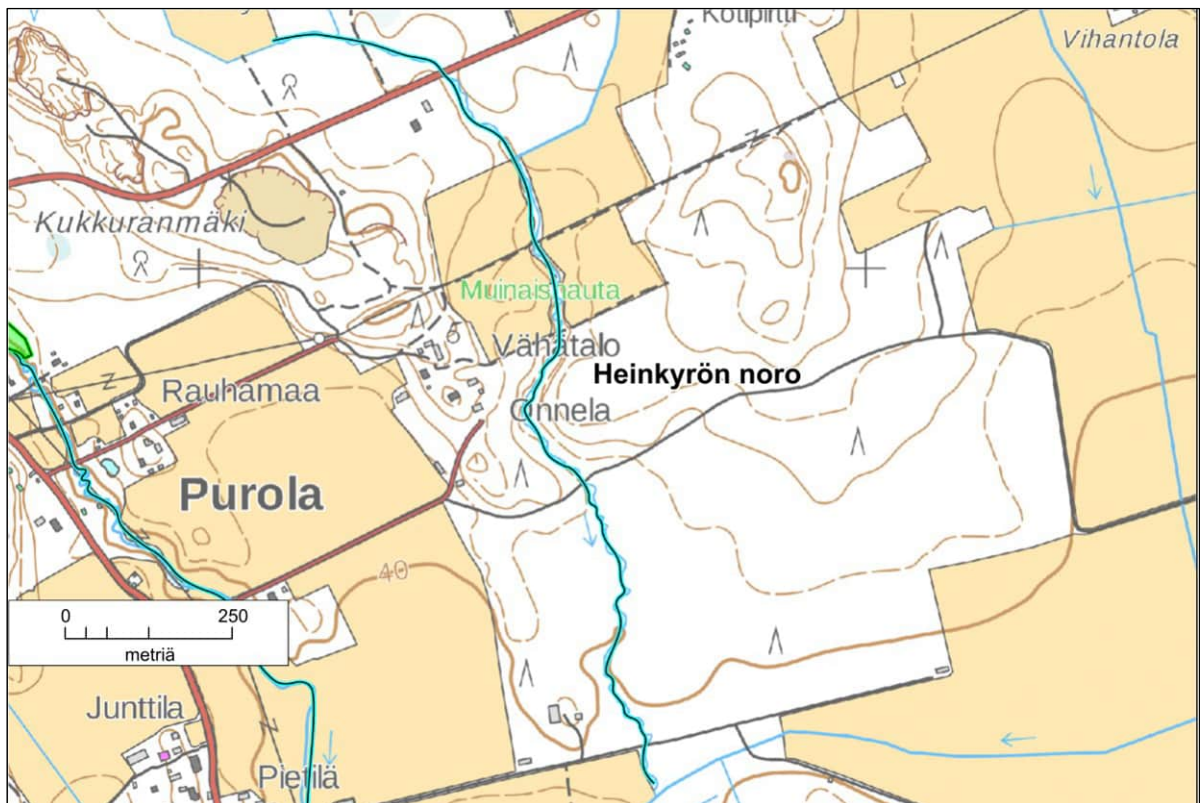
Noro on ilmeisesti pääosin luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen. Se sijoittuu enimmäkseen metsämaaston. Ilmakuvien mukaan metsät ovat nuoria talousmetsiä tai hakkuualueita.

Levonpellon pohjoispuolella uoma on mutkitteleva ja savipohjainen, paikoin syvään uurtunut. Noron ympäristö on nuorta harvahkoa kuusikkoa, tavanomainen metsälajisto ulottuu uoman reunaan.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Norot ovat vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia kohteita.

Savimaiden latvapurot on arvioitu erittäin uhanalaisiksi pitkällä aikavälillä tapahtuneiden abiottisten laatu muutosten perusteella.

Heinkyrön noro.

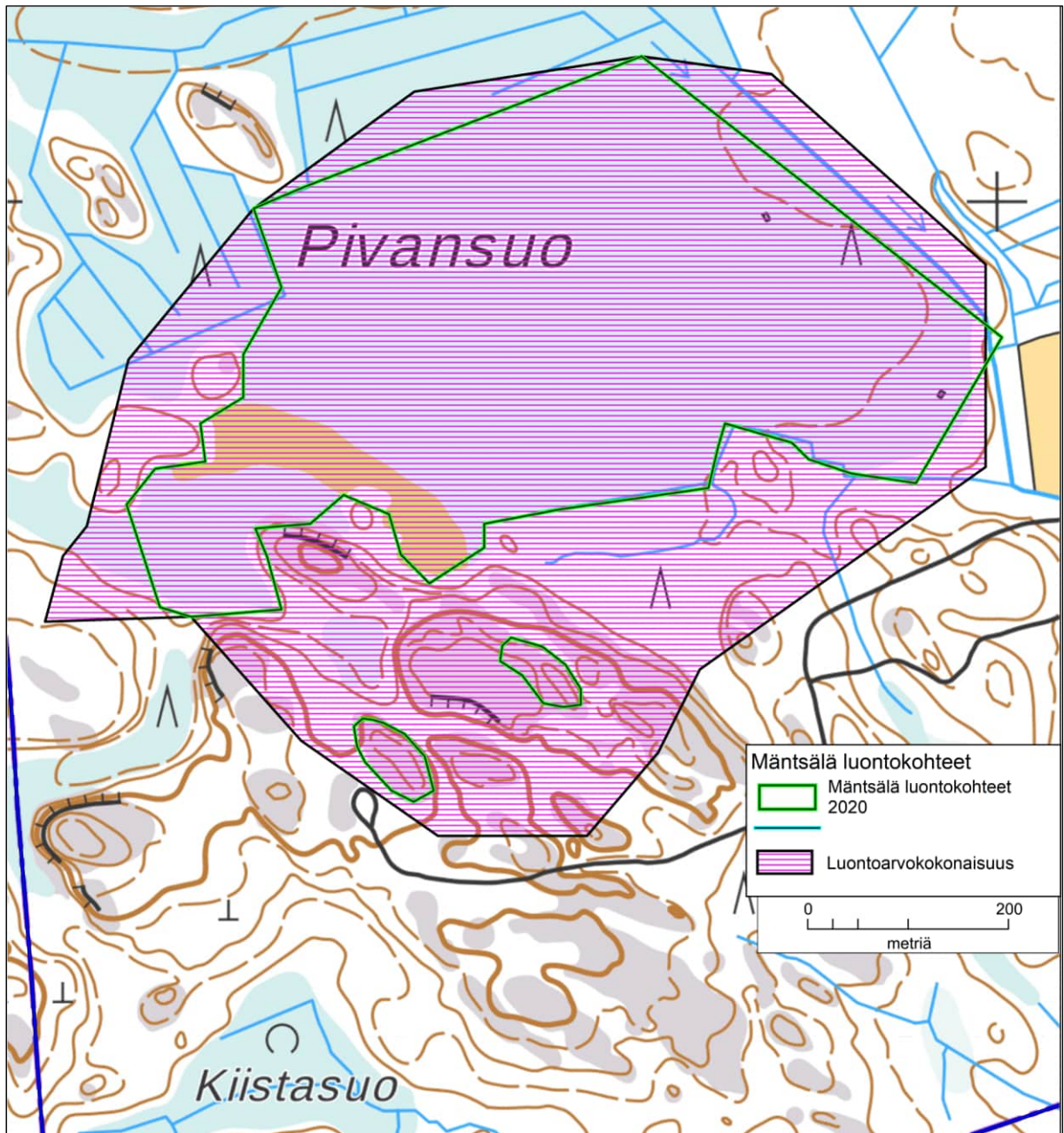
Heinkyrön noron uomaa.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

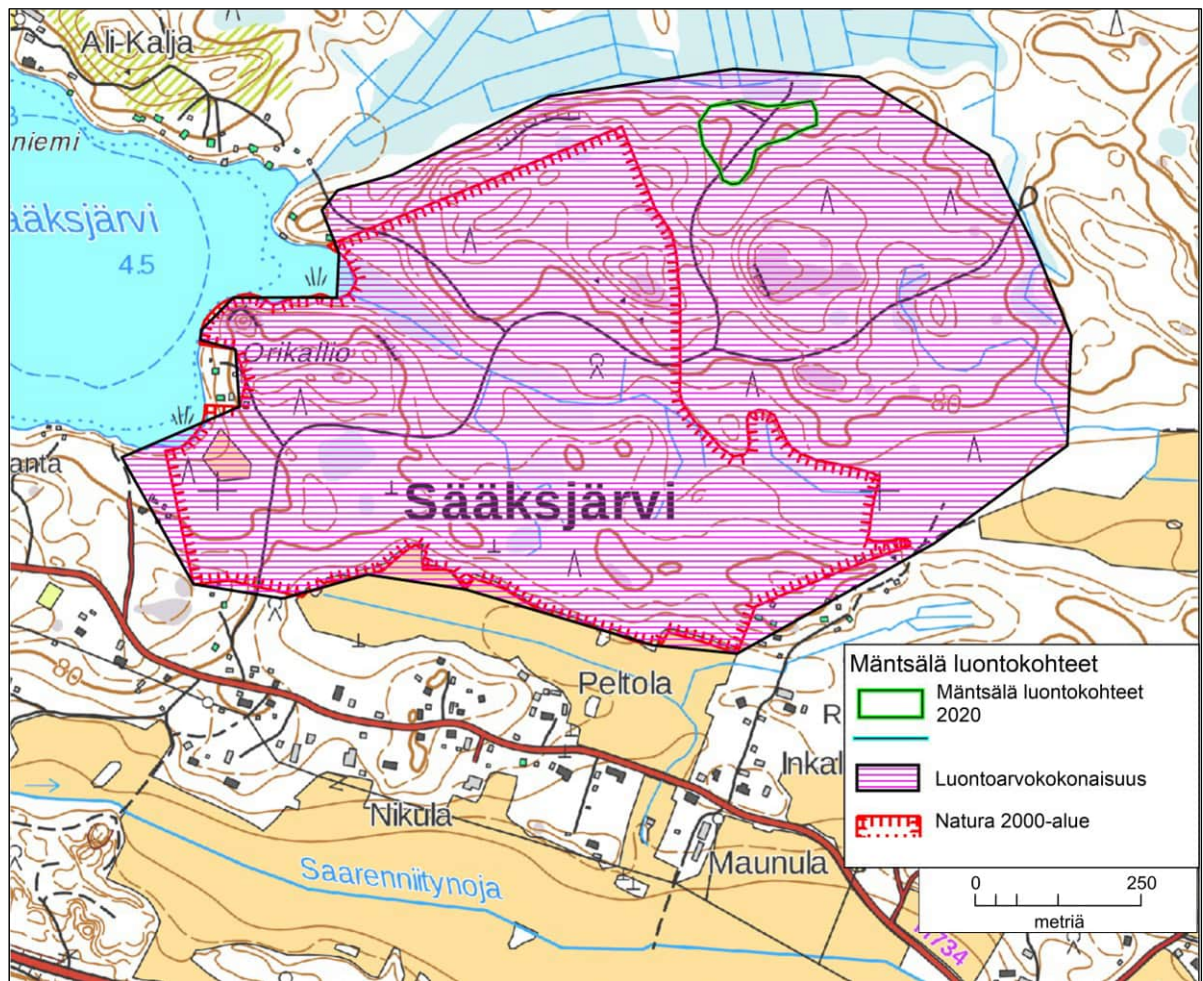
7.28 Pivansuo

Luontoarvokokonaisuus, pinta-ala 18 ha

7.29 Säöksjärvi

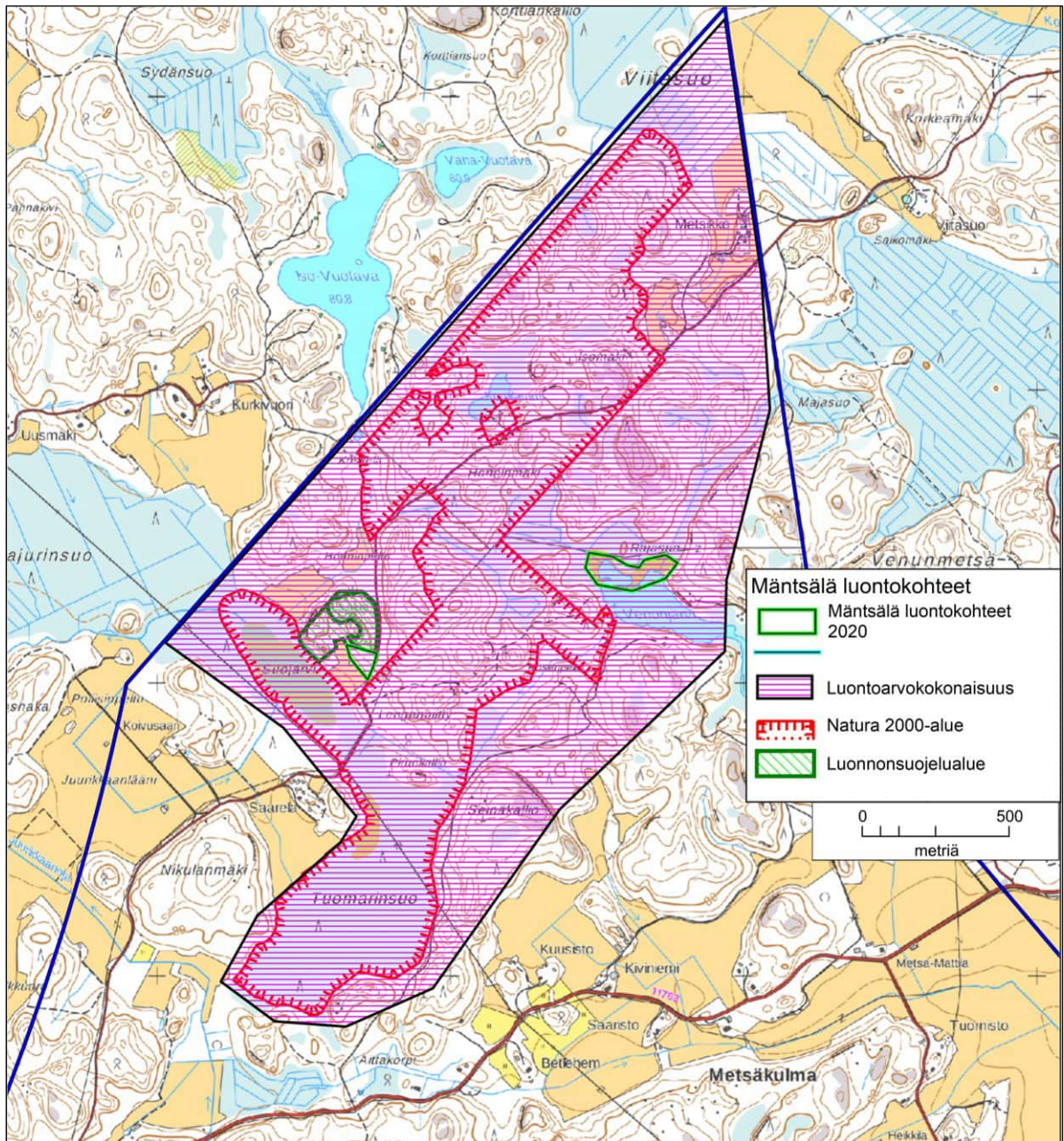
Luontoarvokokonaisuus, pinta-ala 87 ha

7.30 Metsäkulma

Luontoarvokokonaisuus, pinta-ala 341 ha

8 Numminen

8.1 Koivulan suo ja lampi

Paikallisesti arvokas, lampi valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala 3,3 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee selvitysalueen pohjoisrajalla Pornaistentien itäpuolella lähellä Koivulan tilaa.

Yleiskuvaus

Suolla olevan luonnontilaisen kaltaisen lammen pinta-ala on noin 0,4 hehtaaria. Lamme on kaivettu etelään virtaava laskuoja, joka ei kuitenkaan ole kuivattanut kohdetta merkittävästi. Lampea ympäröi pullosaran vallitseva saraneva sekä tupasvillan ja suovarpujen luonnehtimat rämeet. Kasviston valtalajeja ovat mm. pullosara, suokukka, suopursu, tupasvilla ja isokarpalo.

Koivulan suo ja lampi.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Suolla oleva lampi on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde.

Vesilain mukaiset kohteet ovat Södermanin (2003) mukaan valtakunnallisesti arvokkaita. Tavanomainen lampi voidaan kuitenkin katsoa luontokohteena ainoastaan paikallisesti arvokkaaksi.

Metsäkeskus on rajannut osan suosta erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Saranevat on Etelä-Suomessa arvioitu vaarantuneeksi luontotyyppiä sekä viimeisen 50 vuoden että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajausta on laajennettu niin, että se käsittää koko suoalueen edustavan osan.

Koivulan suota.

8.2 Lamminmetsän suot

Paikallisesti arvokas, lampi valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala yht. 4,4 ha

Sijainti

Kohde koostuu kolmesta lähekkäisestä suosta, jotka sijaitsevat selvitysalueen pohjoisrajalla Pornaistentien itäpuolella.

Yleiskuvaus

Kahdella pohjoisemmalla suolla on saranevaa, lyhytkorsinevaa ja -rämettä sekä isovarpurämettä. Valtalajeja ovat pullosara, tupasvilla, suokukka, kanerva, variksenmarja ja suopursu. Kohteet eivät ole täysin luonnontilaisia, vaan niillä näkyy aiempien ihmistoimien jälkiä. Itäisemmällä suolla on luonnontilaisen kaltainen lampi, jonka pinta-ala on vajaat 0,3 hehtaaria.

Eteläisimmällä suolla on pullosaran ja isokarpalon luonnehtimaa saranevaa. Se kombinoituu rämekasvillisuuden (suopursu, kanerva, mänty) kanssa sararämeeksi. Reunalla on varsinaista korpirämettä ja mustikkakangaskorpea. Korven lajistoja ovat mm. mustikka, puolukka, pallosara, kevätpiippo, juolukka ja tupasvilla.

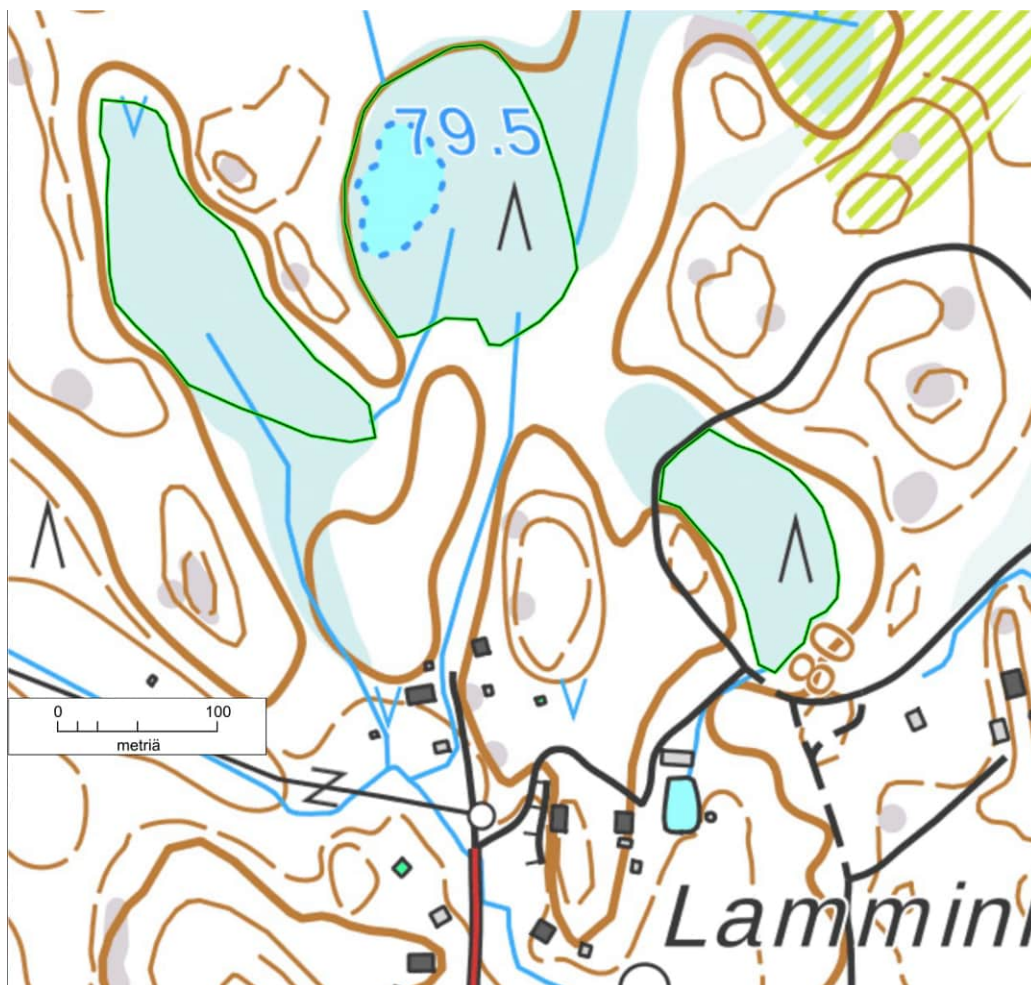
Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Suolla oleva lampi on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde.

Vesilain mukaiset kohteet ovat Södermanin (2003) mukaan valtakunnallisesti arvokkaita. Tavanomainen lampi voidaan kuitenkin katsoa luontokohteena ainoastaan paikallisesti arvokkaaksi.

Metsäkeskus on rajannut osan soista erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Saranevat on Etelä-Suomessa arvioitu vaarantuneeksi (VU) luontotyyppiksi sekä viimeisen 50 vuoden että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella. Sararämeet on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN) pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella. Kangaskorvet on arvioitu Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalaisiksi (CR) pitkän aikavälin määrän muutoksen perusteella. Korpirämeet on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaiseksi (EN) luontotyyppiksi sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Lamminmäen soiden rajaukset.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Rajausmuutokset

Rajaukset on laajennettu niin, että se käsittää suoalueiden edustavat osat.

Lamminmetsän soita eteläisin.

8.3 Nummisen joenvarsilaidun

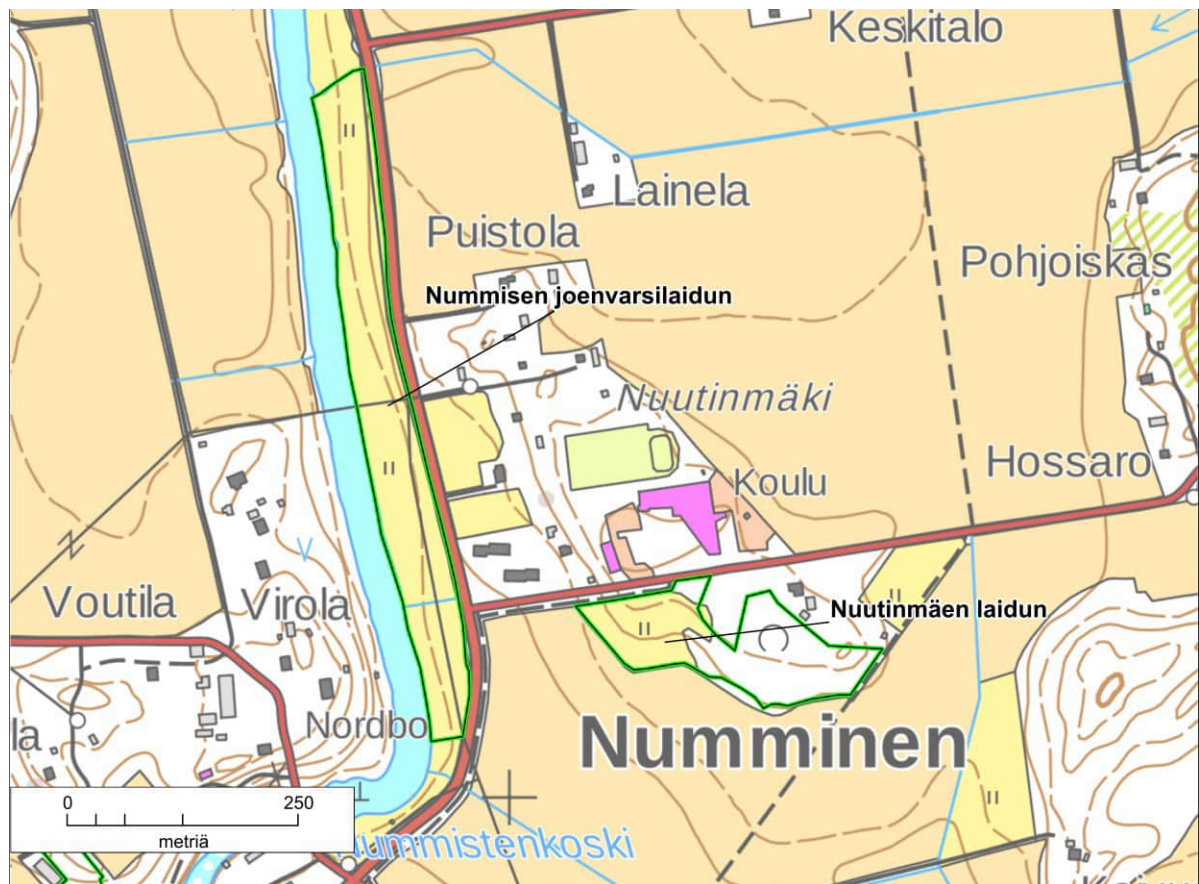
Paikallisesti arvokas, pinta-ala 4,1 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Mustijoen itärannalla Nummisen kylän keskustassa, Nummistenkoskesta ylävirtaan päin.

Yleiskuvaus

Nautojen laitumena käytetty joenvarsiiniitty. Eteläosa on korkeakasvuisempaa ja kosteaa; lajistoon kuuluvat monet sarat ja heinät sekä mesiangervo ja hevонhierakka. Pohjoisosa on matalakasvuisempaa ja lajistoon kuuluvat mm. siankärämä ja harakankello.

Nummisen joenvarsilaitumen rajaus.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Perinnebiotooppina kasvillisuutensa, ominaispiirteidensä ja edustavuutensa perusteella paikallisesti arvokas.

Näkymä Nummisen joenvarsilaitumelta.

Suositukset

Kohteella tulisi jatkaa säännöllistä laidunnusta.

8.4 Nuutinmäen laidun

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 2,2 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Pornaistentien itäpuolella Nummisen kylän keskustassa, Nummisen koulun eteläpuolella.

Sijainti kartalla, ks. alaluku 8.3.

Yleiskuvaus

Kohdetta ei inventoitu maastossa, vaan se on listattu arvokkaaksi luontokohteeksi Uudenmaan ELY-keskuksen inventointitietojen perusteella.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Uudenmaan ELY-keskuksen perinnebiotooppi-inventoinnissa paikallisesti arvokas kohde.

Suosituks

Kohteella tulisi jatkaa säännöllistä laidunnusta.

8.5 Hakalan niitty

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 2,3 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Mustijoen länsirannalla ja jokeen laskevan ojan varrella Nummisen kylän keskustassa, Nummistenkosken läheisyydessä.

Yleiskuvaus

Kohdetta ei inventoitu maastossa, vaan se on listattu arvokkaaksi luontokohteeksi Uudenmaan ELY-keskuksen inventointitietojen perusteella.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Uudenmaan ELY-keskuksen perinnebiotooppi-inventoinnissa paikallisesti arvokas kohde.

Suosituks

Kohteella tulisi jatkaa säännöllistä laidunnusta.

Hakalan niitty.

8.6 Ylikartanon laidun

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 4,3 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Nummisen kylän keskustassa Ylikartanon tilakeskuksen kaakkoispuolella Pornaistentien molemmin puolin.

Yleiskuvaus

Kohdetta ei inventoitu maastossa, vaan se on listattu arvokkaaksi luontokohteeksi Uudenmaan ELY-keskuksen inventointitietojen perusteella. Kohteelle on kaivettu kosteikkoja/laskeutusaltaita.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Uudenmaan ELY-keskuksen perinnebiotooppi-inventoinnissa paikallisesti arvokas kohde.

Suosituks

Kohteella tulisi jatkaa säännöllistä laidunnusta.

Ylikartanon laidun.

8.7 Horsmankallio

Paikallisesti arvokas, pinta-ala yht. 3,0 ha

Sijainti

Kaksiosainen kohde sijaitsee Nummisen kylän keskustasta Pornaisten suuntaan, Pornaistentien itäreunalla.

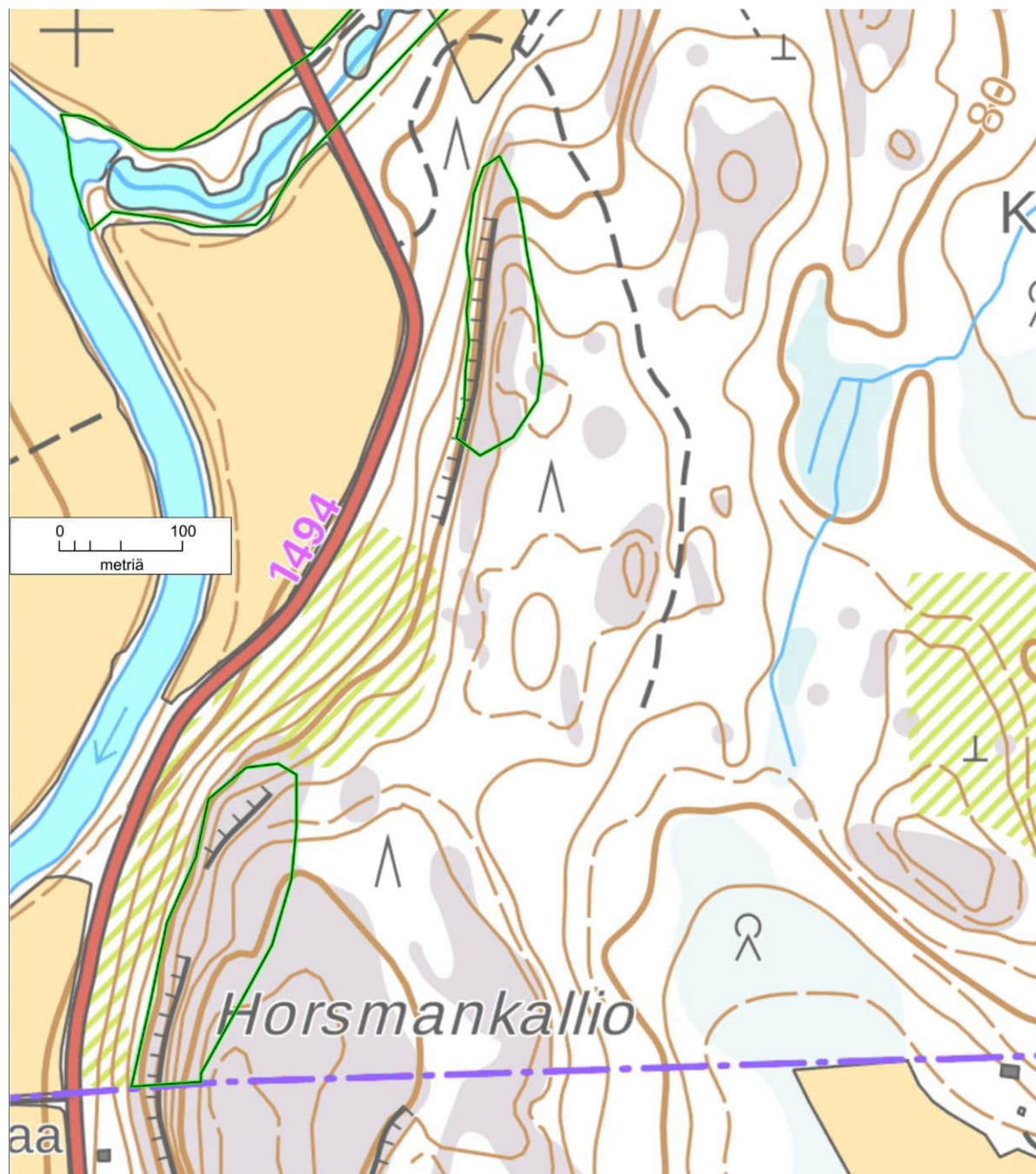
Yleiskuvaus

Vanhaa kalliomännikköä kasvavat lakialueet jyrkänteiden päällä. Alueilla on myös sammal-jäkälävaltaisia kalliopaljastumia. Lahopuuta (mäntymaapuita) on kohtalaisesti. Rajattujen alueiden välinen rinne sekä jyrkänteiden ja maantien välinen alue on avohakattu.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Rajatut kalliometsät täyttävät METSO-ohjelman luokan II kohteen kriteerit (puus- toltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä).

Kallioilla on pienialaisia lähes puuttomia osia, jotka täyttävät metsälain 10 §:n elinympäristön kriteerit.

Horsmankallio.

Näkymä Horsmankalliolta.

Suositukset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

8.8 Kankaansuo

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 7,3 ha

Sijainti

Kankaansuo sijaitsee Tikkaron peltoalueen luoteispuolella, Alhonkulmantien ja Tikkaron Yhdystien välisellä alueella.

Yleiskuvaus

Suon luoteisosassa on mustikkakorpea ja sen muuttumaa sekä vastaavaa turvekangasta. Puustona on tervaleppää, koivua, kuusta ja paikoin vähän mäntyä. Lohopuuta on jonkin verran. Kenttäkerroksessa tavataan mm. mustikkaa, metsäkortetta, kevätpiippoa, korpikastikkaa ja soreahiirenporrasta.

Suon eteläosassa on pieni luonnontilainen lampi, jota ympäröi lyhytkorsineva. Valtalajeja ovat tupasvilla ja isokarpalo. Muu osa suosta on isovarpurämettä. Kuivahaneilla reunoilla suo on muuttuma-asteella. Lisäksi paikoin reunoilla on varsinaista korpirämettä.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

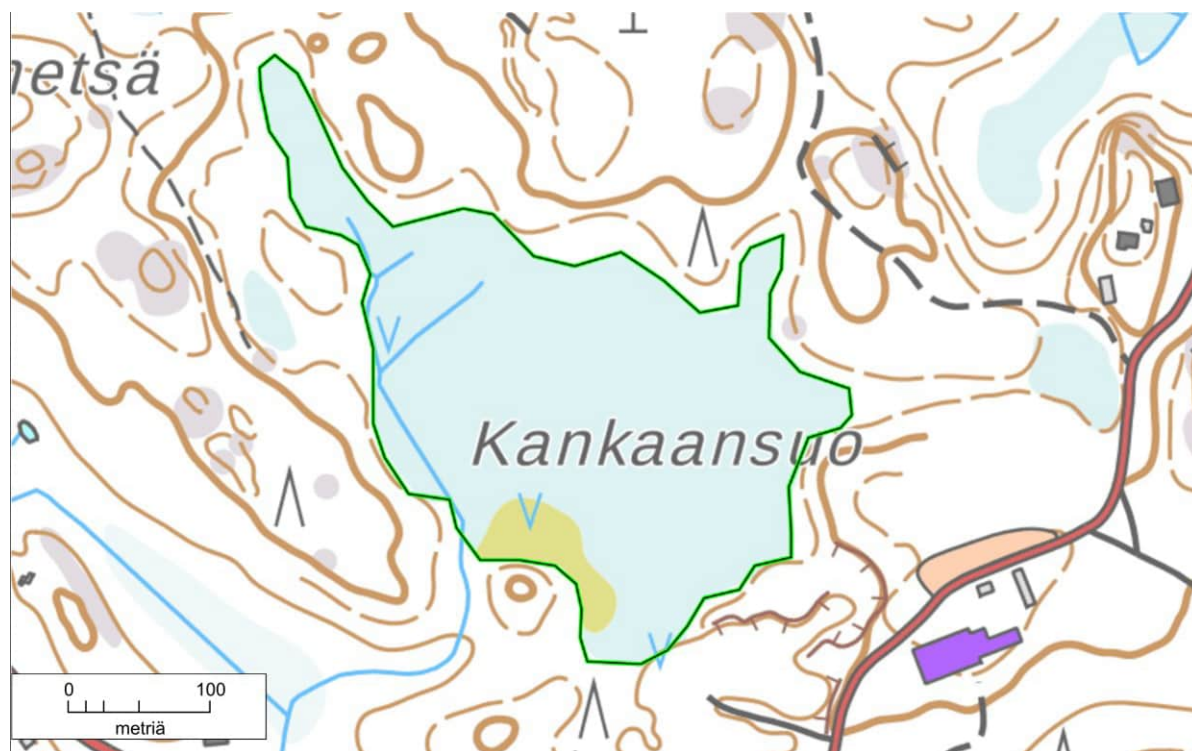
Vesilain mukaiset kohteet ovat Södermanin (2003) mukaan valtakunnallisesti arvokkaita. Tavanomainen lampi voidaan kuitenkin katsoa luontokohteena ainoastaan paikallisesti arvokkaaksi.

Metsäkeskus on rajannut Kankaansuon luoteispään erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Varpukorvet on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN) sekä lähimmän 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella. Korpirämeet on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN) luontotyyppiä sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Suosituks

Mahdollisuus Kankaansuon ennallistamiseen tulisi selvittää.

Koivulan suo ja lampi.

Korpea Kankaansuon luoteisosassa.

8.9 Heinolan laidun

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 2,6 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee maantien 140 itäpuolella, Tikkaron Yhdystien molemmin puolin.

Yleiskuvaus

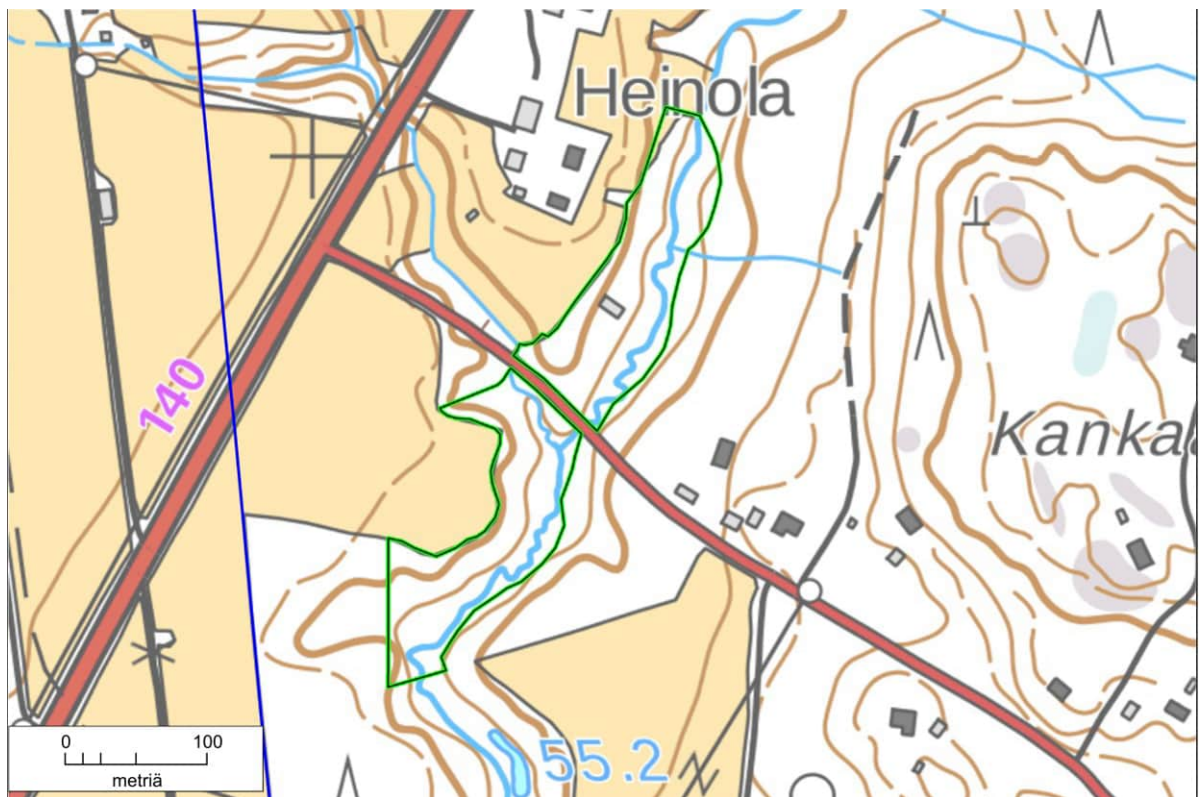
Kohdetta ei inventoitu maastossa, vaan se on listattu arvokkaaksi luontokohteeksi Uudenmaan ELY-keskuksen inventointitietojen perusteella.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Uudenmaan ELY-keskuksen perinnebiotooppi-inventoinnissa paikallisesti arvokas kohde.

Suosituks

Kohteella tulisi jatkaa säännöllistä laidunnusta.

Heinolan laidun.

8.10 Haninsuon lampi

Valtakunnallisesti arvokas, pinta-ala 1,0 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Nummisen kylän luoteisosassa maantien 140 itäpuolella.

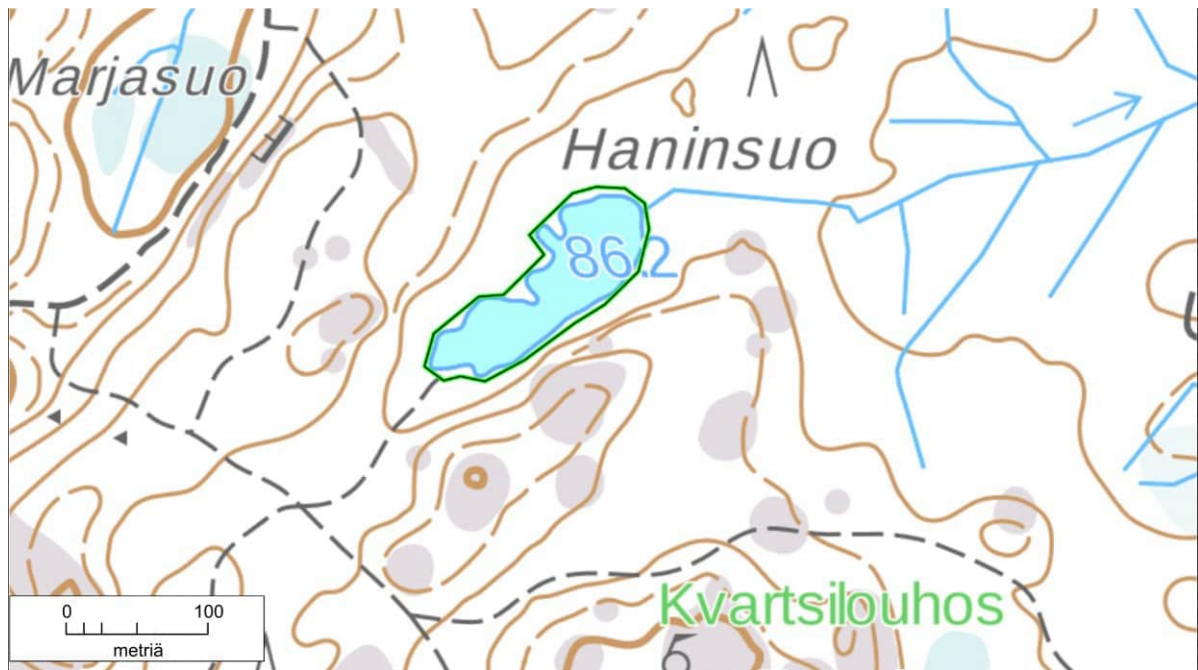
Yleiskuvaus

Luonnontilaisen kaltainen, hieman alle hehtaarin kokoinen lampi. Ei erityisiä kasvistollisia arvoja. Lammesta laskee kaivettu oja itään päin.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Vesilain mukaiset kohteet ovat Södermanin (2003) mukaan valtakunnallisesti arvokkaita. Tavanomainen lampi voidaan kuitenkin katsoa luontokohteena ainoastaan paikallisesti arvokkaaksi.

Metsäkeskus on rajannut lammen rannat metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Koivulan suo ja lampi.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

8.11 Laavunsuo

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,3 ha

Sijainti

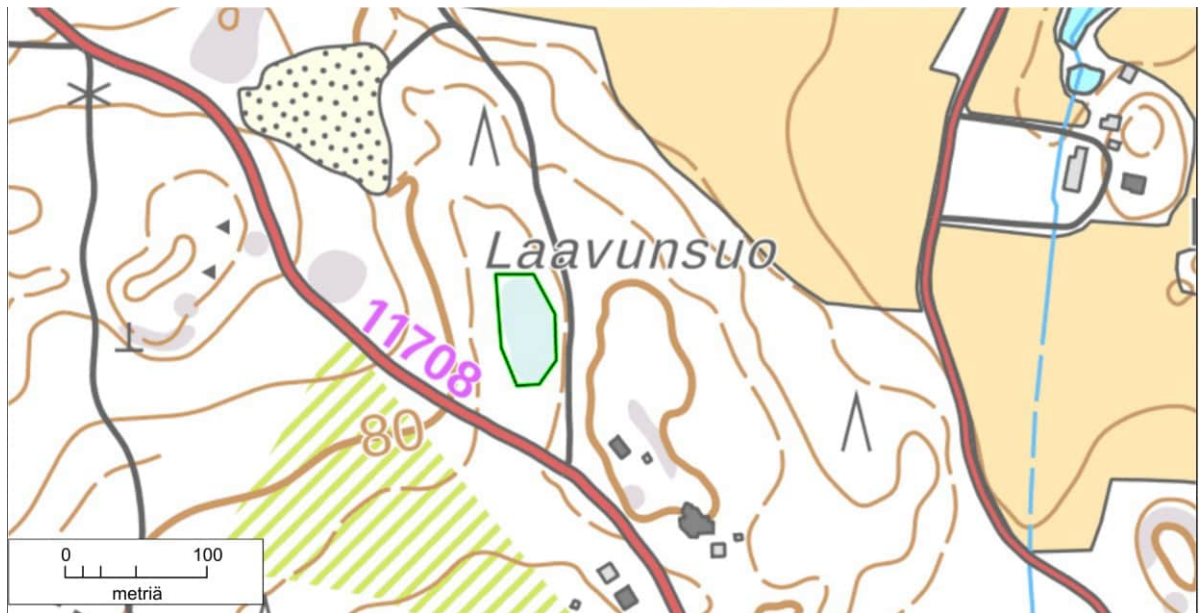
Kohde sijaitsee Nummisen kylän luoteisosassa maantien 140 itäpuolella ja Nordbo-nimisen tien pohjoispuolella.

Yleiskuvaus

Hyvin pieni luonnontilainen suo on pääasiassa pullosaran vallitsemaa saranevaa ja pienialaisesti lyhytkorsinevaa. Kasvistoon kuuluvat myös isokarpalo ja suokukka. Nevalle on kehittymässä rämemättäitä. Reunoilla on hyvin kapealti isovarpurämettä ja varsinaista korpirämettä.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Saranevat on Etelä-Suomessa arvioitu vaarantuneeksi (VU) luontotyyppiä sekä viimeisen 50 vuoden että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella. Korpirämeet on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaiseksi (EN) luontotyyppiä sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Laavunsuo.

Laavun suon kasvillisuutta.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

8.12 Karvassuo

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 1,8 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Nummisen kylän luoteisosassa maantien 140 itäpuolella ja Nordbo-nimisen tien eteläpuolella.

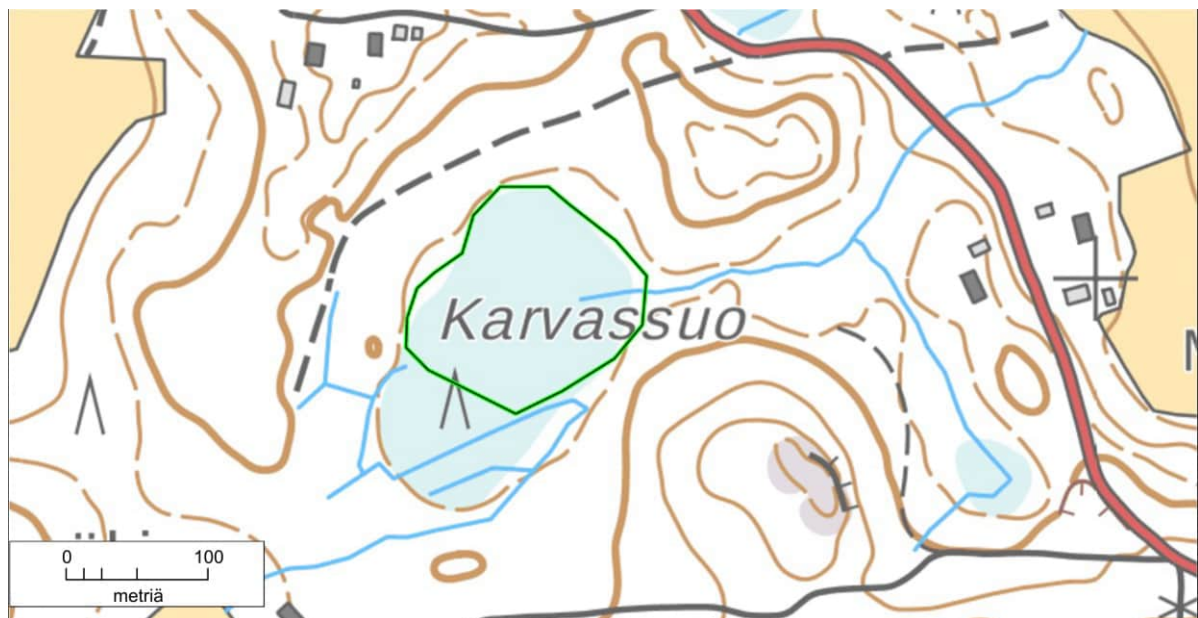
Yleiskuvaus

Karvassuon pohjoisosa on pullosaran vallitsemaa oligotrofista saranevaa. Nevalle on kehittymässä ruskorahkasammalmättäitä, mutta niillä ei vielä kasva rämevarpuja. Osassa suota rämemättäitä ja mäntyjä on jo niin paljon, että kasvillisuus voidaan luokitella nevarämeeksi. Suon eteläosa on isovarpurämemuuttumaa ja ojitetulla alueella turvekangasta, jota ei otettu mukaan kohteen rajaukseen.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Saranevat on Etelä-Suomessa arvioitu vaarantuneeksi (VU) luontotyyppiä sekä viimeisen 50 vuoden että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Metsäkeskus on rajannut suon pohjoisosan metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Karvassuo.

Maisema Karvassuolta.

Suositukset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

8.13 Sammalsuo

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 7,4 ha

Sijainti

Sammalsuo sijaitsee Nummisen kylän luoteisosassa, valtatie 4:n länsipuolella.

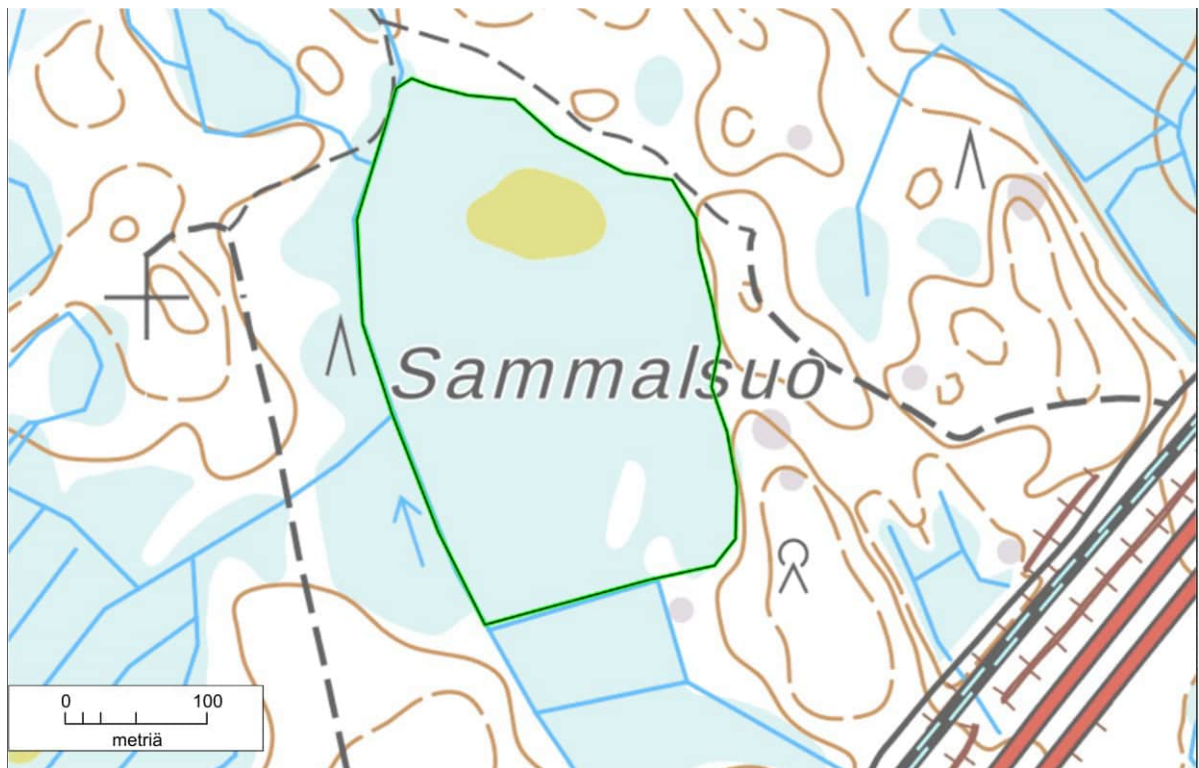
Yleiskuvaus

Sammalsuon kasvillisuus on muuttunut vain vähän sen etelä- ja länsiosien ojitus-ten vuoksi. Suon reunoilla on varsinaista korpirämettä ja vähän isovarpurämettä (juolukka, kanerva). Keskiosaa on nevarämettä, jossa nevaosa on lyhytkorsinevaa (tupasvilla, suokukka, pyöreälehtikihokki jne.). Rämemättäillä tavataan kanervaa.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Korpirämeet on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaiseksi (EN) luontotyyppiä sekä viimeisen 50 vuoden aikana, että pitkällä aikavälillä tapahtuneen määrän muutoksen perusteella.

Metsäkeskus on rajannut suon pohjoisosan metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Koivulan suo ja lampi.

Sammalsuon keskiosan kasvillisuutta.

Suositukset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

9 Herman Onkimaa

9.1 Koskelan laidun ja luhta

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 3,1 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Isojärven itärannalla Koskelan tilakeskuksen ja Korkeakallion välisellä alueella.

Yleiskuvaus

Isojärven luusuassa ja järvestä alkavan Onkimaanjoen varrella on monipuolista vesi- ja luhtakasvillisuutta. Joen varrella on suuruuhoniittyä ja ainakin aiemmin laidunkäytössä olleita kuvioita, jotka rajoittuvat peltoihin.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Alueella ei todettu uhanalaisia luontotyyppisiä eivätkä laidunalueet ole nykyisellään erityisen merkittäviä perinnebiotooppeina. Avo- ja pensaikkoluhtat ovat metsälain 10 §:n mukaisia elinympäristöjä. Kokonaisuus on kuitenkin luonnon monimuotoisuutta lisäävä ja paikallisesti tärkeä esimerkiksi linnustolle.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan ja säännöllistä laidunnusta tulisi jatkaa.

Koskelan laitumen ja luhdan sekä Korkeakallion sijainti.

9.2 Korkeakallio

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 1,0 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Isojärven itärannalla.

Sijainti kartalla, ks. alaluku 9.1.

Yleiskuvaus

Korkeakallion länsireunan jyrkänne ja sen laella kasvava kalliomännikkö.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Metsäkeskus on osan jyrkänteestä metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi. Rajausta on tarkistettu käsittämään kallioalueen rakentamaton osa kokonaisuudessaan.

Suositukset

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

9.3 Jaakkolan SW-puolen jyrkäne

Paikallisesti arvokas, pinta-ala 0,7 ha

Sijainti

Kohde sijaitsee Isojärven itärannalla, Jaakkolan tilan lounaispuolella ja Korkeakallion koillispuolella.

Yleiskuvaus

Kalliojyrkänteet ja lakialueella kasvava kalliomännikkö.

Erityisarvot ja arvoluokittelun perusteet

Jyrkäne täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Jaakkolan SW-puolen jyrkäne.

Suosituks

Kohde tulisi säilyttää nykytilassaan.

Liite 2. Yhteenvetotaulukko luontokohteista.

	Luontotyyppi	Lainsäädännöllinen asema	Uhanalaisuus	LAKU	METSO	Liito-oravalle sopiva	Arvo	Luonnontila	Ennallistamis tarve	Pinta-ala (ha)	Suoja-vyöhyke	Inventoija
1 Nikinoja												
Kotiharjun metsä	Tuore ja lehtomainen kangas		VU, EN		X		paikallinen	hyvä		2,2	20 m	PR
Laikonperän metsä	Tuore ja lehtomainen kangas		VU		X		paikallinen	hyvä		3,3	20 m	PR
Paavolan metsä	Tuore ja lehtomainen kangas		NT, VU, EN		X	X	paikallinen	hyvä		5,2	20 m	PR
Sänkiänmäen lehto	Lehtomainen kangas, tuore lehto		NT, VU, EN		X		paikallinen	hyvä		1,9	20 m	PR
Porrinkallion metsä	Lehtomainen kangas, tuore lehto		NT, VU, EN		X	X	paikallinen	hyvä		2,9	20 m	PR
Susimäen suo	Saraneva, sararäme	Metsälaki	VU, EN				paikallinen	hyvä		0,2	20 m	PR
Räätälinpellon metsä 1	Tuore ja lehtomainen kangas		VU		X		paikallinen	hyvä		4,4	20 m	PR
Räätälinpellon metsä 2	Tuore kangas		VU		X		paikallinen	hyvä		1,7	20 m	PR
Hevoshaanpellon metsä	Lehtomainen kangas, tuore lehto		VU, EN		X		paikallinen	hyvä		6,1	20 m	PR
Kaseksenoja	Savimaiden latvapuro, kostea lehto	Vesilaki, Metsälaki	VU, EN				paikallinen	kohtalainen		575 m	20 m	PR

Joopinkallion metsä	Tuore ja lehtomainen kangas		NT, VU		X		paikallinen	hyvä		3,5	20 m	PR
Rajakallio	Tuore kangas, kuivahko kangas, kalliometsä	Metsälaki	VU, NT, EN				paikallinen	hyvä		2,4	20 m	PR
Notkolan metsä	Tuore ja lehtomainen kangas		NT, VU		X		paikallinen	hyvä		0,9	20 m	PR
Luutasuon länsiosa	Tuore ja lehtomainen kangas, tuore lehto, isovarpuräme, tupasvil-laräme		NT, VU	X	X		maakunnallinen	hyvä	X	13,2	30 m	PR

2 Sulkava

Kotirinne	Tuore kangas		VU		X		paikallinen	hyvä		3,2	20 m	PR
Halmelan metsä	Lehtomainen kangas, tuore lehto		NT, VU		X		paikallinen	hyvä		10,7	20 m	PR
Levasuonmäen lähde	lähde	Vesilaki, Metsälaki					paikallinen	kohtalainen		1,1	20 m	PR
Vattonjärvi	Tuore lehto, ruohokorpi, koivu-, paju- ja ruokoluhta		VU, NT	X	X		maakunnallinen	hyvä	X	42,4	30 m	PR
Toltinperä lehto	Lehtomainen kangas, tuore lehto		VU, NT				paikallinen	hyvä		8,2	20 m	PR
Isosuo	Isovarpuräme, tupasvil-laräme, lyhytkorsineva		VU	X			maakunnallinen	hyvä		58,2	30 m	PR
Sulkavanjärvi	Tuore lehto, ruohokorpi, koivu-, paju- ja avoluhta		VU, EN	X	X		maakunnallinen	hyvä		153,5	30 m	PR
Uunisaarensuon lehto	Tuore lehto		VU				paikallinen	hyvä		5,6	20 m	PR
Lammijärvi	Saraneva	Metsälaki	VU				paikallinen	hyvä		0,5	20 m	PR
Kivisojan noro	Kosteaa lehto, noro	Metsälaki, Vesilaki	NT				paikallinen	kohtalainen		0,7	20 m	PR

Porrinkallion metsä	Lehtomainen kangas, tuore lehto		NT, VU, EN		X	X	paikallinen	hyvä		2,9	20 m	PR
Tarhanmäen suo	Saraneva, tupasvilla-räme	Metsälaki	VU				paikallinen	hyvä		0,1	20 m	PR
Aittakallion jyrkänne	Karu varjoisa kalliojyrkänne, karu ylikalteva seinämä	Metsälaki	NT		X		paikallinen	hyvä		0,2	20 m	PR
Aittakallion metsä	Lehtomainen kangas, tuore lehto		NT, VU		X		paikallinen	hyvä		2,8	20 m	PR
Kulokallio	Karu poronjäkälä-sammakallio	Metsälaki	NT				paikallinen	hyvä		0,5	20 m	PR
Järvelän lähde	Lähde	Vesilaki, Metsälaki	EN				paikallinen	kohtalainen		0,01	20 m	PR
Rajakallio	Tuore kangas, kuivahko kangas, kalliometsä	Metsälaki	NT, VU, EN				paikallinen	hyvä		2,4	20 m	PR
Mustijoki	Keskisuuri savimaiden joki, kostea lehto		NT, EN				paikallinen	kohtalainen			20 m	PR
Sulkavanjärvi-Vattonjärvi, luontoarvokokonaisuus										262		
Sulkava gårdin laitumet	Perinnebiotooppi						paikallinen					-

3 Olkinen

Mustijoki	Keskisuuri savimaiden joki, kostea lehto		NT, EN				paikallinen	kohtalainen			20 m	PR
Hevoshaanmäen suo	Saraneva	Metsälaki	VU				paikallinen	hyvä		0,4	20 m	PR
Hevoshaanmäen lehto 1	Tuore lehto		VU				paikallinen	hyvä		0,7	20 m	PR
Hevoshaanmäen lehto 2	Tuore lehto		VU				paikallinen	hyvä		0,4	20 m	PR
Viherkummun lehto	Tuore lehto, lehtomainen kangas		NT, VU				paikallinen	hyvä		3,7	20 m	PR

Pelto-ojan suo	Saraneva, ruohokorpi	Metsälaki	VU, EN				paikallinen	hyvä		0,4	20 m	PR
----------------	----------------------	-----------	-----------	--	--	--	-------------	------	--	-----	------	----

4 Maitoinen

Mustijoki	Keskisuuri savimaiden joki, kostea lehto		NT, EN				paikallinen	kohtalainen			20 m	PR
Anttilan suo	Saraneva	Metsälaki	VU				paikallinen	kohtalainen		0,2	20 m	PR
Noron pellon noro	Havumetsävyöhykkeen noro	Vesilaki					paikallinen	huono		250 m	20 m	PR
Hirvikorvenkallio	Tuore kangas, lehtomainen kangas, tuore lehto, korpiräme, kangaskorpi	Metsälaki	NT, VU, EN, CR	X	X	X	maakunnallinen	enimmäkseen erinomainen		45,0	30 m	PR
Sammalsuon korpi	Korpiräme, kangaskorpi	Metsälaki	EN, CR				maakunnallinen	hyvä		1,0	20 m	PR
Sammalsuon kallio	Kalliometsä, kuivahko kangas	Metsälaki	NT, EN				maakunnallinen	hyvä		1,2	20 m	PR
Hirvikorvenkalliot	Kalliometsä, kuivahko kangas	Metsälaki	NT, EN				maakunnallinen	hyvä		6,1	20 m	PR
Hirvikorvenkallion noro	Tuore lehto, noro	Vesilaki	VU				valtakunnallinen	hyvä		100 m	30 m	PR
Hirvikorvenkallio–Sammalsuo, luontoarvokonaisuus										54		

5 Hirvihaara

Mustijoki	Keskisuuri savimaiden joki, kostea lehto		NT, EN				paikallinen	kohtalainen			20 m	PR
Huran suot	Saraneva, ruohokorpi	Metsälaki	VU, EN				paikallinen	kohtalainen		0,2	20 m	PR
Kirinkosken lehto	Tuore lehto	Metsälaki	VU				paikallinen	huono		0,3	20 m	PR

Härkäsuon neva	Saraneva	Metsälaki	VU				paikallinen	kohtalainen		0,1	20 m	PR
Heimolan lähde	Lähde	Vesilaki, Metsälaki	EN				valtakunnallinen	kohtalainen		0,1	20 m	PR
Tammiston kallio	Karu poronjäkälä-sammakallio	Metsälaki	NT				paikallinen	hyvä		0,2	20 m	PR
Metsolan korpi ja lähde	Metsäkortekorpi, lähde	Metsälaki, Vesilaki	EN				paikallinen	hyvä (lähde huono)		0,4	20 m	PR
Kerlamminkallion metsä	Tuore kangas		EN		X		paikallinen	hyvä		0,4	20 m	PR
Kerlamminkallion räme	Tupasvillaräme		VU				paikallinen	hyvä		0,1	20 m	PR
Kerlamminkalliot	Karu poronjäkälä-sammakallio	Metsälaki	NT				paikallinen	hyvä		0,6	20 m	PR
Pitkästenjärven korpi ja noro	Tupasvillakorpi, noro	Metsälaki	VU	X			maakunnallinen	hyvä		1,6	20 m	PR
Riitasuon keskiosa	Tupasvillaräme		VU				paikallinen	hyvä		2,2	10 m	EL
Latosaaren lehto ja korpi	Tuore ja kostea lehto	Vesilaki	VU		x	x	paikallinen	hyvä		2,0	10 m	EL
Latosaaren puronvarsikorpi	Ruoho- ja heinäkorpi	Metsälaki	EN		x		paikallinen	kohtalainen		2,06	-	EL
Haltantinmäen korpi	Mustikkakorpi	Metsälaki	CR				paikallinen	kohtalainen		0,75	10 m	EL
Holisevankallio	Lehtomainen kangas	Metsälaki	NT				paikallinen	kohtalainen		0,15	10 m	EL
Haudansuon metsä	Useita korpityyppejä	Metsälaki	EN		x		paikallinen	hyvä		0,58	10 m	EL
Haudansuon korpi	Ruoho- ja heinäkorpi	Metsälaki	EN				paikallinen	kohtalainen		0,35	10 m	EL
Pitkästenjärvi, luontoarvokokonaisuus										85		
Kerlamminkalliot, luontoarvokokonaisuus										18		

6 Ohkolan eteläosa

Soidinsuo	Keidassuo		EN	x		x	maakunnallinen	hyvä	X	37,1	-	EL
Tasalankallio	Kallioalue	Metsälaki					paikallinen	hyvä		2,55	10 m	EL

Hetesara (Hyökännummi)	Uhanalainen kasvi		VU				paikallinen	hyvä		<0,01	-	EL
Vienan- ja hetesara (Hyökännummi)	Uhanalainen kasvi		VU				paikallinen	hyvä		0,01	-	EL
Hyökänpuron metsä	Tuore lehto	Metsälaki, Vesilaki	VU		x	x	paikallinen	erinomainen		1,1	10 m	EL
Vienansara (Hyökänpuro)	Uhanalainen kasvi		VU				paikallinen	erinomainen		0,27	10 m	EL
Sandberginpellon metsä	Lehtomainen kangas, kallioalue			x	x	x	maakunnallinen	hyvä		9,5	-	EL
Ohkolanjoen varsi I	Savimaiden joki, tuore lehto, lehtomainen kangas, kallioalue		VU		x	x	paikallinen	hyvä		5,0	10 m	EL
Ohkolanjoen varsi II	Savimaiden joki, tuore lehto, kostea lehto	Metsälaki	VU		x	x	maakunnallinen	erinomainen		7,1	10 m	EL
Hakkarinoja	Latvapuro, tuore lehto, lehtomainen kangas	Metsälaki, Vesilaki	VU	x	x	x	maakunnallinen	hyvä		12,35	20 m	EL
Ojamäen puronvarsilehto	Kostea lehto, tuore lehto	Metsälaki	VU			x	paikallinen	hyvä		1,9	10 m	EL
Pirkkalankallio	Kallioalue	Metsälaki	NT				paikallinen	hyvä		0,54	10 m	EL
Vienansara (Jokelanseutu)	Uhanalainen kasvi		VU				paikallinen	kohtalainen		0,01	-	EL
Jokelanseudun niityt	Uhanalainen kasvi		VU				paikallinen	kohtalainen		2,2	10 m	EL
Vienansara (Paippisten-tie)	Uhanalainen kasvi		VU				paikallinen	kohtalainen		0,1	-	EL

7 Sääksjärvi

Feelenkoski	Tuore lehto, kostea lehto	Vesilaki	NT, VU			X	paikallinen	hyvä		1,3	20 m	PR
Onkimaanjoki + norot	Tuore lehto, noro	Vesilaki	VU				valtakunnallinen (noro-rot), paikallinen	hyvä-kohtalainen			20 m	PR
Onkimaanjoki	Kostea lehto	Vesilaki, Metsälaki	VU				paikallinen	huono		0,1	20 m	PR

Pivansuo	Lyhytkorsineva, tupasvilla- ja isovarpuräme	Metsälaki	VU				maakunnallinen	hyvä		26,0	30 m	PR
Pivansuon kalliot	Karu poronjäkälä-sammakallio	Metsälaki	NT				paikallinen	hyvä		0,7	20 m	PR
Lakeakallio	Karu poronjäkälä-sammakallio	Metsälaki	NT				paikallinen	hyvä		1,3	20 m	PR
Silakkasuon metsä ja noro	Kostea ja tuore lehto	Vesilaki	VU				paikallinen	kohtalainen		6,2	20 m	PR
Koppimäki	Karu poronjäkälä-sammakallio	Metsälaki	VU				paikallinen	hyvä		0,9	20 m	PR
Myllyniityn lehto ja noro	Kostea ja tuore lehto, noro	Vesilaki	VU				paikallinen	kohtalainen		1,1	20 m	PR
Kuusitien kallio	Kuivahko kangas	Metsälaki	EN				paikallinen	kohtalainen		0,4	20 m	PR
Puiston suot	Saraneva, isovarpuräme, kangaskorpi	Metsälaki	VU, CR				paikallinen	hyvä		0,4	20 m	PR
Puiston lehto	Tuore lehto		VU				paikallinen	hyvä		0,4	20 m	PR
Paavolan suo	Saraneva	Metsälaki	VU				paikallinen	kohtalainen		0,1	20 m	PR
Koivumäen suo	Saraneva	Metsälaki	VU				paikallinen	hyvä		0,4	20 m	PR
Suojalanmäen suo	Saraneva, tupasvillakorpi	Metsälaki	VU				paikallinen	hyvä		0,3	20 m	PR
Lietolampi	Saraneva, tupasvillaräme, isovarpuräme	Metsälaki	VU				paikallinen	hyvä		1,2	20 m	PR
Metsolan lehto	Tuore lehto, lehtomainen kangas		NT, VU	X	X		maakunnallinen	hyvä		0,6	30 m	PR
Venunjärven rantasuot	Tupasvillaräme, isovarpuräme, lyhytkorsineva, ruokoluhta, saraneva		VU	X	X		maakunnallinen	hyvä		2,5	30 m	PR
Rauhoitettu kuusi	Luonnonmuistomerkki	Luonnonsojelu-laki					paikallinen	hyvä			20 m	PR
Kutinsuon metsä	Tuore kangas		VU, EN	x	x	X	maakunnallinen	hyvä		1,3	20 m	PR

Saarenniitynojan lehto	Tuore lehto, kostea lehto	Metsälaki, Vesilaki	VU				paikallinen	hyvä		1,7	20 m	PR
Luoteen lehto	Tuore lehto, kostea lehto	Metsälaki, Vesilaki	VU, EN				valtakunnallinen (noro), paikallinen	hyvä		1,9	20 m	PR
Ratiojan lehto	Tuore lehto	Metsälaki, Vesilaki	VU, EN				paikallinen	kohtalainen		0,3	20 m	PR
Kukkuranmäen lehto	Tuore lehto	Metsälaki, Vesilaki	VU, EN				paikallinen	hyvä		1,0	20 m	PR
Sääksjärvenjoen latvanorot	Savimaiden latvapuro	Metsälaki, Vesilaki	EN				valtakunnallinen	enimmäkseen hyvä		4,8 km	20 m	PR
Sääksjärvenjoki	Savimaiden purot ja pikkujot	Metsälaki, Vesilaki	CR				paikallinen	kohtalainen		6,3 km	20 m	PR
Heinkyrön noro	Savimaiden latvapuro	Vesilaki	EN				paikallinen	kohtalainen		1,6 km	20 m	PR
Pivansuo, luontoarvokokonaisuus										18		
Sääksjärvi, luontoarvokokonaisuus										87		
Metsäkulma, luontoarvokokonaisuus										341		
Hannulan laidun	Perinnebiotooppi						paikallinen					-
Pruusilan laidun	Perinnebiotooppi						paikallinen					-
8 Numminen												
Koivulan suo ja lampi	Saraneva, tupasvilläräme, isovarpuräme, lampi (pienvesi)	Vesilaki, metsälaki	VU				paikallinen	kohtalainen		3,3	20 m	MV
Lamminmetsän suot	Saraneva, lyhytkorsineva, -räme, isovarpuräme, kangaskorpi, korpikäme	Metsälaki	VU, EN, CR				paikallinen	kohtalainen		4,4	20 m	MV
Nummisen joenvarsilaidun	Perinnebiotooppi						paikallinen			4,1	-	MV

Nuutinmäen laidun	Perinnebiotooppi					paikallinen						-
Hakalan niitty	Perinnebiotooppi					paikallinen						-
Ylikartanon laidun	Perinnebiotooppi					paikallinen						-
Horsmankallio	Kalliojyrkäne, kallio- metsä	Metsälaki			X	paikallinen	hyvä		3,0	20 m		MV
Kankaansuo	Varpukorpi, korpikäme, isovarpuväme, lyhyt- korsineva, lampi (pien- vesi)	Vesilaki, metsälaki	EN			paikallinen	kohtalainen	X	7,3	20 m		MV
Heinolan laidun	Perinnebiotooppi					paikallinen						-
Haninsuon lampi	Lampi (pienvesi)	Vesilaki				paikallinen	hyvä		1,0	30 m		MV
Laavunsuo	Saraneva, lyhytkorsi- neva, isovarpuväme, korpikäme	Metsälaki	VU, EN			paikallinen	hyvä		0,3	20 m		MV
Karvassuo	Saraneva, nevaräme	Metsälaki	VU			paikallinen	kohtalainen	X	1,8	20 m		MV
Sammalsuo	Lyhytkorsikäme, isovar- puväme, korpikäme	Metsälaki	EN			paikallinen	kohtalainen	X	7,4	20 m		MV
9 Herman Onkimaa												
Koskelan laidun ja luhta	Perinnebiotooppi, luhta- ja vesikasvillisuus	Metsälaki				paikallinen			3,1	-		MV
Korkeakallio	Kalliojyrkäne, kallio- metsä	Metsälaki				paikallinen	hyvä		1,0	20 m		MV
Jaakkolan SW-puolen jyrkäne	Kalliojyrkäne, kallio- metsä	Metsälaki				paikallinen	hyvä		0,7	20 m		MV